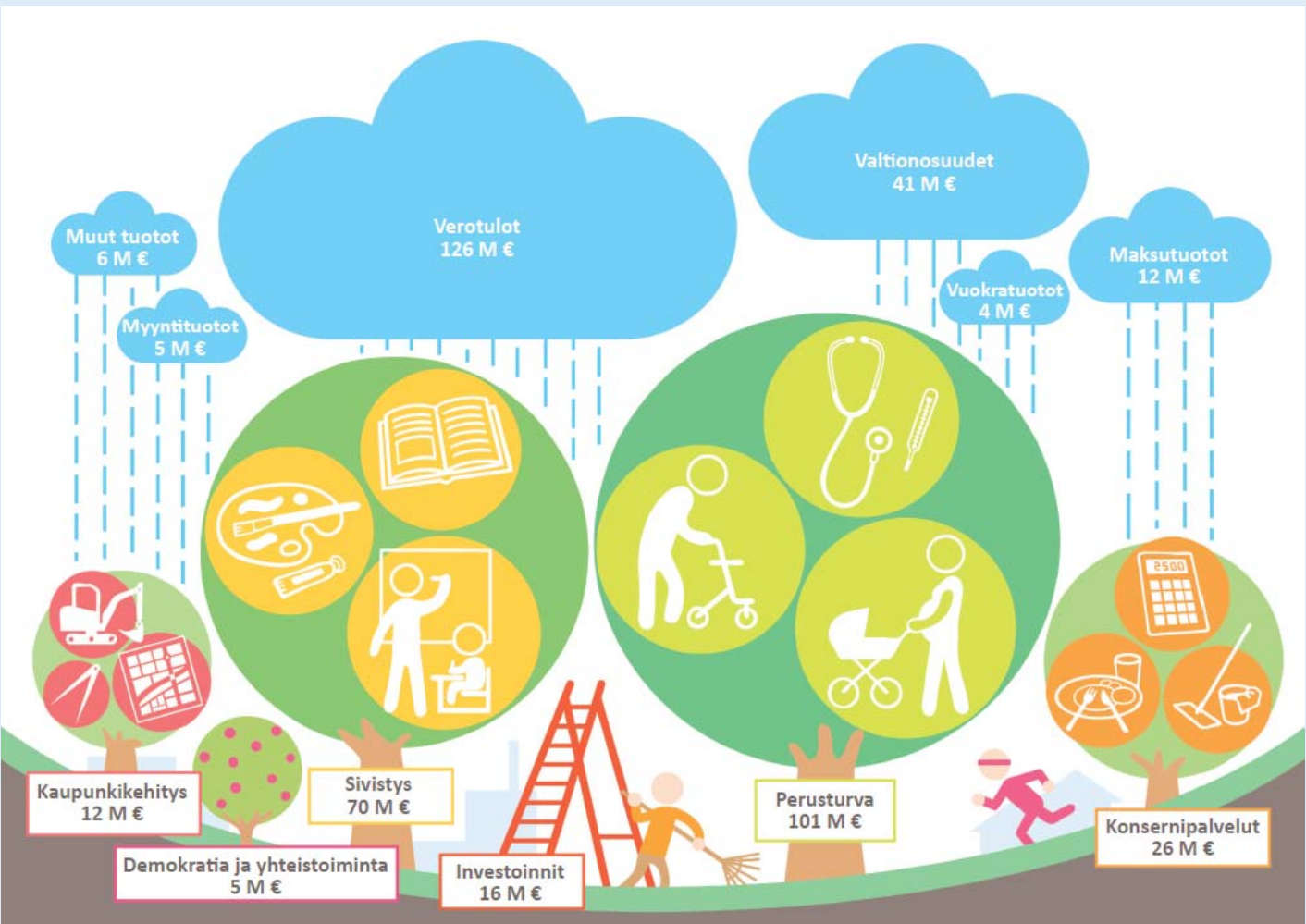

NOKIANKAUPUNKI

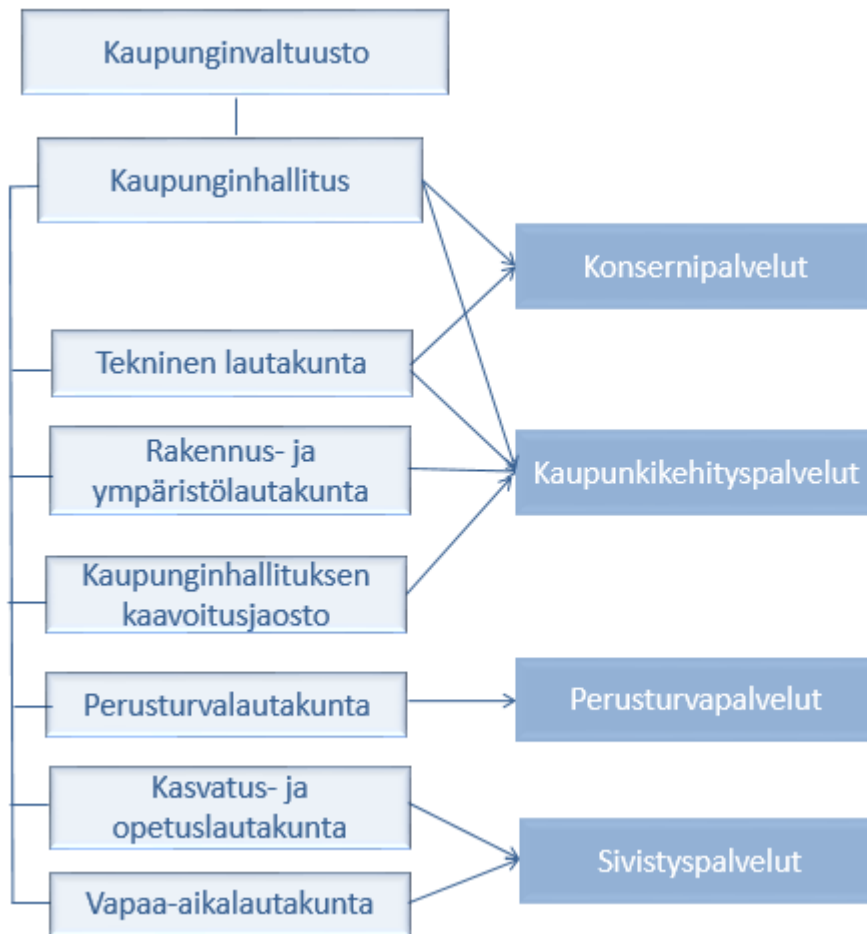
TALOUSARVIO 2016

Taloussuunnitelma 2016 - 2018

Kaupunginvaltuuston hyväksymä 7.12.2015

1.1.2016

Avainluvut	E2015	TA2016
Asukasluku	33 200	33 500
Tulovero %	19,75 %	19,75 %
Yli/alijäämä	- 5,3 m€	+ 2,1 m€
Vuosikate	5,1 m€	10,0 m€
Poistot	10,5 m€	10,1 m€
Vuosikate/asukas	154 €	300 €
Toimintamenot/asukas	565 €	554 €
Nettoinvestoinnit	16,8 m€	16,1 m€
Nettoinvestoinnit/asukas	506 €	481 €
Lainakanta	66,6 m€	77,2 m€
Lainaa/asukas	2 006 €	2 304 €

Kannen kuva: Satu Cozens

Sisältö

I	TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA KEHITYSNÄKYMÄT	4
	Toimintaympäristö.....	4
	Talouden lähtökohdat	5
II	STRATEGIA	7
	Vuoden 2016 painopisteet	7
	Nokian kaupungin palvelusuunnitelma ja tavoitteet 2016.....	8
	Riskienhallinta	9
	Kaupunkikonsernin omistajapoliittiset tavoitteet 2016	11
III	TALOUSARVIO JA TALOUSSUUNNITELMA 2016-2018	12
	Alijäämän kattamisvelvollisuus	12
	Talouden tehostamisohjelma	12
	Tarkastuslautakunnan havainnot.....	13
	Uudistuva organisaatio	13
	Talousarvion sitovuus ja seuranta	14
	Tilivelvollisuus	15
	Tuloslaskelmaosa 2014 - 2018	16
	Investointiosa	21
	Rahoitusosa	27
	Tase	28
IV	KÄYTTÖTALOUSOSA.....	29
	DEMOKRATIA.....	29
	KONSERNIPALVELUT	33
	KAUPUNKIKEHITYSPALVELUT	41
	PERUSTURVAPALVELUT	55
	SIVISTYSPALVELUT	68
V	TYTÄRYHTIÖT	79
	LIITE 1.....	81
	LIITE 2.....	81

I TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA KEHITYSNÄKYMÄT

Toimintaympäristö

Väestö

Nokian kaupungin asukasmäärä on kasvanut 2000-luvulla yli 20 %. Vuoden 2014 lopussa nokiaalaisia oli 32 847 kasvun ollessa 0,5 % vuoden aikana. Elokuun lopussa 2015 asukasmäärä oli 33 158 asukasta, mikä tarkoittaa 311 asukkaan ja 0,8 %:n kasvua kahdeksan ensimmäisen kuukauden aikana. Talousarviossa ja -suunnitelmassa väestönkasvun arvioidaan jatkuvan siten, että vuoden 2015 lopussa asukkaita on 33 200, vuoden 2016 lopussa 33 500, vuoden 2017 lopussa 33 700 ja vuoden 2018 lopussa 34 000. Tämä tarkoittaa noin 0,7-0,8 %:n kasvua vuosittain.

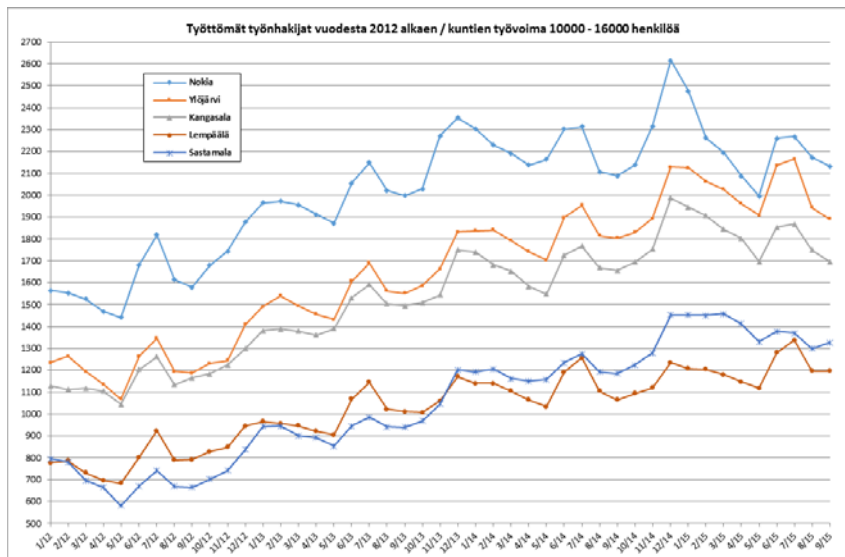
Väestön ikärakenne on muuttunut viimeisten vuosikymmenien aikana siten, että suurimmat muutokset ovat 15 - 24 -vuotiaiden ja yli 65-vuotiaiden ryhmissä. Yli 65-vuotiaiden osuus on kasvanut yli 18 %:iin ja 15 - 24 -vuotiaiden osuus on ollut laskeva ollen vuoden 2014 lopussa alle 10 %. 0 - 15 vuotiaiden osuus ja 25 - 64 -vuotiaiden on pysynyt lähes ennallaan.

Tampereen kaupunkiseudun väkiluku oli vuoden 2014 lopussa 373 575 asukasta, missä kasvua oli 4 050 henkilöä, 1,0 %. Vuoden 2015 aikana kasvu on ollut 0,7 % tammi-elokuun aikana.

Työllisyystilanne ja mediaaniansiot

Työttömyysaste on kasvanut Nokialla maltillisesti vuoden aikana. Työttömyysaste on kuitenkin maan keskitasoa korkeampi ja myös Pirkanmaan keskitasoa korkeampi. Myönteistä on rakennetyöttömien ja pitkäaikaistyöttömien määrän väheneminen 23,6 %:lla syyskuusta 2014 syyskuuhun 2015. Huolestuttavaa on alle 25-vuotiaiden työttömyyden kasvu 17 %:lla vuoden aikana.

Vuonna 2014 työttömien osuus työvoimasta oli Nokialla 14,6 %. Syyskuun lopussa 2015 työttömien määrä Nokialla oli 2 132 ja työttömien osuus työvoimasta 13,4 %. Vuotta aikaisemmin osuus oli 13,2 % ja kasvua 0,2 % -yksikköä. Pirkanmaalla vastaava luku syyskuun lopussa 2015 oli 14,7 % ja kasvua edellisvuodesta 0,8 % -yksikköä. Koko maassa työttömyysasteen vuositaso lisäys oli myös 0,8 % -yksikköä ja työttömyysaste 12,8 % (12,0 % syyskuussa 2014). Työvoimaan kuului 30.9.2015 Nokialla 15 903 henkeä.

Mediaanitulot kasvoivat Nokian kaupungin alueella vuodesta 2005 vuoteen 2013 noin 30 %. Mediaanitulo vuonna 2013 oli noin 26 000 € (valtionveronalaiset ansio- ja pääomatulot). Koko maan mediaanitulo vuonna 2013 oli 24 072 €

Asuntorakentaminen

Asuntojen yhteismäärä Nokialla vuoden 2014 lopussa oli 14 790 kappaletta. Niistä pientaloissa oli 6 508, rivitaloissa 2 452, asuinkerrostaloissa 5 607 ja muita 223. Asunnoista omistusasuntoja oli 11 169, vuokra-asuntoja 3 234, asumisoikeusasuntoja 194 ja muita 193.

Vuoden yhdeksän ensimmäisen kuukauden aikana asuntoja valmistui 141 kpl, joista 10 kpl vanhoihin rakennuksiin (esim. loma-asuntojen käyttötarkoituksenmuutokset). Valmistuneet asunnot jakautuivat seuraavasti: pientalot 66 kpl, rivi- ja ketjutilat 42 kpl ja asuinkerrostalot 33 kpl.

Vuoden 2015 tammi-syyskuussa myönnettiin rakennuslupia 126 kpl, toimenpidelupia 117 kpl, muutoslupia 12 kpl, jatkolupia 17 kpl ja purkulupia 1 kpl. Uusille rakennuksille myönnettyjen rakennuslupien jakautuvat seuraavasti: pientalot 30 kpl, rivi- ja ketjutilat 3 kpl ja asuinkerrostalot 1 kpl. Uusia asuntoja näissä on kaikkiaan 127 kpl.

Edelliseen vuoteen verrattuna rakentamisen aktiivisuus vuonna 2015 on noin 20 % alemmalla tasolla niin valmistuneissa asunnoissa kuin myönnettyissä rakennusluvuissa.

Elinkeinotoiminnan kehitys

Tilastokeskuksen mukaan työpaikkojen määrä Nokialla oli vähentynyt vuodesta 2012 vuoteen 2013 245 työpaikalla. Työpaikkojen kokonaismäärä vuoden 2013 lopussa oli 10 818. Suuntaus on ollut työpaikkojen väheneminen erityisesti teollisuudesta ja toisaalta niiden korvaantuminen osittain uusien yritysten kautta. Yritysten nettolisäys Nokialla on noin 30 - 40 yritystä vuosittain.

Vuotta 2015 on sävyttänyt tiedot yhteistoimintaneuvotteluista, mutta paikoitellen myös tiedot hyvästä tuloskehityksestä. Vuoden 2014 vahvistetun verotuksen mukaan Nokian kaupungin osuus yhteisöverotulosta oli 6,7 miljoonaa euroa, mikä on korkein vuoden 2008 jälkeen. Pirkanmaan yritysbarometrin II/2015 mukaan yritysten liikevaihto on nousussa, mutta investointien ja henkilöstömäärien kehitys nollassa.

Talouden lähtökohdat

Kansantalous

Luottamusta Euroopan talouteen heikentää parhaillaan niin levoton maailman tilanne ja kasvaneet pakolaisvirrat kuin talousveturina toimineen Saksan ongelmat. Odotukset Euroopassa eivät ole vahvistuneet. Tämä vaikuttaa myös Suomen talouteen, jossa suhdannetilanne jatkuu epä-määräisenä. Valtiovarainministeriön syyskuun 2015 taloudellisen katsauksen mukaan Suomen talous on supistunut kolmena edellisenä vuotena ja vuonna 2015 bruttokansantuotteen kasvun ennustetaan olevan 0,2 %. Yksityiset investoinnit alenevat neljättä vuotta peräkkäin ja kuluvana vuonna ne supistuvat 2 %. Työttömyysasteen vuosikeskiarvoksi ennustetaan 9,6 % ja erityisen huolestuttavaa on pitkäaikais- ja rakennetyöttömien määrän nopea kasvu. Myönteisiä pilkahduksia on näkyvässä paikoin viennissä ja teollisuustuotannossa. Kotimarkkinoiden vaatimaton kasvu pitää talouden juuri ja juuri kasvun puolella. Yksityinen palvelutuotannon taso on ylittänyt jopa finanssikriisiä edeltävän tason. Teollisuus on vähentynyt sekä rakenteellisesti että nopeiden sykäysten kautta, joten palvelujen osuus kasvaneeksi vakaasti.

Valtiovarainministeriön taloudellisen katsauksen mukaan vuoden 2016 kasvuksi ennustetaan 1,3 % Ansiotasoindeksi ennustetaan nousevan seuraavina kahtena vuotena 1,2 %. Työttömyysasteeksi ennustetaan 9,4 % vuonna 2016. Kuluttajahintojen nousu kiihtyy, mutta pysyy maltillisena noin prosentin tasossa. Vuoden 2017 talouskasvuksi ennustetaan 1,4 %.

Kuntatalous

Julkisen talouden alijäämäisyys ei muutu nopeasti parempaan suuntaan ja sen uskotaan pysyvän alijäämäisenä vuosikymmenen loppuun saakka. Julkinen velka ylittää vuonna 2015 60 prosentin rajan, mutta velkasuhteen kasvun ennustetaan hidastuvan. Suomen hallitusohjelman mukaan julkisen talouden tasapainottaminen käynnistetään välittömästi. Julkisia menoja vähentävien ja maksutuloja lisäävien toimien ohella toteutetaan määrärahojen uudelleen kohdennuksia.

Valtion toimista kuntatalouteen aiheutuvien menojen muutos, kuntatalouden menorajoite, vahvistaa kuntien taloutta. Lisäksi maan hallitus vahvistaa kuntataloutta antamalla kunnille mahdollisuuden maksutulojen lisäämiseen ja kiinteistöveron korottamiseen. Samalla jäädytetään valtionosuusien indeksit ja vähennetään valtionapuja. Yhteensä kuntataloutta vahvistavan vaikutuksen lasketaan olevan 490 miljoonaa euroa vuonna 2019. Hallitusohjelman kokonaisvaikutus kaupungin talouteen jää kuitenkin vielä epäselväksi.

Nokian kaupungin talous

Nokian kaupungissa on toteutettu talouden tasapainotusohjelmaa vuodesta 2009 lähtien. Ohjelman kulmakivenä on ollut menojen maltillisuus siten, että käyttötalousmenojen kasvu vastaa verorahoituksen kasvua. Investoinnit pyritään rahoittamaan ilman velkamäärän kasvua.

Kaupungin kokonaistulojen kasvu on jäänyt käyttötalousmenojen kasvua pienemmäksi jo usean vuoden ajan. Toimintatuottojen määrä vaihtelee etenkin maanmyyntitulojen ja maankäytön sopimuskorvausten vuosittaisen heilahtelun takia. Toimintamenot ovat kasvaneet lähes 40 miljoonaa euroa viimeisten viiden vuoden aikana. Samaan aikaan verotulojen ja valtionosuusien kasvu on ollut noin 27 miljoonaa euroa, kunnan tehtävät lisääntyneet ja väestö ikääntynyt, mikä vaikuttaa palvelutarpeeseen.

Vuonna 2012 vuosikate ylsi yli 15 miljoonaan euroon, mutta Häpesuon puhdistamisesta tehty 12,1 miljoonan euron varaus johti alijäämäiseen tulokseen. 2013 vuosikate oli lähes 18 miljoonaa euroa sisältäen normaalia enemmän maanmyyntituloja ja maankäyttökorvauksia. Lisäksi ylijäämää paransi kertaluonteinen 2,9 miljoonan euron satunnainen tuotto koulutuskuntayhtymän purkautumisesta.

Vuoden 2014 vuosikate oli 8,5 miljoonaa euroa. Poistot ja Häpesuosta tehty uusi 4,2 miljoonan euron varaus veivät tuloksen 6,6 miljoonaa euroa alijäämäiseksi. Vuoden aikana toimintamenot ilman Häpesuon varausta kasvoivat 1,6 % ja kokonaistuotot alenivat - 3,0 %, 5,8 miljoonaa euroa. Vuodelle 2015 toimintamenojen kasvun ennustetaan olevan yli 3 % ja kokonaistuottojen kasvun 1,4 % (vesilaitoksen luvut eivät tässä sisälly 2014 vertailulukuun).

Nokian kaupungin velkaantuminen lähtee kasvuun vuoden 2015 aikana. Vuoden 2014 lopussa lainaa asukasta kohden oli 1 398 €. Vuoden 2015 lopussa lainaa arvioidaan olevan 2 006 €/asukas. Vaikka investoinnit pysyisivät 15 miljoonan euron raamissa, kasvaa velkamäärä vuosittain, ellei vuosikate parane.

II STRATEGIA

Nokian kaupungin strategia, onnistumissuunnitelma, hyväksyttiin elokuussa 2013. Sen päälinjoina ovat terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen ja taloudellisuus.

Hyvinvoiva Nokia 2016

Nokian kaupungin onnistumissuunnitelman tavoitteena on asukkaiden hyvinvointi. Kattavina toimintaperiaatteina ovat terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen sekä taloudellisuus. Kaupungin kaikkien palvelukeskusten yhteinen tehtävä on luoda puitteet asukkaalle omaehtoisille terveydelle ja hyvinvointia tukeville valinnoille. Alla olevat tavoitteet konkretisoidaan vuotuisissa talousarvioissa ja niiden toteutumista seurataan tilinpäätöksissä.

Painopisteet

Tavoitteet

Asiakaslähtöinen ja palveleva Nokia

Terveyttä ja hyvinvointia edistävät palvelut tuotetaan asiakaslähtöisesti.

1. Palveluohjaus ja palveluprosessit tukevat terveyttä ja hyvinvointia
2. Perusterveydenhuoltoa on vahvistettu
3. Perheitä ja kotona asumista tuetaan ennaltaehkäisevästi, varhaisesta vuorovaikutuksesta huolehtien
4. Monialainen yhteistyö toimii yli palvelukeskusrajojen

Yrittävä, osaava ja onnistuva Nokia

Yrityksiä houkutteleva kaupunki luo hyvät toimintaedellytykset yrittämiselle ja uusille työpaikoille.

1. Nuorten koulutus- ja työelämävalmiuksia on vahvistettu
2. Kaupunki kannustaa asukkaiden kouluttautumista ja työllistymistä
3. Kaupungin keskusta kehittyy uusilla asumisen ja yrittämisen alueilla
4. Henkilöstön osaamista kehitetään, perustehtävät ovat selkeät ja työhyvinvointi on parantunut

Turvallinen ja viihtyisä Nokia

Yhteisöllisyyttä tukeva kaupunkisuunnittelu on osallistavaa ja avointa.

1. Palvelut edistävät omaehtoista toimintaa ja kannustavat aktiiviseen elämäntapaan
2. Liikkuminen Nokialla on turvallista ja liikenneratkaisut edistävät joukkoliikennettä ja kevyttä liikennettä
3. Ympäristöratkaisut perustuvat kestäväan kehitykseen
4. Kaavoituksessa ja muussa suunnittelussa arvioidaan päätösten vaikuttavuus asukkaille, yrityksille ja ympäristölle.

Tasapainoinen ja toimiva Nokia

Päätöksenteko ja toiminta on kustannustietoista ja vaikutuksia ennalta-arvioivaa.

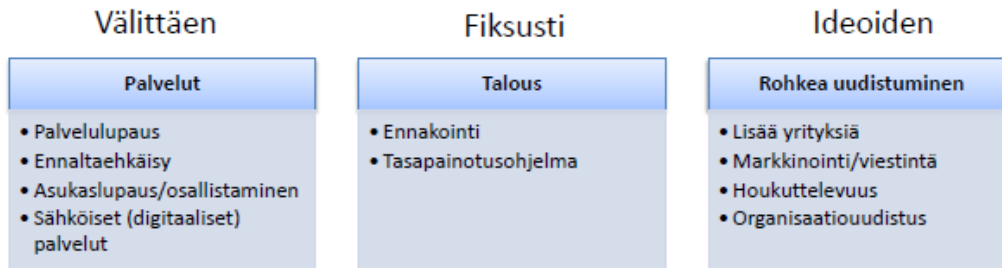
1. Luottamushenkilöiden, viranhaltijoiden ja asukkaiden välinen vuoropuhelu on lisääntynyt asioiden valmistelussa
2. Vuoropuhelua edistävä viestintä on kohderyhmälähtöistä ja monikanavaista
3. Ennalta-arvioiva valmistelu (EVA-menettely) on otettu käyttöön kaikissa palvelukeskuksissa
4. Kaupunki on sitoutunut kaupunkiseudun kehittämiseen yhteistyötä syventämällä

Strategiakuva suurempana sivulla 83.

Vuoden 2016 painopisteet

Vuoden 2015 aikana on analysoitu toimintaympäristön muutosta sekä työstetty SWOT-analyysi. Niitä pohjamateriaalina käyttäen kaupunginvaltuusto arvioi onnistumissuunnitelmaa, sen tavoitteita ja toteutumista. Vuosille 2016 - 2017 painopisteiksi määritettiin palvelut, talous ja rohkea uudistuminen.

Onnistumissuunnitelman vuoden 2016 painopisteet

Nokian kaupungin palvelusuunnitelma ja tavoitteet 2016

Hyvinvoiva Nokia

Kuntalain ensimmäisen pykälän mukaisesti kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla. Hyvinvointi -käsitteelle on erilaisia määritelmiä ja mittareita. Mitattaviksi hyvinvoinnin osatekijöiksi luetaan yleensä terveys, elinolot ja toimeentulo.

Asukkaiden hyvinvointi on myös Nokian kaupungin strategian kulmakivi. Nokian kaupungin hyvinvointiryhmä määrittäi kaupunkitason hyvinvointitavoitetta seuraavasti: 'Nokialaisten hyvinvointi paranee merkittävästi asiakaslähtöisesti kohdennetuilla, joustavilla ja monialaisesti tuotetuilla palveluilla'.

Keskeisiä keinoja tavoitteen saavuttamisessa ovat palvelujen kohdentaminen huomioiden asiakkaiden tarpeet, varhainen tunnistaminen ja reagointi sekä edellytysten luominen kuntalaisen omaehtoiselle aktiivisuudelle ja terveyttä edistäville valinnoille. Onnistumista tulee mitata kansallisen tason mittareilla ja asettaa niille tavoitteet.

Jotta Nokialla olisi hyvä asua, tarvitaan myös työtä ja toimeentulon lähteitä. Elinvoimaisuutta parantaa kasvava yritysten ja työpaikkojen sekä nokialaisten määrä. Asukasmäärän kasvu luo myös työpaikkoja. Kaupungin tehtävänä on edistää työpaikkojen syntymistä kaupunkiin ja aktivoida työllistämismenpiteitä. Maankäytön suunnittelu ja infrapalvelut ovat ratkaisevassa asemassa yritysten harkitessa sijaintipaikkaansa. Virikkeitä tarjoava ja turvallinen yhdyskuntasuunnittelu takaa nykyisille ja uusille nokialaisille viihtyisän ja vakaan elinalueen.

Kaupunkiorganisaatio toteuttaa toimenpiteitä nokialaisten hyvinvoinnin parantamiseksi ja turvaamiseksi. Tässä tehtävässä henkilöstöä tuetaan työhyvinvointia parantamalla ja osaamista kehittämällä.

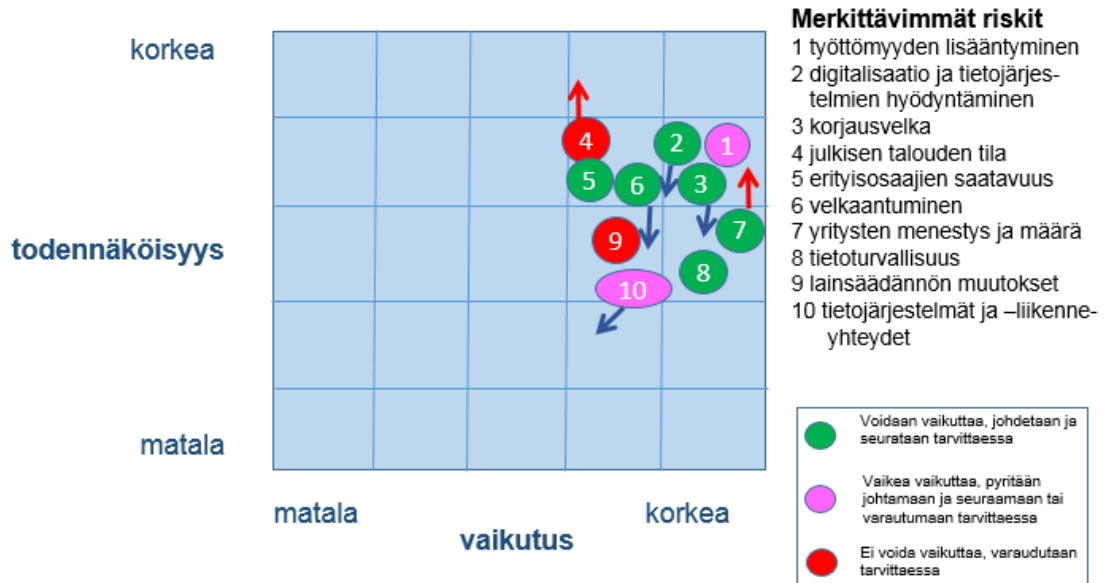
Strategiasta 'Hyvinvoiva Nokia' johdetut tavoitteet			
Strategian painopiste/tavoite 2016	Vastuualueen tavoite	Toiminta - teko	Milloin Q
Palvelut	Palvelutuotannon monipuolisuus	Palvelusetelit, ostopalvelu: tuotteistus, hinnoittelu	Q1-Q4
	Työllisyyden hoito	Aktivointitoimenpiteitä lisätään	Q1-Q4
	Asiakastyytyväisyyden parantaminen	Asiakastyytyväisyyttä mitataan kattavasti, jatkuva parantaminen	Q1-Q4
	Vuorovaikutuksen lisääminen nokialaisten kanssa	Säännölliset yleisötilaisuudet, kuulemiset, palautekanava	Q1-Q4
Talous	Tarkka talous	Tehostamisohjelma toteutettu, tiukka kk-seuranta arvioinnein	Q1-Q4
	Tilankäytön tehostaminen	Tarvekartoitus, tiivistäminen	Q2-Q4
	Palvelutoimintaa tukevat tilat ja infra	Palvelutuotannon tarvekartoitus, toiminnallinen ja tekninen arviointi: PTS ja kiinteistöstrategia	Q2-Q4
Rohkea uudistuminen	Yritystoiminnan edellytysten kehittäminen	3Kulman liiketoimintakonseptin toteuttaminen, yhdyskuntarakenteen toteuttaminen	Q1-Q4
	Hyvinvointia tukevien toimintatapojen kehittäminen	1-3 uutta kohdetta	Q1-Q4
	Työyhteisön ja organisaation kehittäminen	Organisaatiouudistuksen läpivienti, henkilöstöstrategia	Q1-Q3
	Kannustava palkitseminen 2017	Palkitsemiskäytäntöjen määrittäminen	Q4
	Digitaalisten palvelujen käyttöönotto	1-3 uutta palvelua	Q1-Q4

Riskienhallinta

Vuoden 2014 aikana tehtiin kaupunkiorganisaatiossa laaja operatiivisten ja vahinkoriskien kartoitus. Riskikartoitusta jatkettiin vuonna 2015 tekemällä johdon riskikartoitus sisältäen strategiset, taloudelliset ja operatiiviset riskit.

Riskienhallinnan tavoitteena on riskitason optimointi ja ennakoiva toiminta. Prosessina riskienhallinta käsittää riskien tunnistamisen, niiden analysoinnin, arvottamisen ja dynaamisuuksien arvioinnin, johtopäätökset ja päätöksenteon, toimeenpanon sekä raportoinnin ja seurannan. Riskit arvoitettiin vaikutuksen osalta asteikolla 1-5 (1 = pieni, 5 = erittäin merkittävä) ja todennäköisyyden osalta asteikolla 1-5 (1 = pieni, 5 = lähes varma). Riskikerroin saadaan kertomalla vaikutus todennäköisyydellä.

Riskimatriisi ja riskien dynaamisuus 2015

Riski	Seuraus	Toimenpiteet	Tod. näk. 1-5	Vaikutus 1-5	Yhteensä
Strategiset riskit					
Työttömyyden lisääntyminen	Asukkaiden hyvinvointi heikkenee, verotulo alenee	Kaupungin omien työllistämistoimien aktivointi	4	5	20
Yritysten menestys ja määrä, heikennys	Vaikutus työllistymiseen ja verotuloihin	Toimintaedellytysten luonti yrityksille	3	5	15
Digitalisaatio ja tietojärjestelmien hyödyntäminen	Palvelut eivät kehity monipuolisiksi ja tehokkaiksi	Panostus ICT-koordinaatioon ja seutuyhteistyöhön	4	5	20
Taloudelliset riskit					
Julkisen talouden tila	Palvelujen rahoitus vaarantuu	Tehokkaat toiminnot ja ennakoiva talous	4	4	16
Velkaantuminen	Rahoituskulut kasvavat, haavoittuvuus lisääntyy	- " -	4	4	16
Korjausvelka	Rapistuvat kiinteistöt toiminnallisesti epäsoivia	10v / PTS – suunnitelma, tarvekartoitus	4	5	20
Operatiiviset					
Erityisosaajien saatavuus	Asukkaiden palvelut vaarantuvat	Työnantajakuvan parantaminen, henkilöstön kehittäminen	4	4	16
Lainsäädännön muutokset	Toiminnan epäjatkuvuus	Aktiivinen lainsäädännön ja sääntelyn seuranta ja ennakointi	3	4	12
Tietoturvallisuus	Tietojen asiaton käyttö, asiakasturvallisuus	ICT:n seutuyhteistyön kautta tukeva perustietotekniikka	3	5	15
Tietojärjestelmien ja datayhteyksien toimivuus	Häiriötilanteessa riippuvuus tietotekniikasta vaarantaa toiminnan	- " - , laadukkaat järjestelmät	3	4	12

Kaupunkikonsernin omistajapoliittiset tavoitteet 2016

Omistajapoliittiset tavoitteet koskevat kaupungin niitä omistuksia, joissa kaupungilla on määräysvalta ja jotka harjoittavat aktiivista liiketoimintaa. Tämän talousarvion sitovuudesta on määrittänyt: Tytäryhteisöjen osalta kaupungin määräysvallassa olevat palveluyhtiöt raportoivat osavuosisikatsausten yhteydessä neljännesvuosittain. Raportointi sisältää toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden seurannan.

Kaupungin konserniohje sisältää ohjausta koskien raportointia, valvontaa ja keskitettyjen konsernipalveluiden järjestämistä.

Kaupungin edustajien on raportoitava toiminnastaan tytäryhteisön hallinnossa kaupunginhallitukselle vähintään kerran vuodessa.

Nokian Vesi Oy huolehtii vesihuollosta Nokian kaupungin päättämällä toiminta-alueella. Kaupungin omistus yhtiössä 100 %. Nokian Vuokrakodit Oy:n tehtävänä on tarjota monipuolisia vuokra-asuntomahdollisuuksia nokialaisille. Kaupungin omistus kiinteistöyhtiössä 100 %. Verte Oy:n toimialana on kiinteistökehittämiseen ja uusiutuvaan energiaan liittyvä liike- ja palvelutoiminta. Kaupungin omistus yhtiössä 59,46 %. Uutena tytäryhteisönä aloittaa 1.1.2016 Nokian Jäähalli Oy, jonka omistuksen kaupunki järjestää antamalla apportina jäähallirakennuksen ja jäänhoitolaitteiston. Kaupungin omistus tulee olemaan 97,9 %, muut omistajat ovat neljä jäärheiluseuraa.

III TALOUSARVIO JA TALOUSSUUNNITELMA 2016-2018

Alijäämän kattamisvelvollisuus

Kuntalaki velvoittaa kuntaa huolehtimaan tulorahoituksen riittävydestä ja maksuvalmiuden säilyttämisestä. Taloussuunnitelmassa on esitettävä toimenpiteet edellisiltä tilikausilta kertyneen tai kuluvalta tilikaudelta kertyvän alijäämän kattamiseksi. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen enintään neljän vuoden pituisena suunnittelukautena, jos talousarvion laatimisvuoden taseeseen ei arvioida kertyvän ylijäämää. Mahdollisen kattamattoman taseen alijäämän osalta on laadittava yksilöity toimenpideohjelma.

Talouden tehostamisohjelma

1.6.2015 kaupunginhallitus päätti käynnistää tehostamisohjelman 'Laadukkaiden palvelujen turvaaminen ja tehokas organisaatio' ja antaa samalla pääsopijajärjestöille neuvotteluesityksen yhteistoimintalain mukaisten neuvottelujen käymisestä 2 - 4 miljoonan euron kustannussäästöjen aikaansaamiseksi. Kustannussäästöjä tavoitellaan erityisesti hallintoa ja byrokratiaa karsimalla.

Tehostamisohjelmaan on sisällytetty organisaation uudistaminen vastaamaan kuntalaisten palvelutarpeeseen, kriittisten resurssien arviointi, toiminnan tehostaminen ja uudet toimintatavat, kustannussäästöt ja henkilöstömitoituksen arviointi. Palvelukeskukset ovat raportoineet kukin omalta osaltaan, lisäksi palvelukeskuksissa valmisteltiin henkilöstö- ja koulutussuunnitelmaa tehostamisohjelman rinnalla. Työ kuntoon Nokia -hankkeessa aloitettua ideointia / aloitetoimintaa on voimistettu.

Neuvottelujen aikana tehostamisohjelmaa käsiteltäessä todettiin, että toimintaa pystytään tehostamaan ilman palvelujen vähentämistä noin 700.000 eurolla vuodessa. Toiminnan kehittämiseen tarvittavien kriittisten resurssien arviointiin vievän noin 400.000 euroa vuosittain. Henkilöstökustannuksiin kohdistui noin 3,7 miljoonan euron säästöpaino, mikä tarkoittaa noin 75 henkilötyövuoden vähentämistavoitetta vuosina 2015 - 2017. Talousarvio 2016 sisältää 55 henkilötyövuoden vähenemisen ja taloussuunnitelmassa 2017 väheneminen on kaksikymmentä henkilötyövuotta. Pääosa säästöistä toteutuu luontaista poistumaa hyödyntäen.

Kaupungin velkaantumisen ehkäisemiseksi on tärkeää, että vuosikatetta parannetaan myös tulevina vuosina. Koko organisaation tulee yhdessä pyrkiä parantamaan toimintakatetta ja henkilöstökustannusten rakenteellista alentamista tulee jatkaa myös vuoden 2016 jälkeen. Henkilöstökustannukset ovat 48 % toimintamenoista ja lähes 90 miljoonaa euroa. Yhden prosenttiyksikön säästö niissä tarkoittaa 900 000 euroa. Rohkean uudistumisen kautta haetaan uusia toimintatapoja ja tehokkaampia prosesseja, jotka samanaikaisesti parantavat palvelun laatua ja asiakaskokemusta ja ovat taloudellisesti mielekkäitä. Sairauspoissaolojen vähentämiseksi lisätään resursseja työhyvinvoinnin ja osaamisen kehittämiseen. Tehtävänkuvien tarkistamisella ja kannustavalla palkitsemisella haetaan myös työn tuottavuuden kasvua.

Kaupungin hankintatoimen tehokkuutta parannetaan keskittämällä hankintojen koordinaatio konserni- palveluihin. Kustannustietoisuutta lisätään kehittämällä raportointia, kustannuslaskentaa ja palveluhinnoittelua.

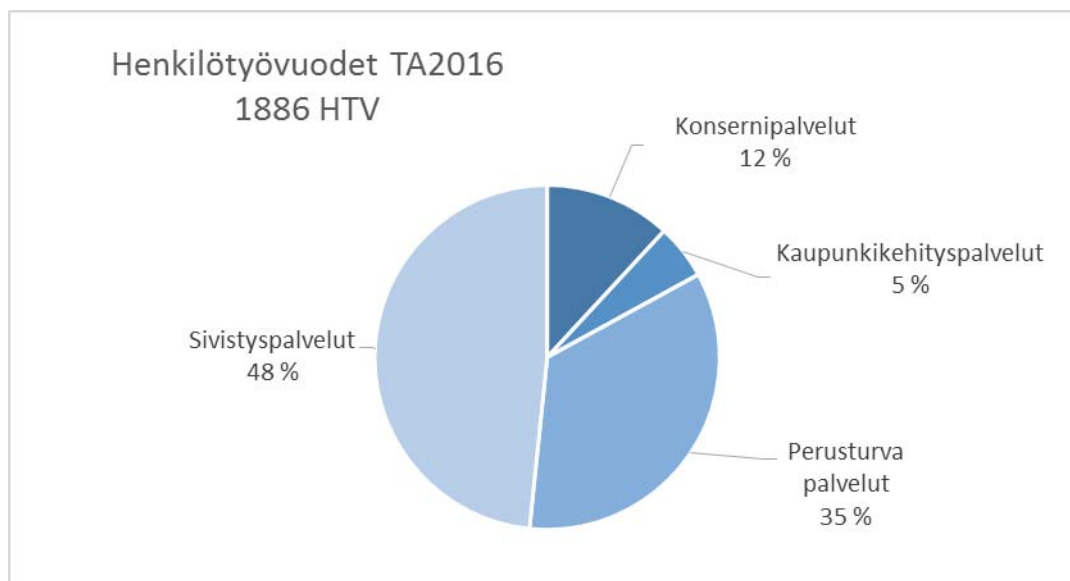
Tarkastuslautakunnan havainnot

Nokian kaupungin tarkastuslautakunnan keväällä 2015 antamassa vuoden 2014 arviointikertomuksessa todetaan, että palvelukeskusten toiminnassa on ollut paljon ennakoimattomia tapahtumia. Toiveena esitettiin suunnitteluprosessin parantaminen, jotta myös ennakoitavuus paranee. Tiukemman talouskurin vaalimista tulee myös jatkaa. Erityisinä huomioina tarkastuslautakunta esitti sairaspöytäsaolot, hankintakäytännöt ja resurssit kiinteistöstrategian tekemiseen.

Vuoden 2016 talousarvion laatimiseen liittyvää prosessia on tiivistetty ja toiminnan tavoitteita konkretisoitu. Talouden tehostamisohjelma on käynnissä ja näkyy toimintamenojen kehityksessä. Sairaspöytäsaolot on valittu koko organisaation avainmittaristoon ja niiden määrää pyritään alentamaan työhyvinvoinnin ja osaamisen kehittämiseen panostamalla. Kaupungin hankintatoimea kehitetään keskittämällä hankintojen koordinaatio konsernipalveluihin. Kaupungin kiinteistöomaisuudelle laaditaan talousarviovuoden aikana tarve- ja kuntokartoitusten jälkeen pitkän aikavälin korjaussuunnitelma ja kiinteistöstrategia linjaamaan omistusten ylläpitoa ja hallintaa.

Uudistuva organisaatio

Nokian kaupunginvaltuusto teki 14.9.2015 päätöksen uudesta organisaatorakenteesta 1.1.2016 alkaen. Viiden palvelukeskuksen mallista siirrytään neljän palvelualueen rakenteeseen. Uudistuksen yhteydessä vahvistetaan yhteistyötä, kehittämistä ja keskitetään organisaation eri osille yhteisiä toimintoja.

Kaupungin henkilöstön määrä alenee tehostamisohjelman myötä. Tehostamisohjelman mukainen 75 henkilötyövuoden alennus tarkoittaa noin 3,9 % vähentymistä 2017 vuoden loppuun mennessä. Lähtökohtana on vuoden 2014 henkilötyövuodet 1 941 ja henkilöstövahvuus 2 064. Pääosa henkilöstömitoituksen pienennyksestä pystytään toteuttamaan joustavasti luontaista poistumaa hyväksikäyttäen. Liite 2 s. 82.

Kaupungin henkilöstöstrategian mukaisesti hyvä palveluorganisaatio muuttuu ympäristön ja kuntalaisten tarpeiden mukaan. Kehittämistyö on koko henkilöstön oikeus ja velvollisuus. Tavoitteena on, että

Kaupunginhallituksella on oikeus siirtää määrärahaa toimielimen sisällä tulosalueelta toiselle, mikäli toimielimen kokonaismääräraha ei ylitä. Lautakunnilla on velvoite järjestää toiminta talousarvioon sisältyvän ohjauksen mukaisesti.

Investointiosa: jokainen mainittu kohde tulee toteuttaa, määrärahat ovat kuitenkin sitovia hankeryhmittäin (maa- ja vesialueet, koneet ja kalusto, sijoitukset, infrapalvelut, tilatekniikka). Vuoden aikana esiin tuleva investointitarve, enintään 50.000 euroa, voidaan toteuttaa lautakunnan hyväksynnällä, jos se sopii hankeryhmän kokonaissummaan, eikä aiheuta jo päätetystä investoinnista luopumista. Lautakunnalla (ja osaltaan kaupunginhallituksella) on oikeus siirtää määrärahaa hankeryhmän sisällä investointikohteelta toiselle, mikäli kaikki sen investointikohteet tulee toteutettua.

Rahoitusosa: verotuloarvio, valtionosuustuloarvio, korko- ja muut rahoituskulut. Lainakannan muutokset nettona.

Käyttösuunnitelma: palvelualueet valmistelevat talousarvion hyväksymisen jälkeen lautakuntien/jaostojen käsiteltäväksi ja hyväksyttäväksi.

Talousarvion toteutumista seurataan vuoden aikana osavuosikatsauksissa, mitkä sisältävät sekä tavoitteiden toteuman seurannan että talouden seurannan. Tilinpäätös sisältää koko vuoden talousarvion toteutumisvertailun.

Tytäryhteisöjen osalta kaupungin määräysvallassa olevat palveluyhtiöt raportoivat osavuosikatsausten yhteydessä kvartaaleittain. Raportointi sisältää toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden seurannan.

Tilivelvollisuus

Kuntalain mukaisesti kaupunginvaltuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta. Valtuusto hyväksyy myös kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet. Kaupunginhallitus vastaa toiminnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Sisäinen valvonta on osa kaupungin johtamisjärjestelmää ja sen avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä.

Kuntalain mukaisia tilivelvollisia ovat muun muassa kaupunginhallituksen jäsenet, lautakuntien jäsenet, palvelualuejohtajat ja tulosaluejohtajat. Tilivelvollinen vastaa johtamansa toiminnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, ylläpidosta ja kehittämisestä. Tilivelvollisen toiminta tulee valtuuston arvioitavaksi ja häneltä voidaan evätä vastuuvapaus sekä oman että alaisensa toiminnan johdosta. Johdolla on aktiivinen selonottovelvoite vastuualueensa toiminnasta. Esimiehellä on aina alaisensa toiminnan valvontavastuu tilivelvollisuusaseman puuttumisesta huolimatta.

Tuloslaskelmaosa 2014 - 2018

Perustelut

Tuloslaskelmaosa on kokonaistaloudellinen laskelma, joka osoittaa tulorahoituksen riittävyyden palvelujen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin. Kaupungin kaikkien tuottojen kasvu on ollut useamman vuoden ajan alhaisempaa kuin menojen kasvu. Tuloksen heikkeneminen pyritään pysäyttämään vuoden 2015 kesällä aloitetun tehostamisohjelman sekä jatkuvan toiminnan ja toimintamallien kehittämisen kautta.

Taloussuunnitelmavuosille 2017 ja 2018 lähtökohtana on pidetty tehostamistoimien jatkumista. Tavoitteena on palkkakulujen aleneminen -0,5 % vuonna 2017 ja 0-kasvu vuonna 2018. Muiden toimintamenojen osalta tavoite on pysyä 2016 vuoden tasossa..

Toimintatuotot

Toimintatuottojen arvioidaan kasvavan 1,5 %, 0,4 miljoonaa euroa (m€), vuonna 2016 (vertailu vuoden 2015 ennusteeseen). Vuoden 2015 talousarvioon verrattaessa on lasku - 6,7 %. Pääasiallisena syynä tuottojen laskuun on alhaisempi tuotto-odotus maan/tonttien myynnistä ja maankäyttö- ja kehittämiskorvauksissa (1,9 m€).

Toimintakulut

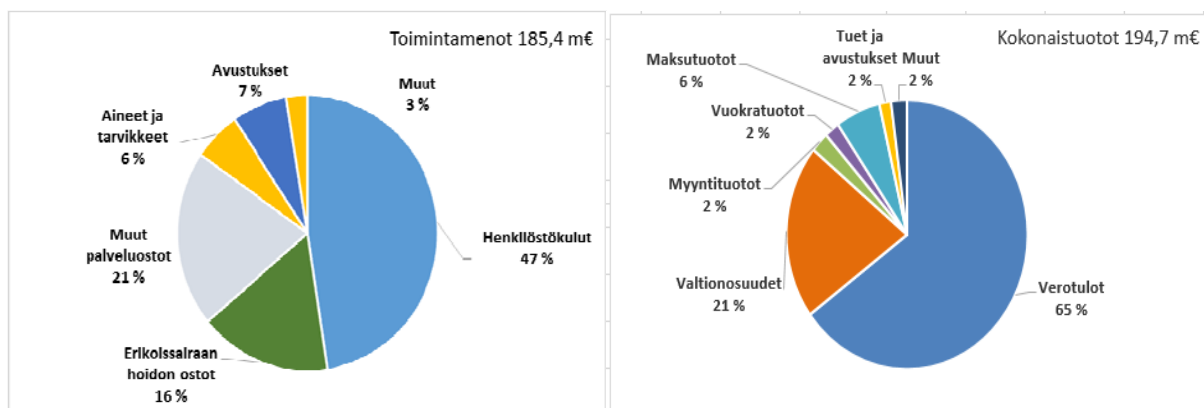
Tehostamisohjelman vaikutus näkyy toimintakulujen kehityksessä, joiden suunnitellaan alenevan 1,2 %. Tavoitteen mukaisesti henkilöstökulut pienenevät - 3,7 % 88,2 m€oon, henkilötyövuodet vähentyvät 55:llä 1886:een. Eläkekulut vähenevät suhteessa enemmän, - 7,3 %, mikä johtuu Kuntien eläkevakuutuksen mukaan kahden aikaisemman vuoden liian suurista maksuista. Korjaava vaikutus on sekä 2015 että 2016 noin 0,5 m€. Henkilöstökulujen osuus kaikista toimintakuluista on 47 %.

Henkilösivukulut TA2016:

- Eläkemaksu KuEL, palkkaperusteinen	17,25 %
- Eläkemaksu VeL	18,35 %
- Sairausvakuutusmaksu	2,14 %
- Työttömyysvakuutusmaksu	3,08 %
- Muut	0,50 %
Yhteensä (KuEL)	22,97 %

Lisäksi kustannuksena on maksuperusteinen eläkemaksu, jonka suuruus vuonna 2016 on noin 3,2 m€. KuEL varhaiseläkemaksun suuruuteen vaikuttaa henkilöstön eläköityminen ja työhyvinvointi, ja sen arvioidaan olevan noin 0,7 m€ vuonna 2016.

Palvelujen ostojen kasvu on 0,3 %. Yhteistoimintaosuudet nousevat + 0,4 m€, isoimman kasvun ollessa aluepelastuslaitoksen kustannusosuudessa + 0,2 m€. Annettavien avustusten määrä kasvaa 4,3 %, 0,5 m€. Muut toimintakulut kasvavat 4,9 %, 0,2 m€.

Verotulot

Verotulona budjetoidaan kunnan tulovero, osuus yhteisöveron tuotosta sekä kiinteistövero. Kaupungin osuus verotuksen kustannuksista vuonna 2016 on 0,8 m€. Kaupungin tuloveroprosentti ja kiinteistöveroprosentit päätettiin 9.11.2015 kaupunginvaltuustossa.

Nokian kaupunki	2015	2016
Tulovero	19,75 %	19,75 %
Kiinteistövero		
Yleinen	0,90 %	0,90 %
Vakituinen asuinrakennus	0,41 %	0,41 %
Muu asuinrakennus	1,00 %	1,20 %
Rakentamaton	3,00 %	4,00 %
Voimalaitos	2,85 %	3,10 %

Verotulojen arvioinnissa on käytetty hyväksi Kuntaliiton kuntakohtaista verokehikkoa. Verotulojen ennakoitiin on tällä hetkellä haastavaa. Toukokuussa tehdyssä verokehikossa Nokian kaupungille ennakoitiin 3,8 %:n verotulojen kasvu vuodelle 2016. Lokakuun alussa annetussa verokehikossa kasvu on 1,0 %. Verokehikon mukaisesti kaupungin verotulot kasvavat vuonna 2017 1,4 % ja vuonna 2018 3,7 %.

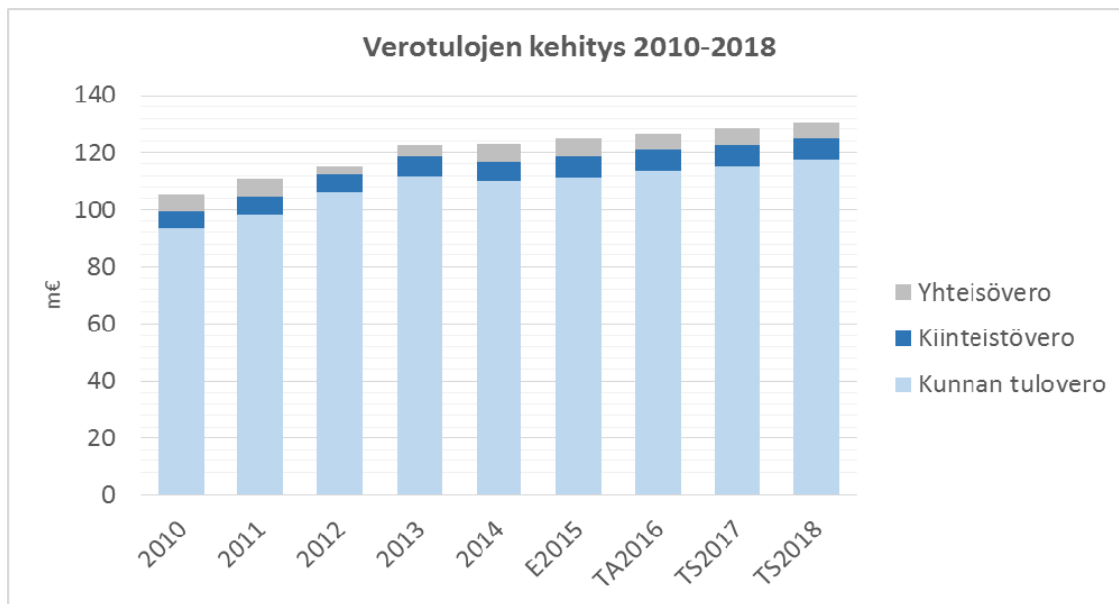
Kaupungin tuloverojen kasvu on ollut hidasta vuodesta 2014 alkaen. Vuonna 2015 kasvun arvioidaan olevan 1,4 % ja vuonna 2016 2,2 %. Kaupungin väestömäärä kasvaa tasaisesti, mutta samaan aikaan työttömyys on kasvanut niin Nokiassa kuin koko Pirkanmaalla.

Yhteisöverojen toteutumien ovat tiedossa noin kahden vuoden viiveellä, koska kuntien väliset jakoosuudet lasketaan vahvistettujen verotusten keskiarvosta. Vuonna 2016 yhteisövero-osuuden arvioidaan laskevan - 17,4 % mikä tarkoittaa - 1,1 m€. Laskun taustalla on jako-osuuden muuttaminen valtion ja kuntien kesken siten, että kuntien osuus yhteisöverotuloista tulee laskemaan.

Kiinteistöveron tuoton arvioidaan kasvavan 7,2 miljoonasta eurosta 7,4 miljoonaan euroon vuonna 2016. Kasvua ennakoitaan siis noin 2,8 %:ia. Vuosina 2017 - 2018 kasvu on kuitenkin vaatimattomampi, 0 - 1,3 %. Vuoden 2016 kasvun selittää tehty päätös kiinteistöveron osittaisista korotuksista. Tulevina vuosina kiinteistöverotuloihin odotetaan hienoista kasvua, kun rakennusvalvonnassa aloitettu rakennus- ja kiinteistörekisterin kehittämisprojekti etenee. Sen yhteydessä kartoitetaan kaikki kiinteistöt Nokian kaupungin alueella tavoitteena tasapuolinen kohtelu kaikille kiinteistönomistajille.

Vuosien 2016 - 2018 verotulojen arvioina on käytetty Kuntaliiton verokehikon mukaisia lukuja seuraavien muutoksin: vuosi 2016 korjattu kiinteistövero tehtyjen päätösten mukaiseksi, vuosi 2017 kehikon mukainen, vuosi 2018 kasvu alennettu 3,7 %:sta 1,9 %:iin.

Yhteenveto	2013	2014**	2015**	2016**	2017**	1 000 € 2018**
Verolaji						
Kunnallisvero	111 658	109 677	111 186	113 583	115 267	117 330
Muutos %	5,3	-1,8	1,4	2,2	1,5	1,8
Yhteisövero	4 155	6 088	6 468	5 342	5 460	5 703
Muutos %	37,0	46,5	6,2	-17,4	2,2	4,4
Kiinteistövero	6 636	7 162	7 203	7 404	7 404	7 500
Muutos %	2,4	7,9	0,6	2,8	0,0	1,3
VEROTULOKSI KIRJATTAVA	122 448	122 927	124 857	126 328	128 131	130 532
Muutos %	6,0	0,4	1,6	1,2	1,4	1,9

Valtionosuudet

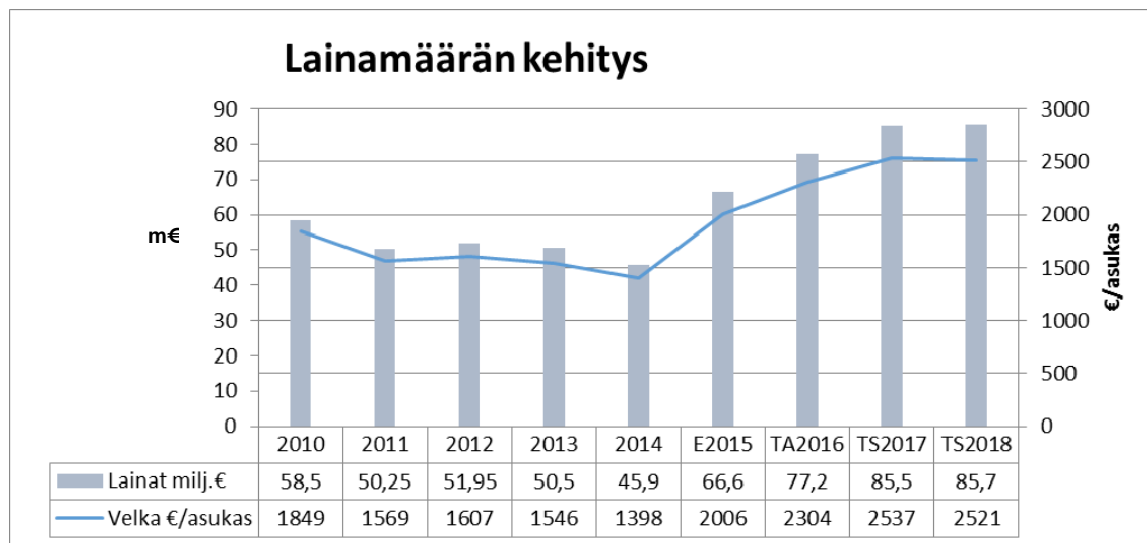
Valtionosuuksiin budjetoidaan ne erät, jotka perustuvat yleiseen valtion ja kuntien väliseen kustannustenjakoon ja joilla ei ole käyttökorvauksen tai maksun luonnetta. Näitä eriä ovat kunnan peruspalvelujen valtionosus sekä opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet. Hallitusohjelman mukaan valtionavut laskevat ja lisäksi vaikuttavat edellisen hallituksen päättämät valtionosuuden leikkaukset 2016 -2017.

Kuntaliiton syyskuussa tekemän kuntakohtaisen laskelman mukaan Nokian kaupungin vuoden 2016 valtionosuudet olisivat yhteensä 40,4 m€, 1 230 €/asukas. Muutos vuoteen 2015 on 0,5 m€ eli + 1,3 %. Talousarviossa arviota valtionosuuksista on nostettu 40,8 m€:oon kasvavan oppilasmäärän vuoksi.

Rahoitustuotot ja -kulut

Tuloslaskelman rahoitustuotot ja -kulut sisältävät korkotuotot, muut rahoitustuotot, korkokulut ja muut rahoituskulut. Korkotuottoja kertyy antolainauksesta pääosin tytäryhtiöille noin 0,45 m€. Muut rahoitustuotot 0,9 m€ kertyvät rahoitusarvopapereista (arvo noin 7,0 m€), jotka ovat kahden varainhoitajan hallinnoitavana täyden valtakirjan sopimuksella.

Korkokulut käsittävät pääosin pitkä- ja lyhytaikaisista lainoista talousarviovuodelta maksettavat korot. Lainojen keskiporko laskee tasaisesti markkinakorkojen alhaisuuden vuoksi ja korkoja maksetaan vuonna 2016 1,2 m€. Keskiporko vuonna 2014 oli 2,93 %, vuonna 2015 ennusteen mukaan 2,2 % ja vuonna 2016 arvion mukaan 1,7 %. Nokian kaupungin lainamäärä kääntyy kasvuun vuonna 2015 ja jatkaa kasvua talousarviovuonna. Vuoden 2014 lopussa lainaa oli 45,9 m€, vuoden 2015 lopussa arviolta 66,6 m€ ja vuoden 2016 lopussa 77,2 m€. Lainamäärän nettokasvusta vuosina 2015 - 2016, noin 31 m€ yhteensä, 16 m€ aiheutuu Häpesuon puhdistamisesta. Korkokustannus euroina ei kuitenkaan kasva edellisiin vuosiin verrattuna mikäli markkinakorkotasoa pysyy alhaisena. Lainamäärän kasvu pysähtyy vuonna 2018, mikäli investoinnit ja toimintamenot pysyvät annetussa kehikossa.

Poistot ja arvonalennukset

Nokian kaupungin poistot on laskettu poistosuunnitelman mukaisesti. Poistojen lasketaan olevan 10,2 m€ (9,9 m€ TA2015).

Satunnaiset erät

Vuoden 2015 aikana on valmisteltu kaupungin omistaman jäähallin yhtiöittämistä. 26.10.2015 neljä nokia-laista jääurheiluseuraa perusti yhtiön Nokian Jäähalli Oy. Suunnitelmien mukaan kaupunki liittyy yhtiön omistajaksi vuoden 2016 alussa antamalla jäähallirakennuksen apportina uudelle yhtiölle. Kaupungin omistusosuudeksi tulee 97,59 %. Apportti luovutetaan käypään arvoon ja käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus kirjataan satunnaisiin tuottoihin. Tuotto on arviolta 2,1 m€.

Tilinpäätössiirrot

Tuloslaskelman tilinpäätössiirrot vuoden 2016 talousarviossa käsittävät poistoeron muutoksen.

Tuloslaskelma

Talousarvion toimintakatteen alkuperäinen tavoite - 154 m€ ei vuonna 2016 toteudu, mutta suunta kääntyy kuitenkin parempaan. Talouden tehostamisohjelmaa tulee jatkaa myös vuosina 2017 - 2018. Kyky toteuttaa investointeja kestäväällä pohjalla vaatii vuosikatteen parantumisen, jotta velkaantuminen saadaan tasaantumaan.

Tulosta parantaa jäähallin yhtiöittäminen, joka tuo apportin käypään arvoon arvostamisen myötä satunnaisen tuoton 2,1 m€.

Nokian kaupunki

TULOS	milj.€						
	TP 2014	TA 2015	E 2015	TA 2016	Muutos E2015/ 2016	TS 2017	TS 2018
TOIMINTATUOTOT	27,7	28,3	26,0	26,4	1,5 %	26,6	26,9
Valmistus omaan käyttöön	1,8	2,1	2,0	1,8	-10,0 %	1,8	1,8
TOIMINTAKULUT	183,1	184,7	187,7	185,4	-1,2 %	184,8	184,9
Henkilöstökulut	89,5	92,2	91,6	88,2	-3,7 %	87,5	87,6
Palvelujen ostot	68,1	64,9	68,5	68,7	0,3 %	68,8	68,8
Muut	25,5	27,6	27,6	28,5	3,3 %	28,5	28,5
TOIMINTAKATE	-153,6	-154,3	-159,7	-157,2	1,6 %	-156,4	-156,2
Verotulot	122,9	125,4	124,9	126,3	1,1 %	128,1	130,5
Valtionosuudet	39,5	39,2	39,9	40,8	2,3 %	41,0	41,2
Rahoitus	-0,3	0,0	0,0	0,1		-0,2	-0,3
VUOSIKATE	8,5	10,3	5,1	10,0	96,1 %	12,5	15,2
Poistot	11,0	9,9	10,5	10,1		12,2	12,2
Muut	-4,1	0,1	0,1	2,2		0,1	0,1
TULOS	-6,6	0,5	-5,3	2,1		0,4	3,1

Tarkempi tuloslaskelma liite 1.

Seuraavassa kuvassa esitetään kuinka tulos jakautuu organisaatiossa. Palveluorganisaation neljän palvelualueen lisäksi kaupunkikokonaisuus sisältää demokratia -alueen ja rahoituksen. Demokratia jakautuu luottamustoimeen ja yhteistoimintaosuuksiin. Rahoitus kerää kaikki kaupungin verotulot ja valtionosuudet sekä rahoituserät.

Nokian kaupunki

TULOS TA2016	milj.€						Yhteensä
	Demokratia ja yhteistoiminta	Perusturva- palvelut	Sivistys- palvelut	Kaupunki- kehitys- palvelut	Konserni- palvelut	Rahoitus	
TOIMINTATUOTOT	0,0	11,5	7,9	7,2	28,9	0,0	55,5
Ulkoiset		9,9	7,6	6,6	2,2		26,3
Sisäiset		1,6	0,3	0,6	26,7		29,2
Valmistus omaan käyttöön				1,7	0,1		1,8
TOIMINTAKULUT	4,9	100,7	70,0	13,4	25,5	0,0	214,5
Henkilöstökulut	0,5	31,7	41,1	5,4	9,5		88,2
Palvelujen ostot	4,1	52,4	4,3	3,3	4,7		68,8
Muut	0,1	9,2	6,3	3,1	9,6		28,3
Sisäiset	0,2	7,4	18,3	1,6	1,7		29,2
TOIMINTAKATE	-4,9	-89,2	-62,1	-4,5	3,5	0,0	-157,2
Verotulot						126,3	126,3
Valtionosuudet						40,8	40,8
Rahoitus						0,2	0,2
VUOSIKATE	-4,9	-89,2	-62,1	-4,5	3,5	167,3	10,1
Poistot		0,2	0,6	4,4	5,0		10,2
Muut					0,1	2,1	2,2
TULOS	-4,9	-89,4	-62,7	-8,9	-1,4	169,4	2,1

Investointiosa

Nokian kaupungin nettoinvestointiraami vuodesta 2008 lähtien on ollut 15 m€. Asukasmäärän kasvu on tarkoittanut investointeja palvelujen tarvitsemiin toimitiloihin. Investointien rajoittaminen raamiin on tarkoittanut myös korjausvelan kasvua. Uusia peruskorjausinvestointeja ei kuitenkaan aloiteta ennen kuin kaupungin palvelujen toimitilatarpeen selvitys on tehty. Samalla tehdään koko kiinteistöomaisuuden osalta kuntokartoitus ja pitkän aikavälin korjaussuunnitelma. Näiden yhteydessä tehdään myös kiinteistöstrategia, jossa lähtökohtana on nykytila, ja linjauksena kiinteistöjen omistamisen ja ylläpidon tavoitteet.

Talousarvioehdotuksen mukaiset nettoinvestoinnit suunnittelukauden aikana ovat yhteensä 56,2 m€

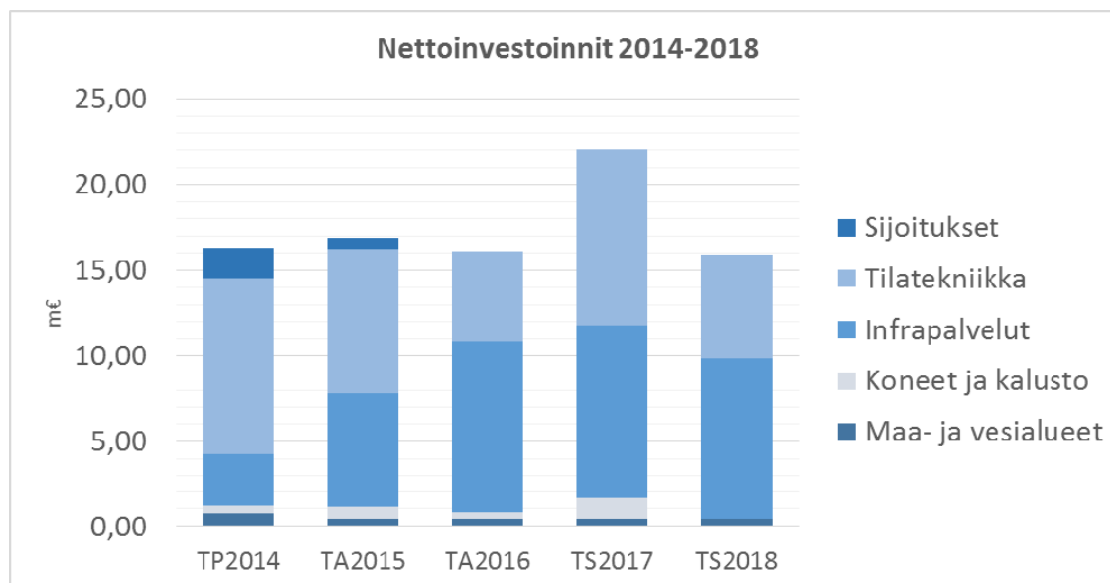
- vuonna 2016 18,2 m€
- vuonna 2017 22,1 m€
- vuonna 2018 15,9 m€

Samaan aikaa laajennetaan leasingrahoituksen käyttöä irtaimen käyttöomaisuuden hankinnoissa. Laitteet/kalusto vuokrataan enintään viideksi vuodeksi ja vuokra-ajan jälkeen vuokra-aikaa jatketaan, lunastetaan laite tai vuokrataan tilalle uusi laite. Leasingrahoitusta on käytetty erityisesti ICT-laitteissa ja autoissa ja kuljetusvälineissä.

Talousarvioehdotuksen mukaiset hankinnat, joissa käytetään leasingrahoitusta (vuokrattavan omaisuuden hankinta-arvo), sisältävät päättyvien vuokrakausien jatkovuokrat ja uudet vuokrat.

- vuonna 2016 1,8 m€
- vuonna 2017 1,4 m€
- vuonna 2018 1,6 m€

Vuoden 2016 talousarvioehdotuksessa suurimmat investoinnit ovat Harjuniityn liikuntahalli 3,4 m€, 3Kulman alueen kehittäminen (kunnallistekniikka) yhteensä 3,0 m€, sillat 1,3 m€ ja kaava-alueet 1,8 m€. Omistusosuuden hankinta jäähalliin (2,1 m€) näkyy bruttoinvestoinneissa, mutta rahavirtoja se ei aiheuta. Alla olevassa kuvataan kassavirtaan vaikuttavat investoinnit.

Kuva: Investoinnit eivät sisällä vuoden 2014 vesilaitoksen ja vuoden 2016 jäähallin yhtiöittämistä.

Investointien tarkempi luettelo:

INVESTOINNIT YHTEENSÄ	TA2016	TS2017	TS2018	Yhteensä
Euroa				
Maa- ja vesialueet	535 000	535 000	535 000	1 605 000
Koneet ja kalusto	515 000	1 250 000	0	1 765 000
Infrapalvelut	10 169 000	10 070 000	9 392 000	29 631 000
Tilatekniikka	5 654 000	12 985 000	6 063 000	24 702 000
Sijoitukset	2 300 000	0	0	2 300 000
YHTEENSÄ	19 173 000	24 840 000	15 990 000	60 003 000
- rahoitusosuudet	-1 432 500	-2 780 000	-80 000	-4 292 500
Netto	17 740 500	22 060 000	15 910 000	55 710 500

INVESTOINNIT	TA2016	TS2017	TS2018	Yhteensä
Maa- ja vesialueet				
Pienet kiinteistöjärjestelyt	35 000	35 000	35 000	105 000
Maa-alueiden hankinta	500 000	500 000	500 000	1 500 000
- rahoitusosuus	-80 000	-80 000	-80 000	-240 000
YHTEENSÄ	535 000	535 000	535 000	1 605 000
Netto	455 000	455 000	455 000	1 365 000

INVESTOINNIT	TA2016	TS2017	TS2018	Yhteensä
Koneet ja kalusto				
Harjuniityn koulu 2-vaihe, ensikertainen kalustaminen	500 000	250 000		750 000
- rahoitusosuus	-150 000			-150 000
Harjuniityn nuoriso- sekä järjestö- ja bänditilojen Eka-kalustaminen	15 000			15 000
Kirjaston Eka-kalustaminen		1 000 000		1 000 000
YHTEENSÄ	515 000	1 250 000	0	1 765 000
Netto	365 000	1 250 000	0	1 615 000

INVESTOINNIT	TA2016	TS2017	TS2018	Yhteensä
Sijoitukset				
TYTÄRYHTIÖOSAKKEET				
Jäähallin osakepääoma, apporti	2 300 000	0	0	2 300 000
- kirjanpitoarvo	-180 000			-180 000
YHTEENSÄ	2 300 000	0	0	2 300 000
Netto	2 120 000	0	0	2 120 000

INVESTOINNIT	TA2016	TS2017	TS2018	Yhteensä
Infrapalvelut				
KUNNALLISTEKNIIKAN UUDISRAKENTAMINEN KAAVA- ALUEILLA	1 750 000	800 000	1 300 000	3 850 000
Harjuniityn kaava-alue	800 000	800 000	800 000	2 400 000
Hallitien alueen katu	350 000			350 000
Kyynijärven kaava-alue	600 000		500 000	1 100 000
3KULMAN ALUE				
Kunnallistekniikan rakentaminen	3 000 000	4 000 000	1 000 000	8 000 000
KUNNALLISTEKNIIKAN SANEERAUS JA KATUJEN PÄÄLLYSTÄMINEN	1 785 000	1 720 000	3 420 000	6 925 000
Katujen päällystäminen (erillisen työohjelman mukaisesti)	500 000	500 000	500 000	1 500 000
Nokianvaltatie-Souranderintie- Rautatienkadun liittymä			850 000	850 000
Viimeistelytyöt	75 000	75 000	75 000	225 000
Katujen saneeraukset (työohjelma määrittellään myöhemmin)	700 000	600 000	700 000	2 000 000
Nokianvaltatie saneeraus		545 000	655 000	1 200 000
Välikatu, kirjaston kohta	350 000			350 000
Siuronvaltatie ja Urpolankadun liittymäjärjestelyt	160 000		640 000	800 000
KEVYENLIIKENTEEN VÄYLIEN KUNNOSTAMINEN	124 000	70 000	120 000	314 000
Kevyenliikenteen väylien kunnostaminen (erillisen työohjelman mukaisesti)	124 000	70 000	120 000	314 000
KATUVALAISTUS	150 000	100 000	162 000	412 000
Katuvalojen saneeraukset (erillisen työohjelman mukaisesti)	150 000	100 000	162 000	412 000
RAKENTAMISKOHTEET / ERILLISHANKKEET	2 440 000	2 970 000	3 110 000	8 520 000
Tehdassaaren pato	60 000	40 000	700 000	800 000
Emäkosken silta	900 000	1 900 000		2 800 000
Liikenneturvallisuusjärjestelyt	80 000	80 000	80 000	240 000
Siltainvestoinnit (erillisen työohjelman mukaisesti)	400 000	100 000	100 000	600 000
Yrittäjäkadun alue	800 000	800 000	500 000	2 100 000
Lautamiehenkatu ja parkkialue	150 000		400 000	550 000
Joukkoliikenne-edellytysten parantaminen	50 000	50 000	50 000	150 000
Kahtalammin eritasoliittymä			80 000	80 000
Sarpatintie			1 200 000	1 200 000
PUISTORAKENTAMINEN	160 000	210 000	210 000	580 000
Keskusleikkipaikkojen, lähileikkipaikkojen ja monitoimipuistojen rakentaminen	110 000	160 000	160 000	430 000
Puistojen ja viheralueiden korjaaminen/rakentaminen	50 000	50 000	50 000	150 000

INVESTOINNIT	TA2016	TS2017	TS2018	Yhteensä
Infrapalvelut				
jatkuu				
ULKOLIIKUNTAPAIKAT	760 000	200 000	70 000	1 030 000
Ulkoliikunta-alueiden parantaminen / rakentaminen	70 000	70 000	70 000	210 000
Lähiliikunta-alueiden rakentaminen		130 000		130 000
Keskusurheilukentän saneeraustyöt (katsomo)	690 000			690 000
- rahoitusosuus	-172 500			-172 500
YHTEENSÄ	10 169 000	10 070 000	9 392 000	29 631 000
Netto	9 996 500	10 070 000	9 392 000	29 458 500

UUDISRAKENTAMINEN	4 068 000	9 580 000	0	13 648 000
Harjuniityn liikuntahalli	3 368 000			3 368 000
- rahoitusosuus	-750 000			-750 000
Kirjasto	700 000	9 580 000		10 280 000
- rahoitusosuus		-2 700 000		-2 700 000
PERUSKORJAUKSET	860 000	2 795 000	5 760 000	9 415 000
Kiinteistöjen kuntokartoituksen pohjalta peruskorjaukset		1 000 000	5 600 000	6 600 000
Terveyskeskuksen kunnostus (sis. lähipalvelujen toimitilojen kunnostuksen) *	700 000	1 500 000		2 200 000
Yhden koulun piha-alueen peruskorjaus (erillisen työohjelman mukaan)	0	160 000	160 000	320 000
Yhden päiväkodin piha-alueen peruskorjaus (erill. työohjelman mukaan)	160 000			160 000
Vanhainkodin ns. päiväkeskuksen peruskorjaus (lämmitysjärjestelmän, sähköjakelun ja muun tekniikan muutokset)		135 000		135 000
MUUT	726 000	610 000	303 000	1 639 000
Energiatehokkuus	75 000	75 000	75 000	225 000
Sisäilmaongelmat	100 000	100 000	100 000	300 000
Kiinteistöjen turvajärjestelmät	45 000	40 000	40 000	125 000
Virasto-/kaupungintalo, Front office	75 000			75 000
Kaupungintalon 1-kerroksen ikkunoiden uusiminen			43 000	43 000
Kaupungintalon ja virastotalon kiinteän tietotekniikan parantaminen	25 000			25 000
Paloaseman pesuhuoneitilojen muutostyöt	0	90 000		90 000
Varikon puutyöverstaan lastauslaituri		150 000		150 000
Varikon hiekoitushiekkan ja asf.korjausmassan varastokatos	45 000			45 000
Urheilukentän huoltorakennus	148 000			148 000
- vakuutuskorvaus	-100 000			-100 000
Viholan päiväkodin aita		50 000		50 000
Langattomat verkot	20 000	20 000	20 000	60 000
Emäkosken koulun ilmanvaihdon parantaminen	65 000			65 000
Lukion YO-järjestelmän rakentaminen	13 000			13 000
Kuulutusjärjestelmät	25 000	25 000	25 000	75 000
Kerholan juhlasali (lattia ja äänentoisto)	90 000		0	90 000
Museorakennusten kuntokartoitus ja toimenpidesuunnitelma	0	60 000		60 000
YHTEENSÄ	5 654 000	12 985 000	6 063 000	24 702 000
Netto	4 804 000	10 285 000	6 063 000	21 152 000

* poikkeaa poistosuunnitelman mukaisesta poistoajasta. Merkittävä peruskorjaus, joka pidentää rakennuksen käyttöikää.

LEASING	TA 2016		TS 2017		TS 2018	
	ha-hinta	vuokra p.a.	ha-hinta	vuokra p.a.	ha-hinta	vuokra p.a.
€						
ICT-laitteet	486 000	121 500	470 000	117 500	450 000	112 500
Muut	1 326 000	321 056	969 000	231 806	1 134 500	273 181
Keittiöt	50 000	10 566	50 000	10 566	50 000	10 566
Vihnuskoti kalustus	160 000	33 811	160 000	33 811	160 000	33 811
TK vuodeosasto sängyt	40 000	8 453	40 000	8 453	40 000	8 453
Vihnuskodin sängyt, uusinta	20 000	4 226	20 000	4 226	20 000	4 226
Varikko	1 056 000	264 000	699 000	174 750	864 500	216 125
Henkilöautot leasing päätty	88000		264000		264000	
Henkilöauto /vaihto	44000		44000		22000	
Pakettiauto(t)	50000		80000		80000	
Kuorma-auto/vaihto	150000				200000	
Nelivetopakettiauto/vaihto	60000				60000	
Tiehöylä/vaihto	250000					
Pientraktori/vaihto	40000		15000		15000	
Traktorikaivuri/vaihto					220000	
Traktori neliveto/vaihto	100000		100000			
Latukone (traktoriin)	23000					
Latukone	150000					
Jäämatti/vaihto			17 000			
Taajamatraktori/vaihto			140 000			
Esiintymislava, siirrettävä	40 000					
Sirotteluautomaatti	31 000					
Lisälaitteet	30 000		39 000		3 500	
YHTEENSÄ	1 812 000	442 556	1 439 000	349 306	1 584 500	385 681

ICT-laitteet: säästötoimenpiteenä 2015 aloitettiin sopimusten jatkaminen vuodella

Rahoitusosa

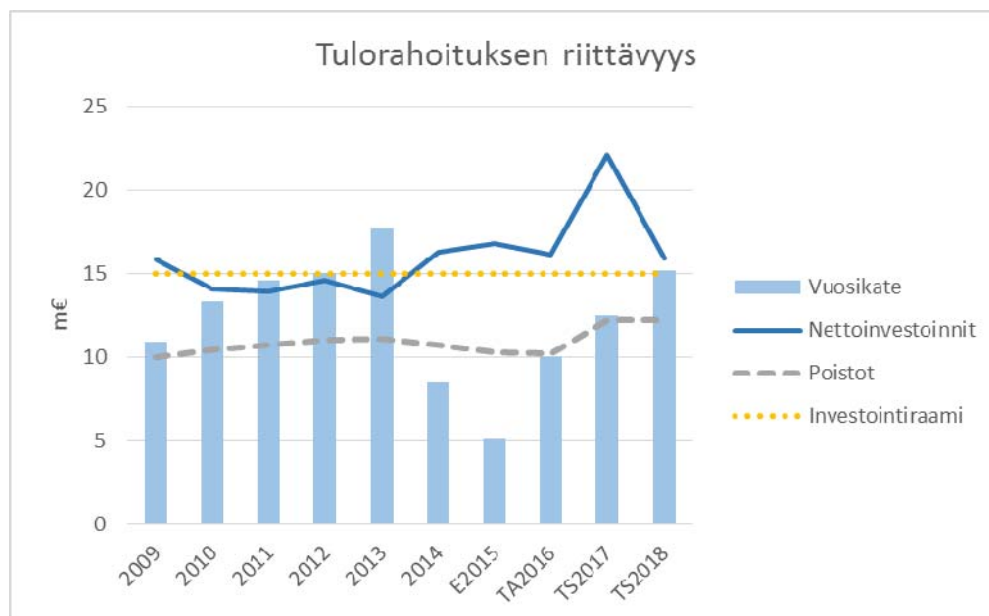
Rahoituslaskelma kertoo toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat. Välisumma 'toiminnan ja investointien rahavirta' on negatiivinen 9,8 m€ vuonna 2016. Summa osoittaa määrän, joka on rahoitettava lainaa lisäämällä. Lisäksi tulevat vanhojen lainojen lyhennykset. Taloussuunnitelma perustuu toiminnan tehostamiseen siten, että vuoden 2017 jälkeen lainamäärä ei enää kasva.

Nokian kaupunki

Rahoituslaskelma	sisältää lisämäärärahat						
	€	TP2014	TA2015	E2015	TA2016	SV2017	SV2018
Toiminnan rahavirta							
Vuosikate	8 511 980	6 919 097	5 100 000	10 055 026	12 575 557	15 265 456	
Satunnaiset erät	-4 200 000	0	0	2 100 000	0	0	
Tulorahoituksen korjauserät	1 447 553	-13 650 000	-13 650 000	-5 978 500	-2 250 000	-2 250 000	
Investointien rahavirta							
Investointimenot	-31 643 575	-18 690 000	-18 690 000	-19 598 000	-24 840 000	-15 990 000	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	416 000	1 806 000	1 806 000	1 172 500	2 700 000	0	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	32 156 174	3 730 000	2 500 000	2 510 000	2 330 000	2 330 000	
Toiminnan ja investointien rahavirta	6 688 133	-19 884 903	-22 934 000	-9 738 974	-9 484 443	-644 544	
Rahoituksen rahavirta							
Antolainauksen muutokset							
Antolainasaamisten lisäykset	-15 852 607	0	0	0	0	0	
Antolainasaamisten vähennykset	0	599 000	599 000	605 000	700 000	700 000	
Lainakannan muutokset							
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 000 000	32 560 000	32 000 000	22 000 000	21 000 000	14 000 000	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-9 604 001	-11 354 319	-11 354 319	-11 400 000	-12 000 000	-14 000 000	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	0	0	0	
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0	0	
Rahoituksen rahavirta	-20 456 608	21 804 681	21 244 681	11 205 000	9 700 000	700 000	
Rahavarojen muutos	-13 768 475	1 919 778	-1 689 319	1 466 026	215 557	55 456	

Tulorahoituksen riittävyys

Kokonaistilanne yhteenvetona on se, että vuosikate ei riitä investointeihin. Toimintakatetta ja sitä kautta vuosikatetta pitää pyrkiä parantamaan, jotta investointeja kyetään hoitamaan nykyistä enemmän tulorahoituksella.

Tase

Kaupungin taseen oman pääoman mukaan ylijäämiä oli kertynyt vuoden 2013 loppuun mennessä 26,5 m€. Vuoden 2014 alijäämä pienensi ylijäämän 19,9 m€oon ja vuoden 2015 ennakoitu alijäämä edelleen 14,6 m€oon. Alijäämät ja kasvava lainamäärä heikentävät kaupungin omavaraisuusastetta.

Nokian kaupunki

TASE				miij€			
	31.12.2014	E 2015	TA 2016		31.12.2014	E 2015	TA 2016
VASTAAVAA				VASTATTAVAA			
Pysyvät vastaavat	175,3	181,3	189,3	Oma pääoma	103,7	98,4	100,5
Aineettomat hyödykkeet	0,1	0,0	0,0	Peruspääoma	83,8	83,8	83,8
Aineelliset hyödykkeet	125,8	132,5	138,7	Edellisten vuosien tulos	26,5	19,9	14,6
Maa- ja vesialueet	21,4	21,5	21,7	Tilikauden tulos	-6,6	-5,3	2,1
Rakennukset	66,3	81,0	87,0	Poistoerot ja varaukset	17,1	7,0	1,0
Muut	26,2	22,0	22,0	Toimeksiantojen pääomat	0,4	0,4	0,4
Ennakkomaksut ja kesk.er.	11,9	8,0	8,0	Vieras pääoma	74,4	95,2	106,1
Sijoitukset	49,4	48,8	50,6	Pitkäaikainen	37,1	55,5	64,1
Osakkeet ja osuudet	33,4	33,5	35,8	Lainat rahoituslaitoksilta	33,7	53,2	62,9
Lainasaamiset ja muut	16,0	15,3	14,8	Lainat julkisyhteisöiltä	3,4	2,3	1,2
Toimeksiantojen varat	0,2	0,2	0,2	Lyhytaikainen	37,3	39,7	42,0
Vaihtuvat vastaavat	20,1	19,5	18,5	Lainat rahoituslaitoksilta	7,7	10,0	12,0
Vaihto-omaisuus	0,2	0,2	0,2	Lainat julkisyhteisöiltä	1,1	1,1	1,1
Saamiset	6,4	6,7	6,7	Ostovelat	5,0	5,0	5,0
Rahoitusarvopaperit	6,6	6,6	6,6	Muut velat	23,5	23,6	23,9
Rahat ja pankkisaamiset	6,9	6,0	5,0				
VASTAAVAA	195,6	201,0	208,0	VASTATTAVAA	195,6	201,0	208,0
				Ylijäämä m€	19,9	14,6	16,7
				Omavaraisuusaste	53 %	49 %	48 %

IV KÄYTTÖTALOUSOSA

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

DEMOKRATIA

	TP 2014	TA 2015	TA 2016	SV 2017	SV 2018
Tuotot	54 087	764	764	772	779
Kulut	-1 861 809	-1 850 685	-958 149	-955 741	-955 741
Henkilöstökulut	-599 356	-420 340	-481 640	-479 232	-479 232
Muut	-1 262 453	-1 430 345	-476 509	-476 509	-476 509
Toimintakate	-1 807 722	-1 849 921	-957 385	-954 969	-954 962
Poistot	-251 102	0	0	0	0
Tulos	-2 058 824	-1 849 921	-957 385	-954 969	-954 962

Organisaatiokaavio 1.1.2016

Vastuualue sisältää luottamustoimihallinnon (kaupunginhallitus, valtuusto, lautakunnat, jaostot).

Strategiasta 'Hyvinvoiva Nokia' johdetut tavoitteet			
Strategian painopiste/tavoite 2016	Vastuualueen tavoite	Toiminta - teko	Milloin Q
Rohkea uudistuminen	Toimielinten työn kehittäminen	Luodaan yhtenäinen itsearvioinnin pohja	Q2
	Lisätään kuntalaisten vaikutusmahdollisuuksia ja kiinnostusta yhteisiä asioita kohtaan.	Järjestetään kuntalaisten kyselytunteja vähintään 1 / vuosineljännes	Q1-4
		Parannetaan kaupungin www sivuilla palautteenantomahdollisuutta kaupungin palveluista ja tarpeista. Lähetetään valtuuston kokouksia verkkolähettyksinä (kokeilu). Arvioidaan kuntalaisten kiinnostusta seurata verkossa päätöksentekoa.	Q3 Q1-2
	Päätetään luottamushenkilörakenteesta 1.6.2017 lukien	Valtuuston päätös	Q3

Palvelusuunnitelma 2016

Tehtävät ja tavoite

Kyseessä on vuoden 2012 kunnallisvaaleilla valitun valtuuston neljäs toimintavuosi. Pitkään voimassa olleen lainsäädännön mukaisesti kunnallisvaalit pidettäisiin syksyllä 2016, mutta vaalilain muutoksesta johtuen (8.5.2015/563) seuraavat kunnallisvaalit käydäänkin huhtikuussa 2017. Tämän valtuuston toimikausi jatkuu siten toukokuun loppuun 2017, minkä jälkeen alkaa uusi säännönmukainen nelivuotiskausi.

Luottamushenkilötoimieliminä toimivat kaupunginvaltuuston ja -hallituksen lisäksi kaupunginhallituksen jaosto, perusturvalautakunta, tekninen lautakunta, rakennus- ja ympäristölautakunta, kasvatus- ja opetus

lautakunta sekä vapaa-aikalautakunta. Uusina toimieliminä aloittavat (edellyttäen, että kaupunginvaltuusto hyväksyy hallintosäännön muutoksen kokouksessaan 7.12.2015) perusturva jaosto sekä kasvatus- ja opetuskeskuksen Pirkan Opiston jaosto.

Julkisessa organisaatiossa asiat päätetään ja linjataan edustuksellisesti. Luottamustoimielinten tehtävänä on käyttää kuntalain ja erityislakien sekä valtuuston päättämän hallintosäännön mukaista poliittista päätösvaltaa. Kuntalain mukaan luottamushenkilön tulee edistää kunnan ja sen asukkaiden etua sekä toimia luottamustehtävässään arvokkaasti tehtävän edellyttämällä tavalla.

Toiminta 2016

Luottamustoimielimet kokoontuvat etukäteen laadittavien kokousaikataulujen mukaisesti. Tarpeen edellyttämiä muutoksia tehdään kokousaikatauluun asioiden niin vaatiessa. Kaupunginvaltuusto kokoontuu aikaisempien vuosien käytännön mukaisesti 7 - 9 kertaa. Viikkoa ennen valtuuston varsinaista kokousta järjestetään valtuutetuille informaatiotilaisuus kuhunkin valtuuston kokoukseen päätettäväksi tulevista asioista. Kaupunginhallitus kokoontuu arviolta noin 30 kertaa. Vastuualueeltaan isoimmat lautakunnat kokoontuvat kerran kuukaudessa tai tätä useamminkin. Vastuualueeltaan pienemmät lautakunnat kokoontuvat kerran kuukaudessa tai tätä harvemmin.

Poliittisten puolueiden on hyvissä ajoin vuoden 2016 aikana neuvoteltava ja kaupunginvaltuustossa päätettävä mm. seuraavista asioista, joilla on tai voi olla vaikutusta vuoden 2017 kunnallisvaaleihin, esimerkiksi ehdokasasetteluun:

- valtuutettujen lukumäärä (Kuntal 16 §)
- mahdolliset muutokset lautakuntarakenteessa sekä periaatteet toimielinten kokoonpanoissa.

Hallitus ja lautakunnat ovat itsearvioineet omaa toimintaansa muutaman vuoden ajan. Itsearviointille ei kuitenkaan ole ollut sellaista yhtenäistä rakennetta, mistä olisi ollut johdettavissa yhtenäinen indeksi toimielinten jäsenten kokemasta tyytyväisyydestä kokoustyöskentelyn eri osiin. Arvioitavia kohtia voivat olla esim. asioiden valmistelu ja esittely, kokousmateriaalin selkeys ja tiiviys, kokousten johtaminen, kokoustyöskentelyn ilmapiiri jne. Luottamustoimielinten työn kehittämiseksi luodaan yhtenäinen itsearviointimietelmä, mitä vuosittain toistamalla saadaan selville päätöksentekijöiden kokema kehityssuunta ja muutostarpeet.

Kaupunginhallitus vastaa kuntalain mukaan mm. kunnan hallinnosta ja talouden hoidosta. Tämän johdosta kaupunginhallituksella on keskeinen rooli sekä talouden että johtamisjärjestelmän kehittämisessä. Kaupunginhallitus johtaa ja valvoo talouden tehostamisohjelman etenemistä sekä organisaatorakenteen muutoksen toteutusta ja toimivuutta.

Luottamustoimielimet päättävät asiat esittelystä. Esittelijöiden ja asioiden valmistelijöiden tehtävänä on laatia, mikäli mahdollista, vaihtoehtoisia päätösmalleja ja arvioida yhdessä päätöksentekijöiden kanssa eri vaihtoehtojen vaikutuksia (EVA -arviointi).

Organisaatorakenteen muutos

Kaupungin palveluorganisaatio (henkilöstöorganisaatio) uudistuu 1.1.2016 alkaen. Kaupunginvaltuusto on päättänyt uudistamisesta syyskuussa 2015. Hallintosäännön muutoksesta päätetään kaupunginvaltuustossa 7.12.2015 siten, että hallintosäännön päivittämisessä huomioidaan voimaan tuleva uusi palveluorganisaatio. Mikäli 1.6.2017 alkavalle valtuuston toimikaudelle tehdään muutoksia toimielinrakenteeseen, on näistä mahdollisista muutoksista päätettävä periaatteellisesti vuoden 2016 aikana ja uudesta hallintosäännön muutoksesta on tällöin päätettävä viimeistään talvella 2017.

Sisäinen tarkastus ostetaan 1.1.2016 alkaen ulkopuoliselta toimijalta ja omat resurssit keskitetään muuhun toiminnan kehittämiseen.

AVAINMITTARIT											
	2014	2015	2016	2017	2018		2014	2015	2016	2017	2018
Vaikutavuus						Tehokkuus					
Toimielinten työn itsearviointimittari			kehitetään			Kokousten kesto alle 2 ½ tuntia %, valtuusto	75		90	90	90
Palvelulupaus						Kokousten kesto alle 2 ½, hallitus	69		90	90	90
Aloitteiden käsittelyaika alle 6 kk			80 %	90 %	90 %	Kokousten kesto alle 2 ½, Lautakunnat	73		90	90	90
Henkilöstö						Luottamushenkilöstö					
Henkilöstömäärä	2	2	2	1	1	Kokousten lukumäärä, valtuusto	8		7 - 9	7 - 9	7 - 9
Henkilötyövuodet, HTV	2	2	2	1	1	Kokousten lukumäärä, hallitus	32		30	30	30
						Kokousten lukumäärä, lautakunnat yht.	62				
						Varsinaisten jäsenten osallisuus-%, valtuusto	94		95	95	95
						Varsinaisten jäsenten osallisuus-%, hallitus	88		90	90	90
						Varsinaisten jäsenten osallisuus-%, lautakunnat	86 -92		90	90	90

Yhteistoimintaosuudet

	TP 2014	TA 2015	TA 2016	SV 2017	SV 2018
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-3 001 948	-2 861 546	-3 960 653	-3 959 812	-3 959 924
Henkilöstökulut	-13 994	-14 046	-12 010	-11 169	-11 281
Muut	-2 987 953	-2 847 500	-3 948 643	-3 948 643	-3 948 643
Toimintakate	-3 001 948	-2 861 546	-3 960 653	-3 959 812	-3 959 924
Poistot	0	0	0	0	0
Tulos	-3 001 948	-2 861 546	-3 960 653	-3 959 812	-3 959 924

Palvelusuunnitelma 2016

Tehtävät ja tavoite

Kyseessä on yhteistoimintaosuudet palveluista, joita Nokian kaupunki järjestää joko lainsäädännön perusteella tai vapaaehtoisesti muiden kuntien tai yhteisöjen kanssa. Sellainen ylikunnallinen yhteistyö, mikä välittömästi liittyy johonkin kaupungin tuottamaan omaan palveluun, on budjetoitu ao. palvelualueelle.

Toiminta 2016

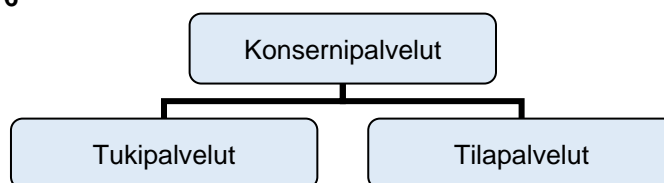
Arvioidut kokonaiskustannukset ovat noin 4 milj. euroa. Talousarvio sisältää suurimpina Nokian kaupungin maksuosuuksina seuraavat menot:

- osuus aluepelastuslaitoksen kustannuksiin	2 323 000
- osuus valtiolle verotuskustannuksiin (veronkanto)	821 000
- osuus ympäristöterveydenhoidon kustannuksiin (Pirteva)	285 000
- osuus Pirkanmaan liiton kustannuksiin	231 000
- osuus Kuntaliiton kustannuksiin	105 000
- osuus Tampereen kaupunkiseudun ky:n kustannuksiin	91 000
- osuus maatalouslomituksen kustannuksiin (Lempäälä)	36 000
- osuus talous- ja velkaneuvonnan kustannuksiin	32 000

KONSERNIPALVELUT

	TP 2014	TA 2015	TA 2016	SV 2017	SV 2018
Tuotot	25 470 103	28 129 879	28 985 059	29 007 558	29 030 279
Kulut	-24 733 419	-26 576 068	-25 535 703	-25 421 108	-25 446 861
Henkilöstökulut	-9 959 223	-10 011 305	-9 537 684	-9 443 089	-9 468 842
Muut	-14 774 197	-16 564 763	-15 998 019	-15 978 019	-15 978 019
Toimintakate	736 684	1 553 811	3 449 356	3 586 449	3 583 418
Poistot	-5 210 701	-4 982 891	-4 991 748	-5 312 273	-5 338 952
Tulos	-4 474 017	-3 429 080	-1 542 392	-1 725 824	-1 755 534

Organisaatiokaavio 1.1.2016

Strategiasta 'Hyvinvoiva Nokia' johdetut tavoitteet			
Strategian painopiste/tavoite 2016	Vastuualueen tavoite	Toiminta - teko	Milloin Q
Palvelut	Palvelulupaus	Dokumentoitu, mitattava palvelulupaus jokaisella tulosalueen yksiköllä	Q3
	Asiakastyytyväisyyttä mitataan	Sisäinen asiakastyytyväisyyskysely, johtopäätökset ja toimenpiteet	Q2
Talous	Kaupungin maksuvalmius turvataan	Kassavirtasuunnittelun tarkentaminen	Q2
	Tarkka talous	Tehostamisohjelma toteutettu, tiukka kk-tulosseuranta arvioinein, energiankulutuksen vähentäminen, henkilöstömitoitusten tarkastus	Q1-Q4
	Investointien tehokas toteutus	Pääkirjasto (10,3 m€) liikkeelle Harjuniityn liikuntahalli (3,4 m€) valmistuu	Q4 Q4
	Hankintojen tehostaminen	Hankintojen koordinoinnin keskittäminen	Q3
Rohkea uudistuminen	Henkilöstöjohtamisen tavoiteasetanta	Henkilöstöstrategia/politiikka	Q3
	Henkilöstön / osaamisen kehittäminen	Uusi, kattava esimiesvalmennus. Henkilöstösuunnitelmien päivitys	Q3 Q4
	Työhyvinvoinnin parantaminen	Systemaattinen seurantakysely ja analysointi vuosittain	Q3
	Hyvästä työstä palkitseminen	Kannustin- ja palkitsemisjärjestelmien arviointi, päätökset käytännöstä	Q4
	Digitaalisten palvelujen lisäys	Vähintään 3 laajennusta/uutta palvelua ja sähköisten tilausten laajennus	Q4
	Intran/työtilojen tehokäyttö	Sisällön uudistus -> työvälineeksi	Q2

Palvelusuunnitelma 2016

Tehtävä

Konsernipalvelut tarjoaa kaupunkiorganisaatiolle palveluja, jotka tukevat ja luovat toimintaedellytyksiä palvelujen tuottamiseksi nokialaisille. Palvelujen lisäksi palvelualue vastaa kaupungin kiinteistöomaisuudesta ja sen tehokkaasta käytöstä ja kehittämisestä. Keskitetyt konsernipalvelut kokoavat asiantunteumuksen ja kehittämisvoiman ja mahdollistavat muiden palvelualueiden keskittymisen niiden ydintehtävään.

Tavoitteena on edistää toiminnan vaikuttavuutta, taloudellisuutta ja laatua. Tavoite toteutuu, kun asioiden käsittelyssä toteutuvat hyvän hallinnon periaatteet, palveluja ja organisaatiota kehitetään tavoitteellisesti, toiminta tapahtuu tarkoituksenmukaisissa tiloissa, toiminta on ennakoivaa ja kokonaistaloudellista tai kun kaupungin luottamushenkilöillä ja henkilöstöllä on käytössään ajantasainen ja yhtenäinen tieto.

Toiminta 2016

Digitalisaatio: Konsernipalvelut panostavat sähköisten palvelujen käyttöönottoon niin omalla vastuualueella kuin koko kaupungin toiminnassa. Tavoitteena on parantaa järjestelmien hyötykäyttöä ja ottaa käyttöön uusia toimintaa tehostavia palveluita. Sähköisten palvelujen avulla on mahdollisuus vähentää rutiininomaisia töitä, toisaalta ne vaativat kehittyvää järjestelmäosaamista. Digitalisaatio mahdollistaa tietojen reaaliaikaisen käsittelyn ja helpottaa tiedon hakua ja nopeutta. Nokialaisille digitalisaatio mahdollistaa erilaiset sähköiset asiointipalvelut ja tavan osallistua, esittää mielipiteensä ja vaikuttaa päätöksentekoon ja kaupungin toimintaan. Sähköisten palvelujen lisääntyminen korostaa tietoturvan merkitystä. Tietoturva on osa Tampereen seudun kuntien yhteistyönä koordinoimaa perustietotekniikkaa ja tietoliikenneyhteyksiä.

Kiinteistöstrategia: Toimitilojen osalta tarvekartoitus määrittää tarpeen niin tilojen koon, sijainnin kuin toiminnallisuuden osalta. Kaupungin omistamille rakennuksille tehdään kuntokartoitus, jossa kartoitetaan kiinteistöjen nykykunto, käyttötarve ja kunnostustarpeet. Kuntokartoitusta seuraa pitkän aikavälin peruskorjaussuunnitelma, jonka avulla niin peruskorjaus- kuin uusinvestoinnit ajoitetaan ja priorisoidaan. Näiden pohjalta laaditaan kiinteistöstrategia, joka linjaa kaupungin kiinteistöomistuksen tarpeen, laajuuden ja tavoitteet.

Henkilöstöstrategia/politiikka: Henkilöstön palvelussuhteen hallinnan, osaamisen kehittämisen ja työhyvinvoinnin parantaminen linjataan päivittämällä henkilöstöstrategia ja henkilöstöpolitiikka. Kokonaisuuden määrittämisen ohella otetaan käyttöön uusia toimintatapoja, varmistetaan käytäntöjen yhtenäisyys ja tehostetaan ohjeistusta. Johtamisen tueksi aloitetaan esimiesten systemaattinen valmennusohjelma. Erityisenä painopisteenä on sairauspoissaolojen vähentäminen.

Talous: Vuonna 2015 aloitettua tehostamisohjelmaa jatketaan ja etsitään uusia, tehokkaita ja käyttäjäystävällisiä toimintatapoja. Talousseurantaa parannetaan siirtymällä kuukausibudjettiin ja nopeuttamalla kuukausiseurantaa.

Palvelualue osallistuu asiakaspalvelun kehittämiseen ja avainmittareiden työstämiseen.

Palvelualueen yksiköt veloittavat kaupungin yksiköitä palveluista sovitulla hinnoilla. Tavoitteena on hintataso, joka kattaa tehokkaan toiminnan ja laadukkaiden palvelujen kustannukset. Kaikista yksiköistä veloitusta ei kuitenkaan tehdä (esim. kanslia, tiedotus, asiantuntijapalvelut, pysäköinninvalvonta). Palvelualueella työskentelee keskimäärin 220 henkilöä. Toiminnan sisällöstä kerrotaan tarkemmin tulosaluesuunnitelmissa.

Organisaatorakenteen muutos

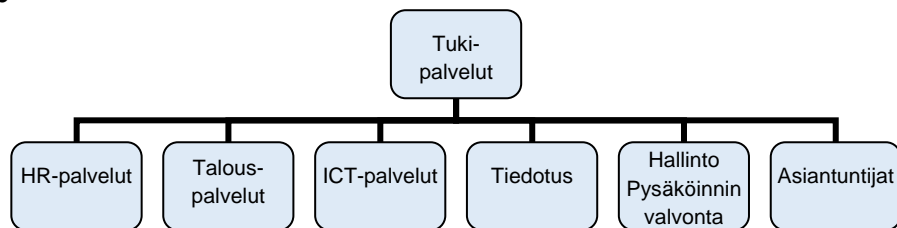
Konsernipalvelut on uusi palvelualue, joka vuonna 2016 jatkaa hallintokeskuksen ja teknisen keskuksen tilateknisten palvelujen, varikon ja ruoka- ja siivouspalvelujen työtä. Lisäksi palvelualueelle siirtyy pysäköinninvalvonta.

AVAINMITTARIT											
	2014	2015	2016	2017	2018		2014	2015	2016	2017	2018
Vaikuttavuus						Tehokkuus					
Asiakastytyväisyys (1-5)			3,7	3,9	4,0	Tukipalvelut/kaikki toimintamenot	2,28 %	2,15 %	2,12 %	2,05 %	2,00 %
Hyötym2	149063	149063	160763	163426	167111	Ateriat €/kpl	2,73	2,75	2,80	2,80	2,80
Ateriat, milj. kpl	1,86	1,88	1,90	1,92	1,94						
Palvelussuhteet kpl	10968	11100	10400	10000	10000	Henkilöstö					
Ostolaskut kpl	37555	37000	37000	37000	37000	Henkilöstömäärä	247	243	231	227	223
Investoinnit milj.€	10,3	8,4	5,6	10,0	6,1	Henkilötyövuosi HTV	241	235	224	222	217
						Sairauspoissaolot pv	16,6	15,3	14,7	14	12

Konsernipalvelut / Tukipalvelut

	TP 2014	TA 2015	TA 2016	SV 2017	SV 2018
Tuotot	2 045 659	1 377 908	3 681 810	3 684 091	3 686 394
Kulut	-4 824 227	-4 121 216	-4 560 138	-4 512 381	-4 517 785
Henkilöstökulut	-2 315 869	-2 229 852	-2 144 559	-2 096 802	-2 102 206
Muut	-2 508 358	-1 891 364	-2 415 579	-2 415 579	-2 415 579
Toimintakate	-2 778 569	-2 743 308	-878 328	-828 291	-831 391
Poistot	0	0	0	0	0
Tulos	-2 778 569	-2 743 308	-878 328	-828 291	-831 391

Organisaatiokaavio 1.1.2016

Strategiasta 'Hyvinvoiva Nokia' johdetut tavoitteet

Strategian painopiste/tavoite 2016	Vastuualueen tavoite	Toiminta - teko	Mil-loin Q
Palvelut	Palvelulupaus	Dokumentoitu, mitattava palvelulupaus jokaisella tulosalueen yksiköllä	Q2
	Asiakastyytyväisyyden parantaminen	Sisäinen asiakastyytyväisyyskysely, johtopäätökset ja toimenpiteet	Q2
Talous	Kassavirtasuunnittelun tehostaminen	Kassavirtasuunnittelu pv/vko/kk/v	Q2
	Tarkka talous	Tehostamisohjelma toteutettu, tiukka kk-tulosseuranta arvioinnein	Q1-Q4
Rohkea uudistuminen	Henkilöstöjohtamisen tavoitteet määritelty	Henkilöstöstrategia/politiikka	Q3
	Henkilöstön/osaamisen kehittäminen	Uusi, kattava esimiesvalmennus Henkilöstösuunnitelmien päivitys	Q3 Q4
	Työhyvinvoinnin parantaminen	Systemaattinen seurantakysely ja analysointi vuosittain	Q3
	Digitalisaatio	1-3 uutta sähköistä palvelua	Q4

Palvelusuunnitelma 2016

Tehtävä ja tavoite

Tukipalvelut tarjoaa kaupunkiorganisaatiolle palveluja, joita kaikki yksiköt tarvitsevat ja joiden asiantuntemus on mielekästä koota yhteen. Palvelujen avulla mahdollistetaan muiden palvelualueiden keskittyminen niiden päätehtävään. Toiminta käsittää myös kaupungin demokraattisen päätöksenteon hallintoa ja kaupunkitason viestintään.

Tavoitteena on joustavat, kustannustehokkaat ja laadukkaat palvelut sekä hyvä asiakaspalvelu. Tukipalvelut tuovat käyttäjille nykyaikaiset tietotekniset työvälineet, järjestelmät ja yhteydet, reaaliaikaista tietoa käyttäjäystävällisten palvelujen kautta, kehittyvän organisaation ja asiantuntevan hallinnon.

Toiminta 2016

Tulosalue jatkaa koko palvelualueen tavoin asiakastytyväisyyden mittaamista sisäisiltä asiakkailta, jotta toimintaa kehitetään oikeaan suuntaan. Vuonna 2015 aloitettua tehostamisohjelmaa jatketaan. Järjestelmien hyödyntämistä tehostetaan käyttökoulutuksella ja integraation parantamisella. Palvelualue osallistuu asiakaspalvelun kehittämiseen ja avainmittareiden työstämiseen.

Tukipalvelut panostavat sähköisiin palveluihin, joilla tavoitellaan työn tehostumista ja rutiininomaisten tehtävien vähenemistä. Digitalisaatio muuttaa työn sisältöjä painottaen suunnittelua, analysointia, soveltamista ja järjestelmäosaamista. Sen avulla pyritään käyttäjäystävälliseen ja reaaliaikaiseen palveluun ja vähentämään virheiden määrää. Tiedonhaku nopeutuu ja helpottuu. Sähköiset palvelut ovat myös ympäristöystävällinen vaihtoehto. Digitalisaation myötä perustietotekniikan toimivuus ja tietoturva korostuvat voimakkaasti.

Tiedotuksessa jatketaan uudistetun intran sisällön kehittämistä, aloitetaan uusien kotisivujen suunnittelu ja aktivoidaan sosiaalisen median käyttöä. Tiedotus koordinoi kaupungin hyvinvointiviestintää. Intran uudistamisen yhteydessä päivitetään myös tukipalvelujen ohjeistus. Hallinnossa ja päätöksenteon valmistelussa jatketaan sähköisen kokouskäytännön kehittämistä ja tiimityön vahvistamista. Vuoden aikana laaditaan uusi arkistonmuodostussuunnitelma koko organisaatiolle ja järjestetään sopimustenhallinta tarkoituksenmukaisella tavalla. Pysäköinninvalvonnan osalta on suunniteltu yhteistyötä Pirkkalan kunnan kanssa. Talouspalveluissa päivitetään talousjärjestelmät, siirrytään kuukausibudjettiin ja uudistetaan kassavirtasuunnittelu. Hankintojen kokonaiskoordinointi keskitetään talouspalveluihin.

ICT-palveluissa toiminta keskitetään palvelualueilta konsernipalveluihin. Tampereen seudun yhteistyö jatkuu, perustietotekniikan palveluissa vaihtuu ulkoinen palveluntuottaja. Suuri osa vuodesta menee vuoden 2015 kilpailutusten jälkeiseen integrointiin. Sataman/intran toiminnallisuutta kehitetään edelleen.

Henkilöstöpalveluissa keskitytään järjestelmän käytön tehostamiseen ja palvelussuhteen elinkaaren laadukkaaseen hallintaan. Henkilöstön kehittämiseen suunnataan lisää voimavaroja ja keskitytään kokonaissuunnitteluun ja erityisesti työhyvinvoinnin parantamiseen. Työterveyshuollon järjestäminen valmistellaan samanaikaisesti Työterveyspalvelu Viisarin selvittelyjen kera. Tulospalkkausta käytetään joissakin kaupungin yksiköissä ja eri palkitsemismuotojen käyttömahdollisuuksia arvioidaan.

Organisaatorakenteen muutos

Tukipalvelut jatkaa uudessa organisaatorakenteessa hallintokeskuksen tehtäviä. Uutena tulosalueelle siirtyy pysäköinninvalvonta ja vuoden aikana muiden palvelualueiden ICT-henkilöstö. Uutena resurssina tulosalueelle tulee henkilöstönkehittämisspäälikkö ja talouspalveluihin controller.

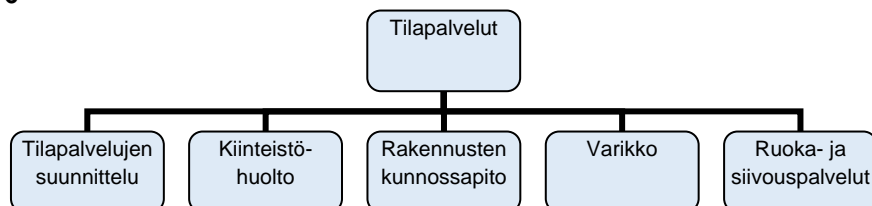
AVAINMITTARIT											
	2014	2015	2016	2017	2018		2014	2015	2016	2017	2018
Vaikuttavuus						Tehokkuus					
Asiakastytyväisyys (1-5)	-	-	3,7	3,9	4,0	ostolasku/€	4,50	4,51	4,50	4,47	4,45
Pääsuoritteet						sähköiset ostolaskut	57,6 %	64,6 % (16.10.15)	70 %	73 %	75 %
Päätteitä/joista clientteja *) kpl	2200/250	2300/280	2300/500	2300/550	2300/600	sähköiset myyntilaskut	107037/11 %	107000/11 %	107000/13 %	107500/14 %	108000/15 %
Palkkalaskelmia kpl/verkkolaskelmia	33766/38 %	33600/40 %	32000/50 %	31700/60 %	31700/70 %	tulosraportointi	17. pv	17. pv	10. pv	10. pv	10. pv
Palvelussuhteita kpl	10968	11100	10400	10000	10000	Henkilöstö					
Ostolaskut kpl	37555	37000	37000	37000	37000	Henkilöstömäärä	33	33	31	32	31
Lähtevä posti kpl	83473	82000	80000	78000	75000	Henkilötyövuosi HTV	35	34	32	32	31
*) (thin) client pääte = kevyt pääte, joka internet-verkkoa ja palvelimia käyttäen tarjoaa virtuaalisen työaseman						Sairauspoissaolot pv/hlö	6,5	6,5	5	4	3,5

Konsernipalvelut / Tilapalvelut

	TP 2014	TA 2015	TA 2016	SV 2017	SV 2018
Tuotot	23 424 445	26 751 971	25 303 249	25 323 467	25 343 885
Kulut	-19 909 192	-22 454 852	-20 975 565	-20 908 727	-20 929 076
Henkilöstökulut	-7 643 353	-7 781 453	-7 393 125	-7 346 287	-7 366 636
Muut	-12 265 839	-14 673 399	-13 582 440	-13 562 440	-13 562 440
Toimintakate	3 515 253	4 297 119	4 327 684	4 414 740	4 414 810
Poistot	-5 210 701	-4 982 891	-4 991 748	-5 312 273	-5 338 952
Tulos	-1 695 449	-685 772	-664 064	-897 533	-924 143

Organisaatiokaavio 1.1.2016

Strategiasta 'Hyvinvoiva Nokia' johdetut tavoitteet

Strategian painopiste/tavoite 2016 palvelut, talous, rohkea uudistuminen	Vastuualueen tavoite	Toiminta - teko	Milloin Q
Palvelut	Asiakastyytyväisyyden parantaminen	Asiakastyytyväisyyttä mitataan asiakaskyselyillä	Q1
	Palvelutuotannon monipuolisuus	Ostopalveluita monipuolistetaan lisäämällä kumppanuussopimuksia	Q1-Q4
Talous	Tarkka talous	Energiankulutuksen vähentäminen, talouden seurannan tehostaminen	Q1-Q4
	Palvelutoimintaa tukevat tilat	Kuntoarviot ja PTS:ät keskeisimpiin kiinteistöihin, Kiinteistöstrategia, Tarvekartoitukset	Q1-Q4
	Tehostamisohjelman toimenpiteet käytössä	Henkilöstömitoitustarkistukset tehty	Q1-Q4
	Pitävät aikataulut huolloille ja kuljetuksille	Huoltosuunnitelmat koneista ja ajoneuvoista, tiedotus asiakkaille	Q1-Q4
	Kuljetusten tehokas käyttö	Kuljetusten ja varastotilausten kohdentaminen reittikuljetuksiin	Q1-Q4
Rohkea uudistuminen	Työyhteisön ja organisaation kehittäminen	Kiinteistönhoidon tiimiperiaatteen muutokset, palvelukuvaukset asiakkaille.	Q1
	Digitaalisten palvelujen käyttöönotto	Kiinteistötietojärjestelmän täydentäminen, RES-huoltojärjestelmän laajentaminen koskemaan kaikkia kiinteistöjä	Q1-Q4
	Monipalvelutöiden lisääminen ruoka- ja siivouspalveluissa	Työnvaativuuden arviointi	Q2
	Henkilöstömitoituksen tarkastaminen ruokapalveluissa	Keittiöverkoston rakenne ja muutokset.	Q1-Q4
	Sähköiset tilaukset	Ruokapalvelussa, tunnukset kaikkiin kohteisiin ja henkilöstön koulutus, Keskusvaraston sähköinen tilaus- ja huollonvarausjärjestelmä.	Q1-Q4
	Palvelujen turvaaminen poissaolojen aikana	Sijaispoolin rakentaminen vuokratyöfirman kanssa.	Q1-Q4

Palvelusuunnitelma 2016

Tehtävä ja tavoite

Tilapalvelut on konsernipalveluiden tulosalue, jonka tehtävänä on vastata toimitilahallinnasta ja toimitiloihin liittyvistä palveluista sekä kaupungin omistamasta kiinteistöomaisuudesta, sen arvosta, tehokkaasta käytöstä ja kehittämisestä. Tavoitteena on tukea kaupunkiorganisaation toimintaa järjestämällä toimintaan sopivat tilat ja niihin liittyvät palvelut. Tilapalvelun tulosalue muodostuu viidestä erillisestä yksiköstä ja se sisältää myös valmennusyksikön.

Toiminta 2016

Tilapalveluiden suunnittelun-, kiinteistönhuollon- ja kunnossapidon yksiköt toimivat kaupungin rakennusomaisuuden hoitajana vastaten keskitetysti tila- ja rakentamisasioiden hoidosta, tilojen ja rakennuskannan arvon säilymisestä, huolehtii tilojen käyttökelpoisuuden säilymisestä ja toimintakunnosta, suunnittelee ja toteuttaa yhteistyössä käyttäjien kanssa niiden tarpeisiin sopivat tilaratkaisut.

Vuoden 2016 aikana laaditaan keskeisimmistä palvelukiinteistöistä rakennus- ja talotekniset kuntoarviot pitkän tähtäimen kunnossapitosuunnitelman (PTS) laatimista varten. Kiinteistönhoidon resursseja parannetaan luopumalla vuoro- ja viikonlopputöistä ja muodostamalla nykyisistä neljästä kiinteistöhoitotiimistä kaksi tiimiä. 1.1.2016 alkaen siirretään kiinteistöjen rakennusautomaatiohälytykset automaatiotoimittajien omiin 24/7 keskuksiin. Samalla luovutaan nykyisestä kiinteistöpäivystysjärjestelmästä. Muutoksella pyritään myös energiankulutuksen vähentämiseen.

Tilapalveluiden merkittävimmät investointikohteet vuonna 2016 ovat:

- Pääkirjaston rakentaminen (kokonaisinvestointi 10,3 milj.)
- Harjuniityn liikuntahallin rakentaminen (3,4 milj.)
- Terveyskeskuksen kosteusvauriokorjaus (kokonaisinvestointi 2,2 milj.)

Jäähallin toiminta siirretään 1.1.2016 alkaen tarkoitusta varten perustettuun osakeyhtiöön. Yhtiön on perustanut neljä nokialaista jääurheiluseuraa ja kaupunki liittyy omistajaksi vuoden alussa luovuttamalla jäähallirakennuksen ja jäänhoitokalustoa apportina yhtiölle. Kaupungin omistusosuus viiden omistajan mallissa on 97,9 %.

Kiinteistön kokonaismäärää pyritään pienentämään luopumalla tiloista, joita kaupungin toiminnassa ei välttämättä tarvita tai jotka on korvattavissa toimintaan paremmin sopivilla.

Ruoka- ja siivouspalveluyksikkö tuottaa päivittäisiä ruokapalveluja Nokian kaupungin päiväkoteihin, kouluihin ja perusturvan kohteisiin. Siivouspalveluja tuotetaan em. kohteisiin lukuun ottamatta terveyskeskusta, vammaispalveluja ja ympärivuorokautisia hoivapalveluja. Ruoka- ja siivouspalveluyksikössä tehdään tiivistä yhteistyötä, mikä mahdollistaa resurssien tehokkaan käytön. Lisääntyvillä monipalvelutöillä ja töiden vaihdolla tasataan päivittäisiä kiirehuippuja. Näin turvataan sopimuksen mukaiset palvelut. Vuoden 2016 alussa tulee päättää perusturvan ruokahuollon toimintarakenne.

Siivouspalvelut on jaettu 11 tiimialueeseen. Tiimialueet koostuvat saman kaupunginosan erilaisista kiinteistöistä. Tiimeissä on yhdyshenkilöt, jotka hoitavat alueensa lomien sovittamiset, tiedottamisen ja tapaamiset kerran kuussa. Tiimit hoitavat alueensa lyhyitä poissaolojen ja vuosilomien sijaistuksia. Ruoka- ja siivouspalvelut on henkilömäärältään tilapalveluiden suurin yksikkö. Siivousyksikössä on tulospalkkaus käytössä, ja osa siitä on sidottu tiimien tekemiin töihin ja toimivuuteen.

Varikolle on keskitetty konekeskus ja keskusvarasto. Konekeskus vastaa kaupungin eri yksiköiden käytössä olevien ajoneuvojen, koneiden ja laitteiden hankinnoista, huolloista ja hallinnoinnista sekä tarvittavista kuljetuspalveluista. Kuljetuspalvelut hoitavat esim. muuttoa ja lähes miljoonan aterian kuljetuksen vuodessa hoitaen samalla reitillä postin ja kappaletavaran kuljetuksen. Varikon keskusvarastolle on keskitetty yksiköiden materiaalihankintoja ja kriisivalmiusvarasto.

Varikon valmennusyksikkö vastaa kaupungin työllisyyspalveluvelvoitteiden hoitamisesta ja toiminta sisältää kuntouttavaa työtoimintaa ja työelämävalmennusta. Yksikkö toimii koulutuspaikkana työelämään siirtymisessä ja tavoitteena on työllistymisen esteiden madaltaminen. Toiminta tapahtuu yhteisössä, mikä lisää toiminnan vaikuttavuutta.

Toiminnan piirissä on vuosittain yli 100 henkilöä. Vuonna 2016 työllisyyspalveluiden valmennusyksikön toimintaa kehitetään yhteistyössä elinkeino- ja työllisyysyksikön sekä perusturvan kanssa.

Organisaatorakenteen muutos

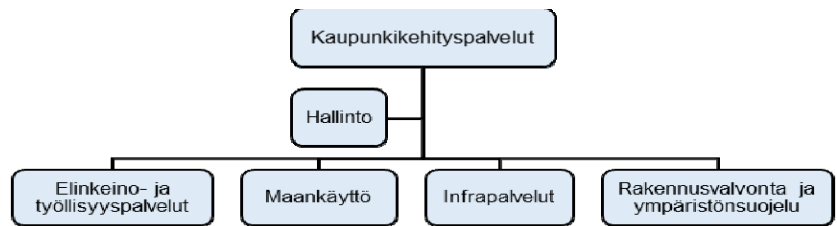
Tilapalvelut yhdistää uudessa organisaatorakenteessa kolme teknisen keskuksen tulosaluetta: tilatekniikka, varikko ja ruoka- ja siivouspalvelut.

AVAINMITTARIT											
	2014	2015	2016	2017	2018		2014	2015	2016	2017	2018
Vaikuttavuus						Tehokkuus					
Asiakastytyväisyys (1-5)	-	-	3,5	4,0	4,0	Kiinteistöhoito €/m ² /kk			0,63	0,62	0,61
Kiinteistöjä/rakennuksia	74/112	74/112	73/111	72/110	71/110	Kunnossapito €/m ² /kk			1,26	1,25	1,23
Kiinteistöjen laajuus, hym ²	149063	149063	160763	163426	167111	Varhaiskasvatuksen tilat, vuokra €/m ² /kk	9,92	9,74	10,7	10,7	10,7
Siivottava pinta-ala m ²	93675	96463	101307	103300	109000	Opetustilat, vuokra €/m ² /kk	5,93	6,00	6,18	6,4	6,4
Ateriamäärä milj.kpl/vuosi	1,86	1,88	1,90	1,92	1,94	Perusturvan tilat €/m ² /kk			7,32	7,30	7,30
Valmistuskeittiöiden määrä	9	8	7	6	6	Siivous, m ² / tunti	172	174	191	200	250
Ruokakuljetusten määrä milj.kpl/vuosi	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	Ateriat, €/suorite	2,73	2,75	2,80	2,80	2,80
Työllistettyjä/kuntoutujia, hlöä/vuosi	100	100	100	100	100	Kaluston huoltota- pahtumat, kpl/viikko	20	20	20	20	20
						Varaston kierto- nopeus / vuosi	9,84	6,7	7	7	7
						Kiinteistöhoito, m ² /h	4,16	4,40	5,05	5,07	5,1
						Henkilöstö					
						Henkilöstömäärä	214	210	200	197	192
						Henkilötyövuosi HTV	206	200	192	190	186
						Sairauspoissaolot pv	18,85	8/2015 12,84	16,45	16	16

KAUPUNKIKEHITYSPALVELUT

	TP 2014	TA 2015	TA 2016	SV 2017	SV 2018
Tuotot	15 153 538	11 644 576	8 941 533	8 984 815	9 028 529
Kulut	-16 524 965	-15 041 351	-13 435 907	-13 383 130	-13 397 932
Henkilöstökulut	-6 121 701	-6 574 814	-5 388 700	-5 335 923	-5 350 725
Muut	-10 403 264	-8 466 537	-8 047 207	-8 047 207	-8 047 207
Toimintakate	-1 371 427	-3 396 775	-4 494 374	-4 398 315	-4 369 403
Poistot	-4 977 159	-4 354 550	-4 392 788	-5 912 313	-5 941 875
Tulos	-6 348 587	-7 751 325	-8 887 162	-10 310 628	-10 311 277

Organisaatiokaavio 1.1.2016

Strategiasta 'Hyvinvoiva Nokia' johdetut tavoitteet			
Strategian painopiste/tavoite 2016 palvelut, talous, rohkea uudistuminen	Vastuualueen tavoite	Toiminta - teko	Milloin Q
Palvelut	Palvelutuotannon tehokkuus	Tiivistetään elinkeinopalvelujen ja maankäytön yhteistyötä. Jatkuva toimintatapojen parantaminen	Q1-Q4
Talous	Toiminnan suunnitelmallisuus	Maanmyyntitulojen toteutumisedellytysten parantaminen markkinointia lisäämällä. Infran saneerauksen PTS	Q1-Q4
Rohkea uudistuminen	Yritystoiminnan edellytysten kehittämisen	Juhansuon kaava-alueen kunnallistekniikan rakentaminen aloitettu Koko 3Kulman alue asemakaavoitettu. Alueurakoinnin mahdollisuudet selvitetty	Q4
	Keskustan kehittäminen	Asemakaavamuutosten käynnistäminen suunnittelukilpailulla saatujen ideoiden pohjalta yhteistyössä kiinteistönomistajien kanssa	Q1-Q4

Palvelusuunnitelma 2016

1.1.2016 voimaantulevassa organisaatiouudistuksessa kaupunkikehityspalvelut on uusi palvelu-alue. Se koostuu viidestä tulosalueesta: elinkeino- ja työllisyyspalvelut, maankäyttö, infrapalvelut sekä rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu. Organisaatiouudistuksen tarkoituksena on vahvistaa kaupungin kilpailukyvyä ja elinvoiman kehittämistä.

Uuden organisaation toimintamallien ja yhteistoiminnan kuvaaminen ja vakiinnuttaminen on keskeinen tavoite. On saatava aikaan toimiva yhteistyö elinkeino- ja työllisyyspalvelujen sekä maankäytön tulosalueiden välille. Yksi keskeisimmistä lähivuosien tavoitteista on saada lisää yrityksiä Nokialle ja mahdollistaa jo täällä olevien yritysten kasvu ja toiminnan edellytykset. Tätä kautta parannamme myös työllisyyttä pysyvästi.

Myös infrapalvelujen toiminta tulee suunnata niin, että se toiminnallaan tukee kaupungin elinkeinonkehittämistä ja viihtyisän asuinympäristön muodostumista.

Vuonna 2016 painopistealueena on Juhansuon alueen kunnallistekniikan rakentaminen ja 3Kulman kaava-alueen laajentaminen. 3Kulman alueen asemakaavoituksella varaudutaan tulevien vuosien työpaikkarakentamistarpeisiin niin, ettei ainakaan asemakaavoitus aseta hidasteita tai esteitä alueen kehitykselle. Investointibudjettiin on esitetty 3Kulman alueelle (sisältäen Kynnijärven alueen) yhteensä 3,6 milj. euron kunnallistekniikan investointeja vuodelle 2016 ja suunnittelukausille yhteensä 9,1 milj. euroa. 3Kulman alueen kunnallistekniikan investointien toteuttamista selvitetään myös muilla toteutusvaihtoehdoilla kuin perinteisellä rakentamisella kaupungin omaan taseeseen ja talousarviolainoilla. Päätökset toteuttamismallista tehdään erikseen selvitystyön valmistuttua.

3Kulman alueelle valmisteltua kierto- ja biotalouden sekä cleantech -liiketoiminnan konseptointia jatketaan. Tavoitteena on saada luotua kansallisesti merkittävä liiketoiminnan klusterialue Nokialle. Jo päätettyjä yritysinvestointeja on Kynnijärven alueelle. Yhtenä nk. ankkuritoimijana toimii Nokian vesi Oy.

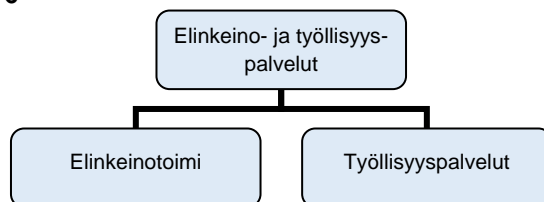
Osallistutaan aktiivisesti uuden maakuntakaavan valmistelutyöhön ja maankäytön kehittämisen seudulliseen yhteistyöhön. Tässä työssä kiinnitetään erityistä huomiota Nokian kaupungin näkemysten esiin saamiseen seudullisessa päätöksenteossa. Kaupungilla on tärkeitä asioita huolehdittavana seudullisessa ja maakunnallisessa yhteistyössä. Raideliikenteen säilyttämiseen ja kehittämiseen on kiinnitettävä huomiota. Nokian kehitys tulee tapahtumaan keskustan kehittämisen kautta ja erityisesti asemanseudun kehittämisenä. Tässä raideliikenteellä on keskeinen rooli.

AVAINMITTARIT											
	2014	2015	2016	2017	2018		2014	2015	2016	2017	2018
Vaikuttavuus						Tehokkuus					
Asiakastyytyväisyys			3,5	3,7	3,8	katujen hoitokustannus/km	6550	6550	6400	6350	6300
Ylläpidettävät kadut/ km	242	245	248	250	252	Rakennuspaikan merkintä, pv	3	3	3	3	3
Työttömyysaste %	14,2	14,6	15,0	14,0	12,0	MRL:n mukaisten lupien käsittelyaika/vk		4	3,5	3	3
Yritysten lukumäärä (toimipaikat)	1780	1800	1820	1840	1860	Henkilöstö					
Tonttien luovutuksia	23	45	50	50	50	Henkilöstömäärä	102	98	95	94	94
Myönnetyt MRL:n mukaiset luvat	379	400	400	430	430	Henkilötyövuosi HTV	103	102	97	97	97
						Sairauspoissaolot pv	13		12	11	10

Kaupunkikehityspalvelut / Elinkeino- ja työllisyyspalvelut

	TP 2014	TA 2015	TA 2016	SV 2017	SV 2018
Tuotot	595 693	405 100	441 800	445 886	450 013
Kulut	-1 653 182	-4 613 216	-3 711 788	-3 707 154	-3 707 154
Henkilöstökulut	-840 269	-1 426 202	-926 733	-922 099	-922 099
Muut	-812 913	-3 187 014	-2 785 055	-2 785 055	-2 785 055
Toimintakate	-1 057 489	-4 208 116	-3 269 988	-3 261 268	-3 257 141
Poistot	0	0	0	0	0
Tulos	-1 057 489	-4 208 116	-3 269 988	-3 261 268	-3 257 141

Organisaatiokaavio 1.1.2016

Strategiasta 'Hyvinvoiva Nokia' johdetut tavoitteet

Strategian painopiste/tavoite 2016 palvelut, talous, rohkea uudistuminen	Vastuualueen tavoite	Toiminta - teko	Milloin Q
Palvelut	3Kulman liiketoimintakonseptin toteuttaminen	Liiketoimintakonseptista päättäminen 3Kulman markkinointi Kunnallistekniikan rakentaminen Juhansuolle ja Kyynijärvelle Tonttitarjonnan lisääminen	Q2 Q1-Q4 Q1-Q4 Q1-Q4
	Vapaiden toimitilojen käyttöönotto yritystoimintaan	Vapaiden toimitilojen markkinointi	Q1-Q4
	Monipuolisten ja vaikuttavien kunnan järjestämävastuulla olevien työllistymistä edistävien palveluiden järjestäminen	Ensisijaisiin työllistymistä edistäviin palveluihin siirtymisen varmistaminen mahdollistamalla yksilöllinen asiakas- ja palveluohjaus kuntoutusvaiheessa. Työllistymispolkujen jatkumisen varmistaminen (työkokeilut, palkkatukityöllistäminen, yritys yhteistyö: piilotyöpaikkojen etsiminen)	Q1 Q1-Q4
	Kunnan järjestämävastuulla olevien työllistymistä edistävien palveluiden oikea-aikainen ja asiakkaan palvelutarpeen mukainen kohdentuminen	Asiakkaiden toiminta- ja työkykyyn liittyvän arviointimahdollisuuksien lisääminen (eläkeselvittelyprosessi)	Q1-Q4
	300 pv työmarkkinatukea työttömyyden perusteella saaneiden palveluihin ohjautumisen tehostaminen.	Kunnan järjestämävastuulla olevista työllistymistä edistävästä palveluista ja mahdollisuuksista tiedottaminen (TE - palveluiden palveluinfot, monialainen toimijayhteistyö) Työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu (TYP)	Q1-Q4 Q1

Talous	Kunnallistekniikalla varustetut yritystontit myyty tai vuokrattu	Yritystonttien myynnin ja vuokrauksen markkinointi	Q1-Q4
	Työmarkkinatuen kuntarahoitusosuuden (kasvun) hallinta	Työmarkkinatukea työttömyyden perusteella vähintään 300 päivää saaneiden aktivointiaste km. 50 %	Q1
Rohkea uudistuminen	Organisaatiouudistuksen läpivienti	Elinkeino- ja työllisyyspalveluiden yhdistyminen	Q1
	3Kulman Eco Industrial Park - alueen kehittäminen maan johtavaksi cleantech -yritysalueeksi	Kyynijärven alueen markkinointi bio- ja kiertotalouden keskuksena	Q1-Q4
	Pitkäaikaistyöttömien työllistymisedellytysten kasvattaminen osaamista kehittämällä kuntoutusvaiheen aikana.	Opinnollistaminen: mahdollistetaan ammatillisten osatutkintojen suorittaminen kuntoutusvaiheen aikana	Q2
	Tiivis ja joustava monialainen yhteistyö työllisyydenhoidon toimijoiden kesken	Monialainen, paikallinen ja seutukunnallinen toimijayhteistyö Palveluiden kehittäminen (uudet innovaatiot), seutukuntayhteistyö	Q1-Q4 Q1-Q4

Palvelusuunnitelma 2016

Koko maan talous on edelleen taantumassa ja myös nokialaisilla yrityksillä on ollut paljon yt-neuvotteluja. Irtisanomisia ja työpaikkojen vähentämisiä on ollut paljon viimeisen vuoden aikana ja tulevan vuoden 2016 näkymät eivät näytä vielä valoisilta. Työttömyys on kasvanut Tampereen seudulla koko maan tilanetta huonommaksi. Nokialla työttömyysaste on kohonnut yli 14 %:iin.

Yritystoiminnan kautta saatavien uusien työpaikkojen lisäksi tarvitaan aikaisempaa enemmän työttömille kohdistettuja aktivointitoimenpiteitä.

Elinkeino- ja työllisyyspalvelut yhdistyy vuoden 2016 alussa osaksi kaupunkikehitys -palvelualueetta. Tavoitteena on luoda kokonaisuus, jossa panostetaan uusien työpaikkojen saamiseen ja työttömien aktivoimiseen ja mahdollisuuksien parantamiseen pysyvään työpaikkaan.

Elinkeinopalvelut:

Markkinoidaan yritystontteja ja vapaana olevia yritystiloja. Elinkeinopalvelut osana kaupunkikehitysyksikköä tuottaa elinkeinoelämän kehittämisspalveluja, joilla luodaan toimintaedellytyksiä yritystoiminnan kehittämiselle Nokialla. Toiminnan tarkoituksena on aikaansaada kannattavaa elinkeinotoimintaa Nokialle. Tehtävää toteutetaan yhteistyössä Tredea Oy:n ja Verte Oy:n kanssa. Tampereen seudun elinkeino- ja kehitysyritys Tredea markkinoi Nokian yritysalueita, erityisesti 3Kulman cleantech -vyöhykettä suomalaisille ja kansainvälisille yrityksille. Verte Oy kehittää Pitkäniemen sairaalan kampusaluetta ja markkinoi yritysalueen tontteja. Verte kehittää ja markkinoi 3Kulman Kyynijärven bio- ja kiertotalousaluetta yhteistoiminnassa elinkeinopalveluiden kanssa.

Markkinoidaan Nokiaa matkailukaupunkina yhteistyössä yritysten ja Tampereen seudun matkailumarkkinoinnin kanssa.

Nokia käynnistää vuoden 2016 aikana Tredea Oy:n sopimuskuntien kanssa neuvottelut kaupungin irrottautumisesta osakeyhtiöstä.

Työllisyyspalvelut:

Nuorten työttömyys on edelleen kasvussa. Nuorisotakuun toteutumista työllisyyspalveluissa tuetaan kohdentamalla monialaista asiakas- ja palveluohjausta työmarkkinatukea vähintään 300 päivää saaneille alle 29-vuotiaille sekä varmistamalla kunnan järjestämisvastuulla olevien palveluiden riittävä kohdentuminen myös nuorille. Tavoitteena on, että yhteistyö nuorisotakuuseen liittyvissä prosesseissa Nokian kaupungin perusturva- ja sivistyspalveluiden (AAPO ja EEVA -hankkeet) sekä koulutuksenjärjestäjien (erityisesti

TREDU) kanssa jatkuu tiiviinä ja joustavana yli organisaatorajojen. Yhteiset asiakasprosessit selkiytetään päällekkäisen työskentelyn ehkäisemiseksi.

Nokiolla vuosina 2014–2015 käynnistetyillä ja toteutetuilla työllisyys ja kuntouttavat palveluiden kehittämisellä ja resursoinnilla sekä palveluihin ohjautumista tehostamalla on pystytty ennakoimaan ja vastaamaan työmarkkinatuen kuntarahoitusosuuden muutoksen aiheuttamiin kustannuksiin. Vuoden 2016 palvelusuunnitelman tavoitteena on varmistaa ja vakiinnuttaa työllisyyspalveluiden toimintamalli, mikä edellyttää nykyisiä toiminta- ja henkilöstöresursseja ja lisäresursointia työpajatoimintaan.

Nokian kaupungin työmarkkinatuen kuntarahoitusosuuden kasvua pyritään jatkossakin hallitsemaan järjestämällä monipuolisia ja vaikuttavia palveluja. Vuoden 2014 - 2015 aikana käynnistettyjen kuntouttavan työtoiminnan ryhmä- ja työtoimintaa sekä yksilöohjauspalveluja kehitetään edelleen. Palveluihin osallistujille mahdollistetaan työllistymisedellytysten kasvattaminen osaamista kehittämällä. Tavoitteena on, että ammatillisten osatutkintojen suorittaminen kuntouttavassa työtoiminnassa mahdollistuisi, mikä edistäisi asiakkaiden siirtymistä ensisijaisiin työllistymistä edistäviin palveluihin. Asiakkaan mahdollisuuksia osallistua työ- ja toimintakyvyn arviointiin (MELBA/IMBA) palvelun aikana lisätään kuntoutusvaiheessa. Ohjautumista eläkeselvittelyprosessiin tuetaan tarvittaessa yksilöohjauksella.

Laki kuntouttavasta työtoiminnasta edellyttää kunnan järjestämää työllistymistä edistävää palvelua (kuntouttava työtoiminta) vähintään 500 päivää työmarkkinatukea työttömyyden perusteella saaneille (alle 25 vuotiaat 180 päivää). Työttömälle työnhakijalle, joka on oikeutettu työmarkkinatukeen, työttömyyspäivärahaan tai jonka toimeentulo pääasiallisesti perustuu toimeentulotukeen, voidaan hänen pyynnöstään kuitenkin järjestää kuntouttavaa työtoimintaa ennen laissa säädettyjä määräaikoja. Palvelumahdollisuuksista ja -vaihtoehdoista tiedottamista sekä asiakas- ja palveluohjausta toteutetaan yhteistyössä TE-palveluiden kanssa.

TE-palveluiden ensisijaisten työllistymistä edistävien palvelumahdollisuuksien hyödyntäminen erityisesti alle 500 päivää työmarkkinatukea työttömyyden perusteella saaneiden, nuorten ja korkeakoulutettujen pitkäaikaistyöttömien palveluohjauksessa edellyttää tiivistä yhteistyötä TE-palveluiden toimijoiden kanssa ja yritysyhteistyön tehostamista sekä uusia palveluavauksia. Tavoitteena on, että em. asiakasryhmien työllistymispolkujen rakentumista voidaan edistää mahdollistamalla työkokeilu- ja palkkatukityöllistämisen järjestäminen myös kaupungin palvelukeskuksissa YT-neuvotteluiden lopputuloksen toimenpiteet huomioiden.

Laki ja asetus työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta (TYP) tulivat voimaan 1.1.2015, minkä pohjalta TYP toiminta organisoidaan uudelleen. Vuoden 2016 alusta Tampereen kaupunkiseudun työvoiman palvelukeskuksen toimintamalli, joka käynnistettiin Nokiolla vuonna 2006, on uudistumassa uuden lain ja asetuksen mukaiseksi. TYP on yhteistyömalli, jossa TE-toimisto, kunta ja Kela yhdessä arvioivat työttömien palvelutarpeet, suunnittelevat heille työllistymisen kannalta tarkoituksenmukaiset palvelukokonaisuudet sekä vastaavat työllistymisprosessiin etenemisestä ja seurannasta.

On odotettavissa, että kuntien rooli työllisyydenhoidossa on kasvamassa. Kunnan työllistämisvastuun kasvaminen edellyttää tiivistä ja joustavaa monialaista yhteistyötä työllisyydenhoidon toimijoiden kesken. Hallitus valmistelee selvitystä työvoimapalveluiden siirrosta vaikeimmin työllistyvien osalta kuntien vastuulle. Muutos edellyttää kokeilulakia sekä resurssien ja toimivaltuuksien siirtoa TE-hallinnolta kunnille. Selvitys vastuunsiirrosta valmistuu 31.12.2015 mennessä ja selvitys menee hallituksen päätettäväksi alkuvuodesta 2016. Jos hallitus päättää vastuunsiirrosta, mahdollinen kokeilu käynnistyisi vuoden 2017 aikana. Työllisyyspalveluissa seurataan tilannetta ja valmistaudutaan mahdollisen lakimuutoksen vaikutuksiin.

Työllisyydenhoidon osalta on tärkeää, että Nokiolla työllisyyden merkitys ja aktivoinnin tulokset kytkeytyisi nykyistä paremmin kunnan ja alueiden talouteen sekä elinvoimapolitiikkaan. Nokian kaupungin organisaatiomuutokseen liittyvä työllisyys ja kuntouttavat palveluiden siirtyminen perusturvakeskuksen palveluista kaupunkikehityspalveluiden elinkeino- ja työllisyyspalveluihin tiivistää ja edistää työllisyydenhoidon ja elinkeinopalveluiden yhteistyötä.

Palvelulupaus työllisyyspalvelut:

Mahdollistamme osallistumisen kunnan järjestämävastuulla oleviin työllistymistä edistäviin palveluihin keskimäärin 360 henkilölle kuukausittain.

TA2016 suurimmat menoerät/ elinkeinopalvelut

Tredea Oy palvelusopimus	229 978 €
Lentoliikenteen kehittäminen (varaus)	75 000 €
Kantri/Leader kuntaosuus	24 000 €
3Kulman kehittäminen (Verte: työn osuus)	75 000 €
Keskustan kehittäminen, jatkotoimenpiteet	60 000 €
Lentoyhteyksien kehittämishanke	33 000 €
Urheiluseurat/ markkinointiyhteistyö	20 000 €
Ammatillisen koulutuksen kehittäminen	18 000 €
Kaupunki- ja matkailumarkkinointi	30 000 €

TA2016 suurimmat menoerät/ työllisyyspalvelut

Työmarkkinatuen kuntarahoitusosuus	1 620 000 €
Henkilöstömenot	551 600 €
Palkkatukityöllistäminen	250 000 €
Kuntouttava työtoiminta	189 471 €
Monialainen yhteispalvelu (TYP)	64 749 €

AVAINMITTARIT											
	2014	2015	2016	2017	2018		2014	2015	2016	2017	2018
Vaikutavuus						Tehokkuus					
Asiakastyytyväisyys	3	3	3,5	3,5	3,5	Toimintapäivät 4)	20102	22537	26000	28000	29000
Työttömyysaste %	14,2	14,6	15,0	14,0	12,0	Aktivointiaste 1)	34 %	47 %	50 %	51 %	52 %
Yritystonttien luovutus lkm	5	7	10	10	10						
Yritystonttien luovutus m ²	41992	116000	40000	60000	60000						
Myönnetyt rak.luvat yritystiloihin m ²	9518	5000	10000	15000	15000						
Rakennetut yritystilat m ²	18407	2500	5000	10000	15000						
Yritysten lukumäärä (toimipaikat)	1780	1800	1820	1840	1860						
Palvelulupaus tot			100	100	100	Henkilöstö					
Työmarkkinatuki saajat/ väh. 300 pv 2)	368	353	340	330	320	Henkilöstön määrä 5)	15	15	18	18	18
kuntouttava työtoiminta/ osallistujat 3)	200	346	350	360	370	Henkilötyövuosi HTV	16,04	17,56	18	18	18
						Sairauspoissaolot pv 6)	13	13,2	9,4	9,4	9,4

1) Kunnan osarahoittaman työmarkkinatuen keskimääräinen aktivointiaste Nokialla (työmarkkinatukea työttömyyden perusteella vähintään 300 päivää saaneiden keskimääräinen aktivointiaste) kelasto.fi

2) Kunnan osarahoittamaa työmarkkinatukea keskimäärin kuukaudessa saaneiden määrä (vuonna 2015 tilanne 9/2015) kelasto.fi

3) Kuntouttavaan työtoimintaan keskimäärin kuukausittain osallistuneet (vuonna 2015 tilanne 9/2015)

4) Toimintapäivien määrä kuntouttavassa työtoiminnassa (vuonna 2015 tilanne 9/2015)

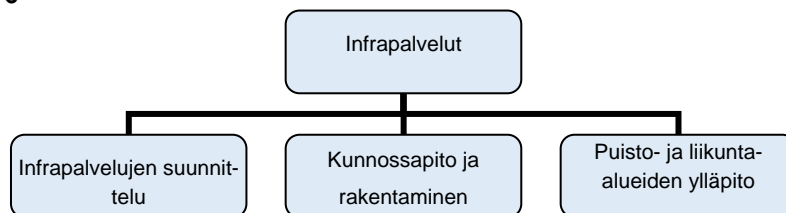
5) vuonna 2014 vakinaisia 4 (sis. TYP/AAPO), määräaikaisia 11 / vuonna 2015 vakinaisia 6, määräaikaisia 9 (sis. TYP/AAPO).

6) vuoden 2015 tilanne 10/2015 mennessä

Kaupunkikehityspalvelut / Infrapalvelut

	TP 2014	TA 2015	TA 2016	SV 2017	SV 2018
Tuotot	8 964 967	3 358 072	2 930 072	2 937 482	2 944 966
Kulut	-11 650 438	-7 046 944	-6 742 399	-6 712 659	-6 725 185
Henkilöstökulut	-3 330 291	-3 052 057	-2 748 475	-2 718 735	-2 731 261
Muut	-8 320 147	-3 994 887	-3 993 924	-3 993 924	-3 993 924
Toimintakate	-2 685 471	-3 688 872	-3 812 327	-3 775 177	-3 780 219
Poistot	-4 960 196	-4 331 585	-4 383 035	-5 903 011	-5 932 526
Tulos	-7 645 667	-8 020 457	-8 195 362	-9 678 188	-9 712 745

Organisaatiokaavio 1.1.2016

Strategiasta 'Hyvinvoiva Nokia' johdetut tavoitteet

Strategian painopiste/tavoite 2016 palvelut, talous, rohkea uudistuminen	Vastuualueen tavoite	Toiminta - teko	Milloin Q
Palvelut	Kunnossapidon osalta toimenpideo- ajoissa pysyminen	Työtehtävien tuotteistaminen Työvaiheiden seuranta ja kaluston kehittäminen toimintaa vastaavaksi	Q1-Q4
Talous	Ylläpidon tehtävien tehostaminen ja parannettu kustannusten seuranta. Investointien tehokas kilpailutus/hankinta. Kustannustietoinen suunnittelu.	Kustannusseurantajärjestelmien kehittäminen vastaamaan tulevaa tuotteistamista. Kustannusseurantajärjestelmän kehittäminen.	Q2-Q4
Rohkea uudistuminen	Innovatiiviset hankinnat / kumppanuus- perusteinen kehittäminen	Selvitetään / toteutetaan siirtyminen esim. aluepohjaiseen urakointimalliin v. 2017 alusta	Q2

Palvelusuunnitelma 2016

Tehtävät ja tavoitteet

Infrapalvelujen tulosalueen vastuulle kuuluu yleisten alueiden kunnossapito, rakentaminen, suunnittelu ja rakennuttaminen sekä yleisten alueiden ylläpidosta vastaaminen. Yleisten alueiden kunnossapidolla käsitetään pääkohdittain katujen, puistojen, ulkoliikunta-alueiden, puistometsien, leikkipaikkojen sekä metsien hoidon. Yleisten alueiden laajentuminen vuosittain aiheuttaa haasteita ylläpidon ja kuntotason säilyttämiseen. Yleisten alueiden korjausvelka on päässyt monien vuosien aikana kasvamaan liian suureksi. Tästä syystä kunnossapidon resursointiin ja tehokkaaseen toimintaa kiinnitetään huomioita. Uusien peruskunnostuskohteiden määrän ollessa vuositasolla melko vähäinen tulee korjausvelka lisääntymään edelleen.

Infraomaisuuden hallinta on keskeisessä osassa tulosalueen tehtäviä. Omaisuuden arvon määrittäminen on tärkeää jolloin myös kustannusten seuranta eri toimintojen osalta on määriteltävissä. Taloudellinen tilanne tulee huomioida tulevina vuosina kehittämällä toimintamalleja ylläpidossa. Tuotteistamisprojektin eteenpäin vieminen katujen kunnossapidon osalta seutukunnallisesti on tärkeässä roolissa vuoden 2016 aikana.

Hanke etenee seutukunnalla ja tulee antamaan mahdollisuuksia kehittää toimintaa eri kuntien yhteistoinnilla. Tuotteistaminen etenee viheralueiden ja liikuntapaikkojen osalta seutukunnalla tulevina vuosina. Näin päästään tarkkailemaan kustannuksia eri toiminnoissa tarkemmin.

Rakentamisen osalta pyritään painopiste pitämään ylläpitoinvestoinneissa sekä liikkumista ja liikkumisturvallisuutta parantavissa hankkeissa. Kevyenliikenteen turvallisuuden sekä toimivien verkostojen ylläpito on suunnitelmallista tulevina vuosina. Turvallinen ympäristö lisää kevyenliikenteen käyttöä päivittäiseen liikkumiseen. Tällä on hyvä vaikutus lisäämään omaehtoisen liikkumisen lisääntymistä. Verkoston kehittäminen yhdessä toimivien joukkoliikenneyhteyksien kanssa on tärkeä osa kaupungin yleisiä alueita.

Palvelun osalta tulevana vuonna tulee kiinnittää huomioita tason parantamiseen. Infrapalvelu tulosalueen osalta palvelua annetaan niin yksityisille kaupunkilaisille kuin myös yleisillä alueilla toimiville yrityksille. Yleisten alueiden palveluja käyttää paljon kuntalaisia, joille pyritään tarjoamaan hyviä olosuhteita ylläpidon osalta. Palvelutason säilyttäminen tulisi näkyä varsinkin liikunta-alueiden ylläpidossa. Liikunta-alueita käytetään paljon niin urheiluseurojen kuin yksittäistenkin liikkujien toimesta. Liikuntapaikoilla vierailee myös paljon ympäristökuntien asukkaita ja näiden alueiden hyvä kunto tuo paljon positiivista näkyvyyttä kaupungille.

Toiminta 2016

Tulosalueen toimistopalveluihin kuuluu eri kohteiden rakennuttaminen ja suunnittelu. Hankkeiden läpivienti vaatii toimistopalveluiden tiivistä yhteistyötä. Investoinneissa on tulossa merkittäviä kohteita jotka vaativat eri toimijoilta paljon. Yhteistyö myös muiden kaupungin alueella toimivien rakentajien kanssa koordinoidaan toimistopalveluiden kautta, näitä ovat mm. eri kaapeli operaattorit. Ylläpidon viranomais tehtävien hoitaminen on myös merkittävä kokonaisuus toimistopalveluissa.

Yleisten alueiden kunnossapitotehtäviä tehdään kaupungin omalla henkilöstöllä sekä lisääntyvässä määrin myös yksityisillä yrityksillä. Ylläpidettävien alueiden laajentuminen tulee lisäämään tarvetta käyttää yksityisiä yrityksiä koska kaupungin henkilöstöresurssi ei riitä kattamaan kaikkia tarpeellisia tehtäviä. Tällöin on tärkeitä kunnossapidon osalta tehtävien kehittäminen tulevina vuosina. Tässä kehittämisessä tulee otettavaksi huomioon myös kunnossapitoluokituksen tehokas käyttö sekä oikeanlaisen kaluston hankinta. Jossain määrin tulee myös arvioidavaksi mitä tehtäviä omalla kalustolla tehdään jolloin kaluston määrä voidaan tarkentaa.

Tulosalueen rakentamisryhmä keskittyy saneeraushankkeiden läpivientiin, mutta tarpeen mukaan omalla henkilöstöllä rakennetaan myös uusia alueita. Rakentamisen osalta tulee arvioidavaksi myös ylläpitoon liittyvien rakentamistehtävien hoitaminen. Rakentaminen käyttää oman henkilöstön lisäksi merkittävän määrän yksityistä konekalustoa. Kiireellisimpään aikaan yksityistä kalustoa on käytössä 8-15 yksikköä. Tämä tuo työnjohdon alaisuuteen merkittävän lisän oman henkilöstön lisäksi.

Vuonna 2015 alkanut Häpesuon kaatopaikan kunnostushanke on työllistänyt paljon ja tulee edelleen työllistämään suunnittelun ja rakennuttamisen osalta henkilöstöä. Tähän hankkeeseen kuuluu myös Yrittäjäkadun kunnallistekniikan peruskorjaus vastaamaan tulevien vuosien tarvetta. Merkittävä hanke keskusta alueella on Emäkosken sillan peruskorjaus joka tulee aiheuttamaan haittaa liikenteelle rakentamisen aikana. Muita tulevien vuosien haasteita on Nokianvaltatie saneeraamisen käynnistäminen sekä Tehdasareen alueen patojen kunnostustarpeet. Tulevien vuosien investointitarpeita on paljon ja niiden tarvearviointi on jatkuva prosessi. Osana tulevien hankkeiden tarvearviointia laaditaan tarpeellisia esiselvityksiä kohteista, jotka eivät ole vielä investointilistoilla, mutta investointitarve on tunnistettu. Tällainen kohde on esimerkiksi Siurontien kevyenliikenteen silta Siurossa.

Tulosalueella tulee mietittäväksi ja arvioidavaksi tarpeelliset tehtävät jotka toimialueelle kuuluvat. Myös eri kunnossapitoluokitusten määritykset käydään läpi mahdollisten säästöjen löytämiseksi. Tässä tarkoituksessa mm. neuvotellaan asukasyhdistysten kanssa asuinalueella olevien puistojen hoidosta yhteistoinnissa. Lisäksi luodaan pelisäännöt yleisten rantojen rantakäytölle.

Organisaatorakenteen muutos

Tulosalueen sisäistä organisaatiota muutetaan siten, että henkilö- ja koneresursseja voidaan käyttää riskittäin tehokkaasti. Infrapalvelujen tulosalue sisältää samat toiminnot kuin aikaisemmin kunnallistekniikan tulosalue paitsi, että pysäköinninvalvonta siirtyy konsernipalveluihin. Tulosalueen sisäinen organisointia muutetaan tehtäväkokonaisuuksien osalta. Tulosalueen osalta aikaisempaan verrattuna henkilöitä on kuusi vähemmän. Liikunta-alueiden ylläpidon osalta merkittävä muutos on jäähallin yhtiöittäminen joka näkyy henkilöstön vähentymisenä.

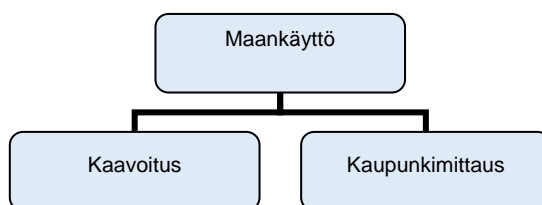
Uuden organisaation yhteistyön kehittäminen on avainasemassa ensi vuoden alussa. Tehtäväkokonaisuuksien kehittäminen ja yhteistyö tuo säästöjä toimintaan. Taloudellisesti olemme haastavassa tilanteessa, koska resurssien ja käytettävän rahan määrä vähenee vaikka ylläpidettävien alueiden määrä lisääntyy vuosittain. Tämän vuoksi tulee määriteltäväksi vuoden 2016 aikana ylläpidon taso kaikilla toimialueilla.

AVAINMITTARIT											
	2014	2015	2016	2017	2018		2014	2015	2016	2017	2018
Vaikuttavuus						Tehokkuus					
Asiakastyytyväisyys						katujen hoitokustannus/km	6550	6550	6400	6350	6300
Ylläpidettävät kadut/ km	242	245	248	250	252	työluvien läpivienti aika pv	10	10	9	8	8
Hoidettavat viheralueet/ha	118	119	120	120	121	Ulkoilureittien hoitokustannus/km	1200	1200	1190	1180	1180
Hoidettavat ulkoilureitit	90	90	92	93	93	Sähkön kulutus € /valaisin	47,50	47,50	46,00	45,90	45,80
Katuvalaisimien määrä	8800	8850	8950	9000	9100						
Kevyenliikenteen väylien määrä (km)	120	120	123	125	126						
						Henkilöstö					
						Henkilöstömäärä	53	51	45	45	45
						Henkilötyövuosi HTV	55	53	48	48	48
						Sairauspoissaolot pv	10,9	18,5	11,1	11,1	11,1

Kaupunkikehityspalvelut / Maankäyttö

	TP 2014	TA 2015	TA 2016	SV 2017	SV 2018
Tuotot	5 008 484	7 062 300	4 965 300	4 992 203	5 019 375
Kulut	-1 468 991	-1 321 354	-1 211 992	-1 204 926	-1 205 305
Henkilöstökulut	-940 963	-993 345	-884 272	-877 206	-877 585
Muut	-528 028	-328 009	-327 720	-327 720	-327 720
Toimintakate	3 539 493	5 740 946	3 753 308	3 787 277	3 814 070
Poistot	-13 443	-20 149	-7 500	-7 500	-7 538
Tulos	3 526 050	5 720 797	3 745 808	3 779 777	3 806 533

Organisaatiokaavio 1.1.2016

Strategiasta 'Hyvinvoiva Nokia' johdetut tavoitteet

Strategian painopiste/tavoite 2016 palvelut, talous, rohkea uudistuminen	Vastuualueen tavoite	Toiminta - teko	Milloin Q
Palvelut	Palvelutuotannon monipuolisuus	Tiivistetään elinkeinopalvelujen ja maankäytön yhteistyötä	Q1-Q4
Talous	Tarkka talous	Maanmyyntitulojen toteutumisedellytysten parantaminen markkinointia lisäämällä	Q1-Q4
Rohkea uudistuminen	Yritystoiminnan edellytysten kehittäminen	3Kulman alue kokonaan asemakaavoitettu Porintien pohjoispuolella	Q4
	Keskustan kehittäminen	Asemakaavamuutosten käynnistäminen suunnittelukilpailulla saatujen ideoiden pohjalta yhteistyössä kiinteistönomistajien kanssa	Q1-Q4

Palvelusuunnitelma 2016

Tehtävät ja tavoite

Tulosalueen tehtäviin kuuluvat yleiskaavoitus, asemakaavoitus, maanhankinta ja -luovutus, rakentamista koskevien suunnittelutarveratkaisujen ja poikkeamislupien valmistelu, kiinteistönmuodostus, kiinteistökirjanpito, karttapalvelut ja maastomittaustoiminta. Tavoite on hoitaa kokonaisvaltaisesti maapolitiikkaa turvaten kaupungin tarkoituksenmukaisen yhdyskuntarakenteen kasvuedellytykset sekä turvallisen, toimivan ja viihtyisän ympäristön syntymismahdollisuudet.

Toiminta 2016

Väestönkasvun painopistealueet ovat Harjuniitty ja keskusta. Harjuniityn uuden laajennuksen ensimmäisen vaiheen asemakaavan tultua voimaan vuonna 2015 ei sillä alueella ole asemakaavan laajentamisen tarvetta vuonna 2016. Syksyllä 2015 ratkenneen keskustan suunnittelukilpailun tuloksien perusteella uusi kehittämistyöryhmä valmistelee esityksiä konkreettisiksi toimenpiteiksi ja kaavamuutosperiaatteiksi, joita sovelletaan keskustan tulevissa asemakaavamuutoksissa, mm. Poutuntien alueen kehittäminen. Samma

listosta valmiin kunnallistekniikan piirissä vapaina olevat, kaupungin omistamat tontit pyritään luovuttamaan vuoden 2016 aikana.

3Kulman alueen asemakaavoituksella varaudutaan tulevien vuosien työpaikkarakentamistarpeisiin niin, ettei ainakaan asemakaavoitus aseta hidasteita tai esteitä alueen kehitykselle.

Osallistutaan aktiivisesti uuden maakuntakaavan valmistelutyöhön ja maankäytön kehittämisen seudulliseen yhteistyöhön.

Huolehditaan maankäytön ja kunnallistekniikan suunnittelussa tarvittavan karttatietokannan ylläpidosta ja ajantasaisuudesta.

Vektorimuotoinen ajantasa-asemakaava valmistuu, ja rasterimuotoisen ajantasa-asemakaavan ylläpito lopetetaan.

Selvitetään Harjuniityn yleiskaava-alueen asemakaavoituksen kannalta olennaisimpien yksityisomistuksessa vielä olevien maa-alueiden ostomahdollisuudet, ja ryhdytään tarvittaviin maanhankintatoimenpiteisiin.

Kaupungin maapoliittiset periaatteet päivitetään.

Organisaatorakenteen muutos

1.1.2016 voimaantulevassa organisaatiouudistuksessa maankäytön tulosalue ja sen toiminnot säilyvät entisellään lukuun ottamatta kiinteistönsinöörin lakisääteisiä tehtäviä, jotka jatkossa hankitaan ostopalveluna. Muutos liittyy kaupungin toiminnan taloudellisuuden tehostamiseen, ja edellyttää joidenkin tehtävien uudelleendelegointia.

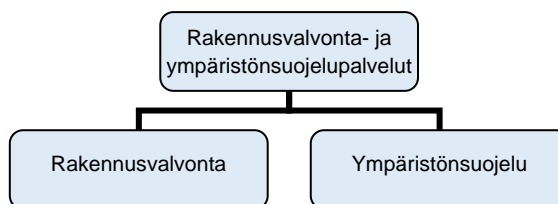
Tulosalue on tähän saakka jakautunut kolmeksi erilliseksi yksiköksi, jotka ovat olleet kirjanpidossakin eri kustannuspaikkoja. Uudessa organisaatiossa yksikköjako poistuu, ja kustannuspaikat vähenevät kolmesta kahteen.

AVAINMITTARIT											
	2014	2015	2016	2017	2018		2014	2015	2016	2017	2018
Vaikuttavuus						Tehokkuus					
Asiakastytyväisyys						toimintamenot €/asukas	40,60	36	32	33	33
Tonttien rekisteröintejä	46	80	80	80	80	rakennuspaikan merkintä, pv	3	3	3	3	3
Tonttien luovutuksia	23	45	50	50	50	tontin lohkomisen, kk	3	3	3	3	3
Valmisteltuja suunnittelu- tarveratkaisuja ja poikkeamislupia	28+15	35+20	30+20	30+20	30+20	Henkilöstö					
Rakennuspaikkojen merkintöjä	130	160	160	160	160	Henkilöstömäärä	20	19	18	17	17
Sijaintikatselmuksia	246	250	250	250	250	Henkilötyövuosi HTV	19,83	18	17,25	16,5	16,5
Asemakaava-alue, ha	2 807	3 100	3 500	3 550	3 600	Sairauspoissaolot pv	10,5	10,5	6,9	7,1	7,1

Kaupunkikehityspalvelut / Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu

	TP 2014	TA 2015	TA 2016	SV 2017	SV 2018
Tuotot	333 236	440 809	423 809	428 047	432 328
Kulut	-468 170	-593 041	-657 526	-654 195	-654 313
Henkilöstökulut	-395 052	-464 936	-502 027	-498 696	-498 814
Muut	-73 118	-128 105	-155 499	-155 499	-155 499
Toimintakate	-134 934	-152 232	-233 717	-226 148	-221 985
Poistot	0	0	0	0	0
Tulos	-134 934	-152 232	-233 717	-226 148	-221 985

Organisaatiokaavio 1.1.2016

Strategiasta 'Hyvinvoiva Nokia' johdetut tavoitteet

Strategian painopiste/tavoite 2016 palvelut, talous, rohkea uudistuminen	Vastuualueen tavoite	Toiminta - teko	Milloin Q
Palvelut	Ylläpitää ja edistää sähköisen palveluohjelman lupapiste.fi käyttöä ja toimivuutta.	Jatketaan arkiston ja uusien lupien sähköistämistä	Q1-Q4
Talous	Talouden jatkuva seuranta	Lupataksojen arviointi ja vertailu seudullisesti Sähköisen palvelun kustannusvaikutusten vienti taksaan	Q1-Q4
Rohkea uudistuminen	RAKI projekti Rakennuslupien läpimenoaikaa aletaan kirjaamaan luvan jättöajasta päätöshetkeen.	Korjatut rakennukset ja rekisteritiedot tilastoidaan Luvan läpimenoajasta tehdään erillinen excel-tiedosto. Lisäksi tehdään erilliset selvitykset yli 8 vkoa kestävästä rakennuslupien käsittelyistä.	Q1-Q4

Palvelusuunnitelma 2016

Tehtävät ja tavoite

Rakennusvalvonnan tehtävänä on edistää hyvää rakennustapaa ja valvoa rakennustoimintaa kunnassa siten, kuin maankäyttö- ja rakennuslaissa on säädetty ja määrätty. Rakennusvalvontatoimintaan on tulossa valtakunnallisesti ohjattuja muutoksia vuonna 2016. Näihin vaikuttaa uusi hallitusohjelma, jos siinä kirjatut toimet toteutuvat.

Ympäristönsuojeluyksikön tehtävät tulevat myös suoraan lainsäädännöstä. Suunnitelmakaudella yksikköä työllistää alati kasvava lupa-, ilmoitus- ja rekisteröintitoiminta, ohjelmalliseksi/maksulliseksi muuttuva valvontatoiminta sekä ympäristön tilan seuranta mahdollisine kunnostushankkeineen. Kaupunkiorganisaation sisäistä kestävän kehityksen koordinoitavuutta jatketaan.

Toiminta 2016

Vuoden 2016 rakennusvalvonnan pääprojekti on RAKI-projekti (raki = rakennus- ja kiinteistö). Nokialla RAKI-projekti sisältää kaksi eri lähtökohtaa. Ensimmäinen on kaupungin ylläpitämiin rakennus- ja kiinteistötietoihin liittyvä muutos- ja korjaustyö. Toinen hankkeen tavoitteista on korjata verottajan kiinteistöverotietoja niin, että verotus tapahtuu Nokian alueella tasapuolisesti ja lainmukaisesti.

Vuoden 2015 alussa valtion väestötietojärjestelmän rakennus- ja kiinteistötietojen ylläpitäminen siirtyi Nokian kaupungin ylläpidettäväksi. Hankkeen suurimpia tavoitteita on tuottavuuden parantaminen kehittämällä VTJ:n rakennus- ja ympäristötietojen käsittelyä. Tuottavuus paranee, kun rakennushanke-ilmoitusten manuaalinen käsittely vähenee tai jää jossain vaiheessa kokonaan pois rakennuslupahankkeiden sähköistyessä. Rekisterin korjaaminen on suuritöinen työ ja sitoo paljon työaikaa.

Kiinteistövero on kunnalle merkittävä tulo ja näin myös sen oikeellisuus on kuntatalouden kannalta hyvin merkityksellinen. Rakennusten tiedot siirtyvät verottajan kiinteistörekisteriin sähköisesti rakennuslupien myötä sekä verovelvollisen oman ilmoituksen kautta. Verottajan kiinteistöveroluettelossa, kaupungin rakennus- ja huoneistorekisterissä sekä maastokarttojen tiedoissa on ristiriitaisuuksia, jotka viittaavat siihen, että verotuksen pohjalla olevat tiedot eivät ole täysin oikeat. Kiinteistövero koostuu useista eri rakennuksen ominaisuuksista ja vuosien varsilla tehdyt muutokset eivät välttämättä ole siirtyneet verottajan tietoon. Kiinteistöveroprojektin tasapuolinen ja määrätietoinen läpivienti on iso hanke Nokian kokoisella kaupungilla. Hankkeen taloudelliset hyödyt ovat kuitenkin olleet merkittävät kunnissa, joissa vastaavanlaisia hankkeita on viety läpi. Lisäksi hankkeessa on tärkeää tasapuolisuusnäkökulma, minkä mukaan kaikkien tulee maksaa lainmukaiset kiinteistöveronsa.

Vuoden 2016 projektiin tarkoituksena on käydä läpi järjestelmällisesti Nokian rakennuskantaa. Projekti sisältää kyselylomakkeen lähettämisen asukkaalle, niiden läpikäymisen, tarkistusmaastokäynnit ja -mittaukset sekä tietojen korjaamiset rekisteriin. Korjatut rekisterit siirtyvät automaattisesti verottajan käyttöön.

Rakennusvalvonta on ottanut käyttöön vuonna 2015 sähköisen lupapalveluohjelman lupapiste.fi. Käyttöönotto on tarkoittanut voimakasta panostusta myös muihin rajapintaohjelmiin, joiden avulla lupien myöntäminen ja sähköinen käsittely ja arkistointi ovat helpottuneet. Vuoden 2016 aikana on tarkoitus jatkaa tätä kehitystyötä sekä edistää kuntalaisten ohjausta ja neuvontaa myös sähköisessä asiointissa. Vanhojen lupien sähköistäminen on vuosien työ ja vaatii lisää työvoimaa. Rakennusvalvonnan omat resurssit eivät riitä tähän työhön. Tulevaisuudessa uutena palvelumuotona on tavoitteena tarjota kuntalaisille arkistokuvat sähköisinä ja netistä tilattavina tuotteina.

RAKI-projektia sekä arkiston ja palvelun sähköistämistä varten tarvitaan rakennusvalvontaan kaksi määräaikaista työntekijää. Palveluiden sähköistäminen lisää tuottavuutta sekä tuo lisäarvoa palveluun. Lisääntyvän kiinteistöveron määrän on arvioitu maksavan panostuksen takaisin 2-5 vuodessa, jonka jälkeen se tuottaa vielä lisäarvoa korko-osuudellaan per vuosi.

Korjattujen rakennustietojen määrää aletaan seurata kuukausitasolla ja kirjataan palvelulupauksen vuosittain.

Ympäristönsuojeluyksikkö esittää talousarvioon (kustannuspaikalle 7210) lisättäväksi vuodelle 2016 seuraavat kertaluontoiset menoerät:

- 1) 7.500 euroa Nokian, Hämeenkyrön, Ylöjärven ja ELY-keskuksen yhteiseen Pinsiön-Matalusjokea koskevaan suojeluhankkeeseen (tilille 4340), sekä
- 2) 10.000 euroa Teernijärven suojeluyhdistyksen, Nokian kaupungin ja ELY-keskuksen yhteiseen Teernijärven kunnostushankkeeseen ilmastuslaitteen hankkimiseksi (tilille 4740).

Asiakastyytyväisyyssmittausta kehitetään vuoden 2016 aikana. Tavoitteena on sähköisen asiakastyytyväisyyden mittausprosessi.

Organisaatorakenteen muutos

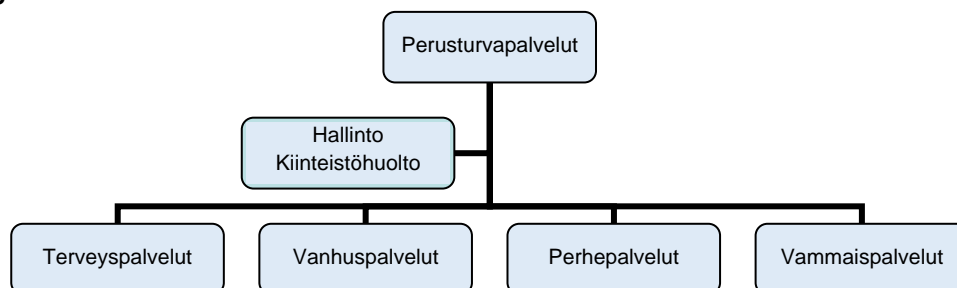
Organisaatorakenteen muutos vaikuttaa melko vähäisesti rakennusvalvonta- ja ympäristönsuojelupalvelut tulosalueen toimintaan. Tulosalue siirtyy kokonaisuutena kaupunkikehityksen palvelualueeseen.

AVAINMITTARIT											
	2014	2015	2016	2017	2018		2014	2015	2016	2017	2018
Vaikuttavuus						Tehokkuus					
Asiakastyytyväisyys	-	-									
myönnetyt MRL:n mukaiset luvat	379	400	400	430	430	MRL:n mukaisten lupien käsittelyaika / vk		4	3,5	3	3
MRL:N mukaiset katselmukset	1016	800	800	900	1000						
RAKI- korjaukset /rak.			3000	4000	4000	Henkilöstö					
Ympäristönsuojelutoimialan luvat ja rekisteröinnit	8	14	8	8	8	Henkilöstömäärä	8	8	9	10	10
Ympäristönsuojelutoimialan maksulliset tarkastukset	-	-	15	17	17	Henkilötyövuosi HTV	6,45	7,85	9	10	10
Ympäristönsuojelutoimialan muut tarkastukset	-	100	100	100	100	Sairauspoissaolot pv	15	9	10	12	12

PERUSTURVAPALVELUT

	TP 2014	TA 2015	TA 2016	SV 2017	SV 2018
Tuotot	10 048 710	9 596 635	11 535 225	11 634 172	11 734 109
Kulut	-98 559 892	-97 802 558	-100 706 282	-100 460 004	-100 508 379
Henkilöstökulut	-32 185 694	-32 413 585	-31 695 624	-31 449 346	-31 497 721
Muut	-66 374 198	-65 388 973	-69 010 658	-69 010 658	-69 010 658
Toimintakate	-88 511 183	-88 205 923	-89 171 057	-88 825 832	-88 774 270
Poistot	-114 325	-191 084	-170 381	-106 311	-106 843
Tulos	-88 625 508	-88 397 007	-89 341 438	-88 932 143	-88 881 113

Organisaatiokaavio 1.1.2016

Strategiasta 'Hyvinvoiva Nokia' johdetut tavoitteet			
Strategian painopiste/tavoite 2016 palvelut, talous, rohkea uudistuminen	Vastuualueen tavoite	Toiminta - teko	Milloin Q
Palvelut	Kuntalaisten palvelutarpeen mukaiset riittävät palvelut	Toimeentulotuessa ja hammashuollossa palveluun pääsyn nopeuttaminen lakisääteiseksi. Sähköinen asiakas tyytyväisyyden mittaaminen.	Q1-Q4
Talous	Palvelujen kokonaistaloudellisuus	Tuotteistuksessa edetään kustannuslaskentaan. Palveluissa toteutuu oikea porrastus Tehostamisohjelman toteuttaminen.	Q1-Q4
Rohkea uudistuminen	Palvelurakenteiden ja toimintamallien uudistaminen uusia innovaatioita hyödyntäen	Kuntalaiset otetaan mukaan kehittämiseen mm. asiakasfoorumit. Toteutetaan henkilöstölähtöisiä innovaatioita. Laskutusprosessi uudistetaan.	Q2-Q4

Palvelusuunnitelma 2016

Tehtävä ja tavoite

Peruspalveluita toteutetaan ja kehitetään kaupungin onnistumissuunnitelman tavoitteiden ja kaupungin asukkaiden tarpeiden mukaisesti, huomioiden valtakunnalliset tavoitteet. Palveluiden painopisteenä on terveyttä ja hyvinvointia edistävät, poikkihallinnolliset palveluprosessit. Uudistusten kautta haetaan kokonaistaloudellisia toimintamalleja. Kehittäminen edellyttää yhteistyötä seudun muiden kuntien, sairaanhoitopiiriin sekä yksityisten palvelutuottajien kanssa.

Toiminta

Oman palvelun arviointia kehitetään ottamalla käyttöön asiakas- / potilaskokemusmittari vastaanotto tyyppisissä palveluissa. Ympäri vuorokautisessa palvelun arvioinnissa hyödynnetään jo aiemmin käytössä

olleita mittareita. Henkilöstön hyvinvointia arvioidaan seuraamalla sairauspoissaoloja ja niiden syitä sekä kaupungissa toteutettavien henkilöstökyselyjen avulla.

Yhteistyössä työterveyshuollon kanssa pyritään löytämään ratkaisuja sairaspöissaolojen vähentämiseksi ja varhaisen puuttumisen toimintamallin käyttöä tehostetaan.

Palvelusetelin käyttöä laajennetaan ja siirrytään sähköiseen seteliin, joka sujuvoittaa toimintaa manuaalisen työn vähentyessä sekä parantaa raportointia ja kustannusten seuranta. Oman toiminnan osalta uuden laskutusohjelman käyttöönotto vähentää päällekkäistä työtä ja nopeuttaa asiakas- ja ulkokuntalaskutusta sekä parantaa talouden reaaliaikaista seuranta.

Palvelutuotannon osalta merkittävänä riskitekijänä on toimintaan tarkoitettui kiinteistöt. Terveyskeskuksen kiinteistöissä on mittavat korjaustarpeet, joiden vuoksi tehdään suunnitelmat oman toiminnan muuttamisesta niin, että lähipalvelut voidaan turvata.

Palvelutuotanto perustuu osaavaan henkilöstöön. Riskinä on erityistyöntekijöiden saatavuus. Henkilöstön eläköityessä mukana siirtyä runsaasti hiljaista tietoa, jonka hyödyntäminen on välttämätöntä palvelutuotannon turvaamiseksi. Tähän pyritään löytämään ratkaisuja mm. Työ kuntoon Nokia hankkeella.

Peruspalveluissa palveluiden käyttöä on vaikea täysin ennakoida. Kaupungin asukkaiden palvelutarve vaihtelee, subjektiiviset oikeudet tuovat omat haasteensa ja etenkin erikoissairaanhoidon osalta vuosittainen vaihtelu on riippuvainen mm. kalliiden hoitojen tarpeesta. Nokialaisten kasvava työttömyys lisää peruspalveluiden tarvetta etenkin perusterveydenhuollossa ja aikuissosiaalityössä. Väestömäärän toivottu kasvu tuo myös oman lisääntyneen tarpeen lakisääteisten palveluiden tuotantoon.

Perusturva osallistuu tulevan itsehallintoalueen sote-palveluiden valmisteluun. Perusturvan ICT-kehittämisen painopisteenä on sähköisten palvelujen laajentamisen lisäksi valtakunnallisten Kanta- ja Kansa-hankkeiden eteenpäin vieminen sekä valmistautuminen perustoimeentulotuen siirtymiseen Kansaneläkelaitokselle 1.1.2017.

Organisaatorakenteen muutos

Perusturvan organisaatiomuutos on toteutettu 1.1.2015 alkaen ja suunnitelmien mukaan Kiinteistöhuollon kustannuspaikalle siirtyy vanhuspalveluiden laitoshuoltajat yhden esimiehen alaisuuteen vuoden 2016 alusta.

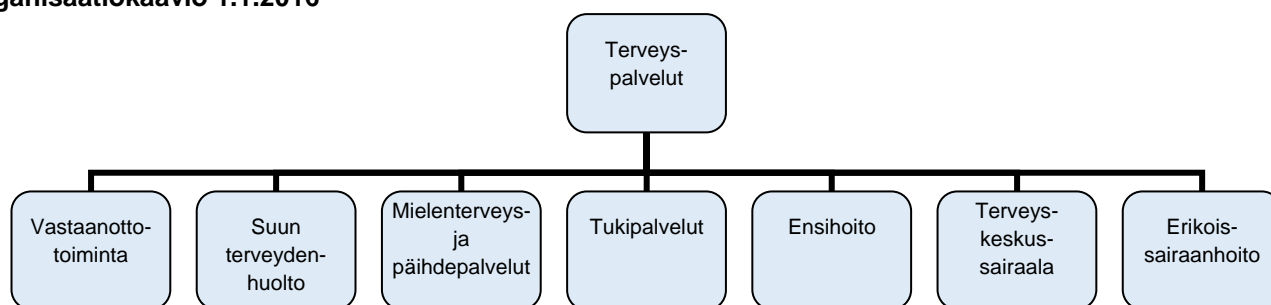
AVAINMITTARIT											
	2014	2015	2016	2017	2018		2014	2015	2016	2017	2018
Vaikuttavuus						Tehokkuus					
Asiakastyytyväisyys 1)	x	x	> 3,5	4	4	peruspalvelut € / asukas 2)	2695	2661	2708	2699	2697
Vastaanotto toiminnan peittävyys %	62,2	62	62	62	62						
Kotona asuvat > 75 v. %	91,8	91,6	91,6	91,6	91,6						
Lastensuojelun sijais- huollon perhehoidon osuus %	71 %	72 %	73 %	73 %	73 %	Henkilöstö					
Palvelulupaus						Henkilöstömäärä 3)		608,1	604	598,1	601,1
Peruspalveluiden lakisääteiset määräj- ajat toteutuvat	99 %	100 %	100 %	100 %	100 %	Henkilötyövuosi HTV		676	652,6	652,7	657,6
						Sairauspoissaolot pv	21,7	17,3	15,8	14,3	13,3

- 1) Asiakaskokemusmittaristo otetaan käyttöön, asteikko 1-5
- 2) Vuoden 2016 kustannuksissa on vörytetty sisäisinä erinä ICT-kustannuksien lisäksi taloushallinnon kustannukset sekä henkilöstöhallinto, joita ei aiemmin ole sisäisinä erinä kirjattu.
- 3) Henkilöstömäärän laskun lisäksi, avoinna olevista vakansseista jätetään täyttämättä viisi (5).

Perusturvapalvelut / Terveyspalvelut

	TP 2014	TA 2015	TA 2016	SV 2017	SV 2018
Tuotot	2 365 064	2 248 220	2 380 677	2 404 484	2 428 529
Kulut	-52 214 731	-53 390 992	-55 969 725	-55 870 955	-55 880 229
Henkilöstökulut	-11 180 538	-13 068 640	-12 354 916	-12 256 146	-12 265 420
Muut	-41 034 193	-40 322 352	-43 614 809	-43 614 809	-43 614 809
Toimintakate	-49 849 666	-51 142 772	-53 589 048	-53 466 470	-53 451 700
Poistot	-70 359	-124 014	-119 834	-80 218	-80 619
Tulos	-49 920 025	-51 266 786	-53 708 882	-53 546 688	-53 532 319

Organisaatiokaavio 1.1.2016

Strategiasta 'Hyvinvoiva Nokia' johdetut tavoitteet

Strategian painopiste/tavoite 2016 palvelut, talous, rohkea uudistuminen	Vastuualueen tavoite	Toiminta - teko	Milloin Q
Palvelut	Palvelusetelien käytön lisääminen ja laajentaminen	Palveluseteli tekonivelleikkauksiin. Palveluseteli jalkahoitoihin	Q1 Q4
	Hammashuollon jonot saadaan lain edellyttämälle tasolle	Jononpurku ja palveluseteli hammas-huoltoon	Q1-Q2
	Asiakastyytyväisyyden mittaaminen ja parantaminen	Potilaskokemusmittari otetaan käyttöön	Q1
	Kansansairauksien ehkäisy ja ohjaus	Diabeteksen riskitestiä lisääminen sekä suuren sairastumisriskin potilaiden ohjaaminen liikunta- ja ravitsemusneuvontaan.	Q1-Q4
Talous	Tarkka talous	Erikoissairaanhoidon kulujen parempi ennakointi ja kasvun parempi hallinta. Realistisempi tilaus sairaanhoitopiiriin tehty. Ostopalvelujen hyödyntäminen sekä perusterveydenhuollon toiminnan järkevä resursointi.	Q1-Q4
Rohkea uudistuminen	Digitaaliset palvelut	Kansalaisen ajanvaraus otetaan käyttöön.	Q1
		E-esitietolomake käyttöön	Q3

Palvelusuunnitelma 2016

Tehtävät ja tavoite

Terveyspalvelujen tehtävänä on järjestää tulosalueeseen kuuluvat perusterveydenhuollon palvelut, joihin sisältyvät ennaltaehkäisy, hoito ja kuntoutus. Palvelut järjestetään pääosin lähipalveluina. Tulosalueeseen sisältyy myös aikuisten perustason mielenterveys- ja päihdepalveluiden järjestäminen. Erikoissairaanhoidon palvelut, joista pääosa hankitaan Pirkanmaan sairaanhoitopiiriin kautta ja osa ostopalveluina

yksityissektorilta, muodostaa kustannuksiltaan lähes 60 % tulosalueesta. Pieni osa erikoissairaanhoidosta tuotetaan lähipalveluina.

Tavoitteena on tuottaa asiakaslähtöisiä, vaikuttavia ja kustannustehokkaita palveluja, joilla edistetään väestön hyvinvointia ja tuetaan arjessa pärjäämistä sekä tuotetaan terveyshyötyä.

Toiminta 2016

Terveyskeskuksen rakennustekniset kosteusvauriot, niiden korjaaminen ja väistötilojen tarve aiheuttavat merkittäviä muutoksia terveydenhuollon toimintaan vuoden 2016 aikana. Viimeisimmän tiedon mukaan (14.10.2015) väistötiloja tarvittaneen ainakin ensiavun, erikoislääkäripoliklinikan, laboratorion ja neuvolan osalta. Muutokset hankaloittavat toimintaa, näkyvät kuntalaisille palvelutarjonnassa sekä aiheuttavat merkittävän riskin kokonaisbudjetissa pysymisessä.

Vastaanotto toiminnassa lääkäri- hoitaja työparimallia toteutetaan vuoden 2015 laajuudella. Diabeteksen hoidon laadunarviointia kehitetään yhdessä sairaanhoitopiirin kanssa ja hoitoa kohdennetaan siitä eniten hyötyville eli huonossa hoitotasapainossa oleville. Diabeteksen varhaisen tunnistamisen riskitestien käyttöä lisätään, suuren sairastumisriskin potilaita ohjataan liikuntaneuvonnan piiriin sekä ravitsemusneuvontaan. Verenohennuslääkitystä saavien potilaiden seurantajärjestelmää muokataan enemmän sairaanhoitajavetoiseksi. Informaatiopiste keskitetään yläaulaan ja itseilmoittautumislaitteita lisätään ja niiden toimintaa muokataan. Puhelinpalvelujärjestelmä ja takaisinsoitto joudutaan todennäköisesti vaihtamaan seudullisesti kilpailutetun puhelinoperaattorin vaihtuessa.

Suun terveydenhuollon hoitojonot puretaan lain edellyttämälle tasolle. Oman toiminnan lisäksi käytetään ostopalvelua terveyskeskuksen tiloissa ja otetaan käyttöön myös palveluseteli. Kuntayhteistyön avulla tavoitteena on ylihammaslääkärin osittaisen työpanoksen saaminen toiminnan kehittämiseen, koordinointiin sekä tilatarpeiden suunnitteluun.

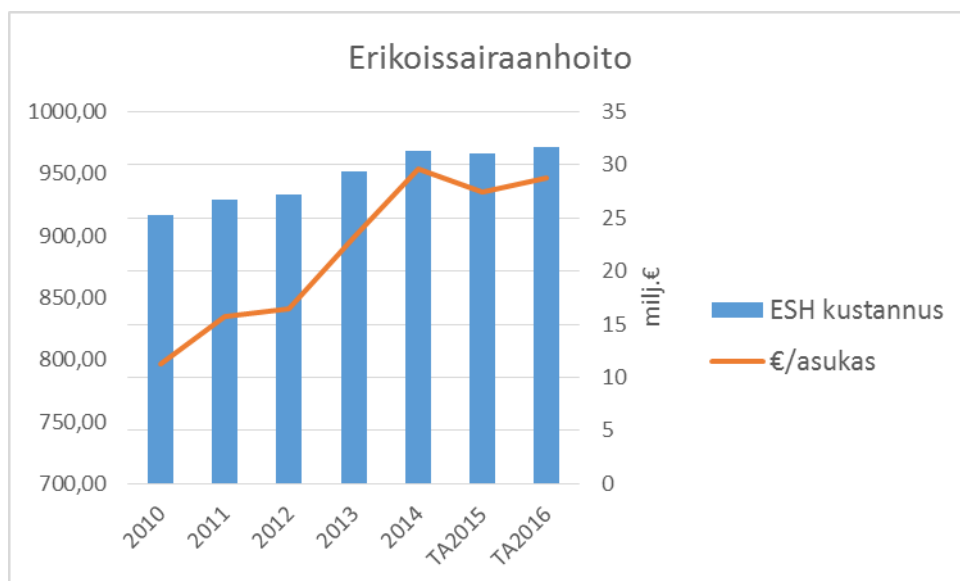
Mielenterveys- ja päihdepalveluiden yhteinen työryhmä lisää matalan kynnyksen palveluita ja sujuvoittaa hoitoon pääsyä sekä kotiin annettuja palveluita. Sairaanhoitopiirin kanssa tehtävä yhteistyö tiivistyy oikean hoitopaikan valinnassa, kun yhteistyötä ja tiedon välitystä osastohoitoon lähetetyistä lisätään. Pirkanmaan sairaanhoitopiirin aikuispsykiatrian palvelujen tilaussumma siirretään psykiatrian kustannuspaikalle. Tavoitteena on saada kustannuskehitystä paremmin hallintaan, kun koko hoitoketjun vaatimat resurssit ovat paremmin käytettävissä. Nokian kaupungin tulee PSHP:ssä toimia niin, että akuuttipsykiatrian hoitopaikat säilyvät Pitkäniemessä eikä niitä siirretä Tays Keskussairaalan kampukselle.

Terveyskeskussairaalan potilaspaikkojen alkuperäinen vähentämissuunnitelma tähtäsi 60 - 62 potilaspaikan kokonaismäärään vuoden 2016 loppupuolella. Potilaskierto ja kotiutuminen on saatu toimimaan hyvin, hoitajaksot ovat lyhentyneet ja osastojen kuormitusprosentit ovat laskeneet sellaiselle tasolle, että tämä tavoite oli mahdollinen. Osastojen kuntouttavan toiminnan mahdollisuuksia oli tarkoitus lisätä vakanssimuutoksilla. Lautakunta käsittelee väistötila-asiaa kokouksessaan 18.11.2015.

Edellä mainitusta osastojen kuntouttavan toiminnan vahvistamisesta otetaan vakanssimuutoksilla käyttöön 50 % toimintaterapeutin työpanos. Myös fysioterapeuttien avovastaanotto toimintaa suunnataan enemmän ensivaiheen potilasvastaanottoihin erityisesti selkäpotilaiden ja nivelkulumapotilaiden kohdalla. Fysioterapian kustannuspaikalla näkyy myös lääkinnällisen kuntoutuksen määrärahojen muutos, kun sairaanhoitopiirin aikaisemmin ostamia lasten kuntoutuksia siirtyy suoraan kunnan kautta ostettavaksi.

Erikoissairaanhoidon ostopalvelu Pirkanmaan sairaanhoitopiiristä siirtyy terveyspalveluiden tulosalueelle ja samaan tulosityksikköön siirretään muu erikoissairaanhoidon ostopalvelu vastaanotto toiminnan alueelta. Otetaan käyttöön palveluseteli tekonivelleikkausten hankintaan. Erikoissairaanhoidon palvelusetelien käytössä siirrytään sähköisen palvelusetelin käyttöön, joka sujuvoittaa toimintaa ja parantaa samalla toiminnan raportointia ja kustannusten seuranta. Erikoissairaanhoidon tuotekohtainen tilaus sairaanhoitopiiristä on 1,1 % pienempi kuin vuoden 2014 toteuma ja on siten erittäin tiukka ja optimistinen. Tästä huolimatta omaan talousarvioon on jouduttu varaamaan vielä 200 000 € pienempi rahavara erikoissairaanhoidon.

Seuraava kuva esittää erikoissairaanhoidon kustannusten kehityksen. Kustannus sisältää palvelusetelit vuonna 2015 (1,0 m€) ja 2016 (1,1 m€).

Organisaatorakenteen muutos

Erikoissairaanhoidon ostopalvelu Pirkanmaan sairaanhoitopiiristä siirtyy terveystalouden tulosalueelle ja samaan tulosityksikköön siirretään muu erikoissairaanhoidon ostopalvelu vastaanotto toiminnan alueelta.

Maksuttomien hoitotarvikkeiden jakelu keskitetään terveystalouden tulosalueelle.

AVAINMITTARIT											
	2014	2015	2016	2017	2018		2014	2015	2016	2017	2018
Vaikuttavuus						Tehokkuus					
Asiakastytyväisyys 1)	x	Terveyskeskuskysely	>3,5	4	4	Perusterveydenh. vastaanotto toiminta €/asukas 5)	181,3	184,4	192,9	193	193
Lääkäreiden vastaanottokäynnit 2)	61736	60500	60600	60700	60700	Suun terveydenhuolto €/asukas 5)	60,7	63,5	70,8	71	71
Sairaanhoitajien vastaanottokäynnit	26792	30000	30500	31000	32000	Erikoissairaanhoito €/asukas 8)	1182	1059	1071	1071	1071
Suun terveydenhuollon käynnit 3)	32167	30000	31000	31200	31500	Terveyskesk. sair. keskimääräinen hoitopäivä	11,9	10,8	10,3	10	10
Terveyskeskussairaalan hoitopäivät 4)	27523	25950	21900	22600	22600						
						Henkilöstö					
Vastaanotto toiminnan peittävyys %	62,2	62	62	62	62	Henkilöstömäärä 6)	136,1	214,6	209,1	207,1	207,1
Suun terveydenhuollon peittävyys %	37,4	37,2	37,3	37	37	Henkilötyövuosi HTV 7)	148,6	227,4	216	219,5	219,5
						Sairauspoissaolot pv	17,8	13,9	13,7	13,3	13,0

1) palvelukokemusmittari otetaan käyttöön asiakastytyväisyyden mittaamisessa 2016 alkaen. Vuonna 2015 terveyskeskuskysely, joka on tehty 2 vuoden välein.

2) 2015 alkaen ensiavun yöpäivystys loppunut ja nämä vastaanottokäynnit jääneet pois.

3) 2014 luvuissa ostopalveluna jononpurkua.

4) osastopaikkoja vähennetään. 2016 on poikkeuksellisesti käytössä pienempi paikkamäärä, osastopaikkoja jouduttaneen myös ostamaan.

5) 2016 alkaen tilavuokrat ja muita sisäisiä eriä on vyörytetty kustannuspaikoille, joten 2014 - 2015 luvut eivät ole vertailukelpoisia.

6) 2014 luvuissa vain lähipalveluihin kuuluneet kustannuspaikat.

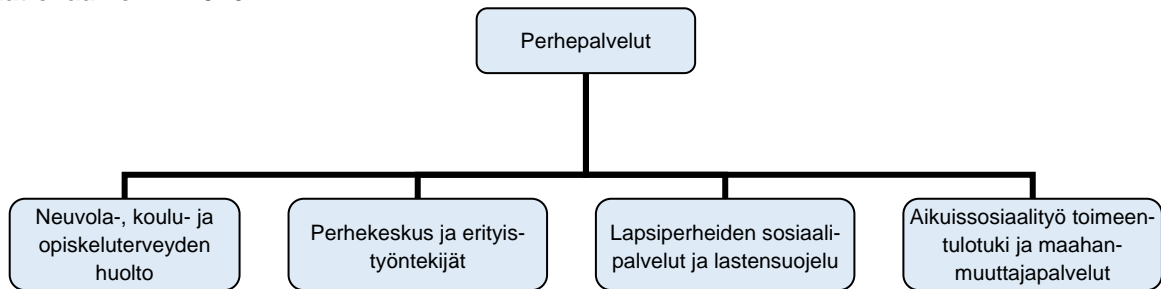
7) 2015 HTV arvio tehty puolen vuoden lukujen perusteella.

8) Lisätty 3 250 000 € lisämääräraha Pirkanmaan sairaanhoitopiirille vuodelle 2015.

Perusturvapalvelut / Perhepalvelut

	TP 2014	TA 2015	TA 2016	SV 2017	SV 2018
Tuotot	2 172 298	2 405 461	2 539 089	2 564 480	2 590 125
Kulut	-12 406 610	-11 782 875	-12 620 427	-12 594 380	-12 595 122
Henkilöstökulut	-4 125 771	-4 299 253	-4 432 157	-4 406 110	-4 406 852
Muut	-8 280 838	-7 483 622	-8 188 270	-8 188 270	-8 188 270
Toimintakate	-10 234 312	-9 377 414	-10 081 338	-10 029 900	-10 004 998
Poistot	-13 428	-32 949	-21 332	-18 296	-18 387
Tulos	-10 247 739	-9 410 363	-10 102 670	-10 048 196	-10 023 385

Organisaatiokaavio 1.1.2016

Strategiasta 'Hyvinvoiva Nokia' johdetut tavoitteet

Strategian painopiste/tavoite 2016 palvelut, talous, rohkea uudistuminen	Vastuualueen tavoite	Toiminta - teko	Milloin Q
Palvelut	Oppilas- ja opiskelijahuolto-suunnitelman toteutuminen	Arvioidaan tehdyn suunnitelman toteutumista ja ryhdytään tarpeen mukaisiin toimenpiteisiin	Q1-Q4
Talous	Varhaisen tuen ja ennaltaehkäisevän työn vahvistaminen	Lapsiperheiden sosiaalipalveluiden monipuolistaminen: palvelusetelin käyttöönotto lapsiperheiden kotipalvelussa ja varhainen perhetyön tuki koululaisille.	Q1-Q4
Rohkea uudistuminen	Monialaisen yhteistyön tehostaminen ja palveluprosessien selkiyttäminen	Koulupsykologit ja koulukuraattorit perhepalveluihin. Työnjaon selkiyttäminen.	Q1-Q4

Palvelusuunnitelma 2016

Tehtävä ja tavoite

Perhepalveluiden tulosalueen tavoitteena on edistää nokialaisten hyvinvointia yhteistyössä muiden lasten, nuorten ja perheiden kanssa toimivien tahojen kanssa. Perhepalveluiden tulosalue sisältää neuvola-, koulu- ja opiskeluterveyden huollon palvelut, perhekeskuspalvelut (puheterapia-, neuvola-, perheneuvola- ja nuorisotiimit sekä koulukuraattori- ja koulupsykologit), lapsiperheiden sosiaalipalvelut, lastensuojelun avo- ja laitoshuollon palvelut sekä aikuissosiaalityön, toimeentulotuen ja maahanmuuttajien palvelut. Yksi keskeisimmistä tehtävistä on eriarvoisuuden vähentäminen tavoitteena hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen.

Perhepalveluita toteutetaan ja kehitetään Hyvinvoiva Nokia 2016- strategian sekä Lasten ja nuorten hyvinvointiohjelman mukaisesti. Painopisteinä ovat terveyttä ja hyvinvointia tukevien palveluprosessien selkiyttäminen, monialaisen yhteistyön tehostaminen ja ennaltaehkäisevän toiminnan vahvistaminen.

Toiminta 2016

Neuvolan terveydenhoitajien tehtävänkuva laajenee. Isyyslaki uudistuu v. 2016 alusta. Isyyden tunnistaminen on mahdollista neuvolassa jo ennen lapsen syntymää. Terveystoimijat perehdytetään tähän uuteen tehtävään, ja he tekevät tiivistä yhteistyötä lastenvalvojan kanssa. Neuvolatoiminnassa muutetaan myös tiimirakenteita tavoitteena erityisosaamisen vahvistaminen ja synergiaetua. Tällä muutoksella tavoitellaan asiakkaille laadukkaampia palveluita.

Lasten, nuorten ja perheiden asioissa tehostetaan monialaisia palveluprosesseja ja vahvistetaan varhaisen tuen palveluita uuden sosiaalihuoltolain ja oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaisesti. Ammattiopiston ja lukion lakisääteisten koulukuraattori- ja koulupsykologipalvelujen turvaaminen edellyttävät vähintään nykyistä resursointia. Vuoden 2016 talousarvio sisältää toisella asteella työskentelevien määräaikaisen koulukuraattorin ja 50 %:n koulupsykologin vakinaistaminen. 1.4.2015 (kotipalvelua koskevat säädökset 1.1.2015) voimaan tulleen uuden sosiaalihuoltolain toteuttaminen edellyttää panostusta vuoden alusta tulevien henkilöstömuutosten lisäksi.

Lastensuojelun nykyistä toimintaa ja sen vaikuttavuutta arvioidaan koko ajan ja tarvittaessa tehdään sisäisiä muutoksia. Tähän liittyen lastenkodin toiminnan muutosta, sen rakennetta ja resurssien kohdistamista on tarkasteltu vuoden 2015 loppupuolella ja siihen liittyvän päätöksenteon käytännön toteutus tapahtuu vuoden 2016 loppuun mennessä. Muutoksella haetaan lastensuojelun palvelujärjestelmän uudistamista suuntaamalla resursseja laitoshoidosta avohuoltoon.

Aikuissosiaalityö valmistautuu perustoimeentulotuen siirtämiseen Kansaneläkelaitokselle (Kela) vuoden 2017 alusta. Muutos on erittäin suuri, ja se edellyttää tiivistä suunnittelu- ja siirtymävaiheen yhteistyötä Kelan kanssa toimeentulotuen tarkoituksen toteuttamiseksi. Tässä muutosvaiheessa on mahdollisesti tukena sosiaalialan kehittämiskeskus Pikassoksen tukema, Tampereen kaupungin hallinnoima hanke, mihin on haettu ESR-rahoitusta.

Työttömyyden lisääntyminen kasvattaa palvelujen tarvetta, mikä näkyy erityisesti aikuissosiaalityössä ja lisääntyvinä toimeentulotukimenoina. Aikuissosiaalityö jatkaa tiivistä ja joustavaa yhteistyötä työllisyyspalveluiden kanssa. Tavoitteena on, että asiakas saisi tarkoituksenmukaiset palvelut ja mahdollisuuden tarvittaessa työllistymistä edistäviin kuntouttaviin palveluihin.

Nokian kaupunki varautuu myös mahdolliseen kasvavaan pakolaisten määrään ja heidän kotouttamiseensa, kun vastaanottokeskuksista alkaa oleskeluluvan saaneet turvapaikanhakijat sijoittua kuntiin.

Asiakkaiden osallisuutta vahvistetaan palvelujen suunnittelussa, kehittämisessä ja tuottamisessa. Oteetaan käyttöön asiakastytyväisyyskyselyt. Aikuissosiaalityön asiakasraatitoimintaa jatketaan ja selvitetään sen toiminnan mahdollista laajentamista koskemaan myös muita palveluita. Ryhmäneuvolatoiminta vaikiinnuttaa paikkansa.

Sähköisten palveluiden käyttöönottoa vahvistetaan. Osallistutaan Kansa-koulu-hankkeeseen, minkä tuella kehitetään kansallisten luokitusten ja asiakirjarakenteiden toimeenpanoa sosiaali- ja terveydenhuollon tuotanto-organisaatioiden asiakastietojärjestelmiin niin, että ne noudattavat sosiaalihuollon asiakasasiakirjalain vaatimuksia. Lisäksi hankkeen tavoitteena on tukea sosiaalialan valmiutta liittyä KanSa-palveluihin.

Organisaatorakenteen muutos

Perhepalveluiden organisaatioon tulee muutoksia. Työllisyydenhoito siirtyy vuoden 2016 alussa uuteen kaupunkikehitysorganisaatioon. Koulupsykologit ja koulukuraattorit siirtyvät perhepalveluihin perhekeskuksen alaisuuteen, ja lapsiperheiden sosiaalipalvelut saa vahvistusta varhaiskasvatuksen perhetyöntekijästä.

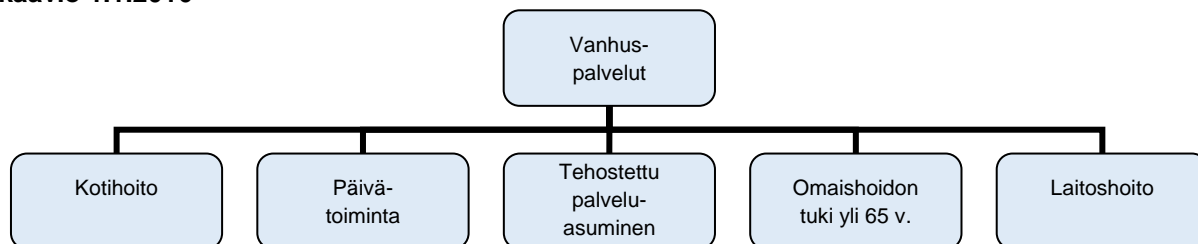

AVAINMITTARIT											
	2014	2015	2016	2017	2018		2014	2015	2016	2017	2018
Vaikutavuus						Tehokkuus					
Asiakastyytyväisyys	-	-	>3,5	4,0	4,0	€/lastensuojelun laitoshoitovrk (oma)	318	310	436	436	436
Ryhmäneuvolan toteutuminen 6 kk:n ikäisille lapsille ja heidän perheille	-	90 %	100 %	100%	100 %	€/lastensuojelun laitoshoitovrk km. (osto)	280	282	290	290	290
Lapsiperheiden kotipalvelun asiakkaat	74	90	110	110	110	€/lastensuojelun perhehoitovrk km.	72	77	79	79	79
Lastensuojelun sijaishuollon hoitopvt:t/oma lastenkoti/oma käyttö (osastop. max 4015 hp)	2822/ 1614	3080/ 1560	2400/ 1500								
Lastensuojelun sijaishuollon hoitopvt:t/ostopalvelut	4800	4800	4500	4500	4500						
Lastensuojelun sijaishuollon hoitopvt:t/perhehoito	16000	16000	16000	16000	16000						
Toimeentulotuen kotitalouksien määrä	1350	1300	1470	*perusttt siirtyy Kelalle							
Palvelulupaus						Henkilöstö					
Asetuksen mukaiset laajat terveystarkas- kastukset toteutuvat	80 %	90 %	100 %	100 %	100 %	Henkilöstömäärä	83	87	91,5	89	89
Lastensuojelu- ja toimeentulotukiasioiden lakisääteiset käsittelymääräjäät toteutuvat	99 % /99 %	100 %/ 99 %	100 %/ 100 %	100 %/ 100 %	100 %/ 100 %	Henkilötyövuosi HTV	91	99	97	95	95
Nokialaiset lapset ja nuoret saavat tarvitse- mansa lakisääteiset koulukuraattori- ja koulupsykologipalvelut			100 %	100 %	100 %	Sairauspoissaolot työpv/hlötyövuosi	8,4	8,8	8,0	8,0	8,0

Perusturvapalvelut / Vanhuspalvelut

	TP 2014	TA 2015	TA 2016	SV 2017	SV 2018
Tuotot	4 768 603	4 314 524	4 404 117	4 446 902	4 490 115
Kulut	-23 377 385	-21 092 940	-21 136 201	-21 057 399	-21 091 388
Henkilöstökulut	-13 528 935	-11 158 231	-10 373 679	-10 294 877	-10 328 866
Muut	-9 848 450	-9 934 709	-10 762 522	-10 762 522	-10 762 522
Toimintakate	-18 608 782	-16 778 416	-16 732 085	-16 610 497	-16 601 274
Poistot	-10 000	-10 000	-10 000	-4 125	-4 146
Tulos	-18 618 782	-16 788 416	-16 742 085	-16 614 622	-16 605 419

Organisaatiokaavio 1.1.2016

Strategiasta 'Hyvinvoiva Nokia' johdetut tavoitteet

Strategian painopiste/tavoite 2016 palvelut, talous, rohkea uudistuminen	Vastuualueen tavoite	Toiminta - teko	Milloin Q
Palvelut	Asiakslähtöisempi omaishoito; asiakaskyselyyn vastanneiden osuus asiakkaista vähintään 60 %.	Asiakaskysely omaishoidon tuen asiakkaille asiakkaiden palvelutyytyväisyyden ja kehittämistarpeiden kartoittamiseksi	Q1
Talous	Ympäri vuorokautisen hoivan uudelleenorganisoinnin suunnittelutyö on valmis.	Ympäri vuorokautisen hoivan uusi järjestämistapa ja toiminnan organisointi omassa palvelu-tuotannossa	Q3-Q4
	Kotihoidon toiminnan joustavuuden lisääminen ja resurssien kokonaiskäytön tehostaminen; sijaisten käytön vähentäminen min.1 henkilötyövuosi.	Uuden toimintamallin käyttöönotto	Q1-Q4
Rohkea uudistuminen	Sairauspoissaolopäivien vähentyminen vähintään 2 työpäivää/henkilötyövuosi koko vanhuspalveluissa	Työssä jaksamisen ja selviytymisen kartoittaminen sekä hyvinvointia tukevien ja edistävien toimenpiteiden kehittäminen	Q1-Q4

Palvelusuunnitelma 2016

Tehtävä ja tavoite

Vanhuspalveluita toteutetaan ja kehitetään ikääntyneen väestön hyvinvointiohjelman Kotoisa ehto mukaisesti sopeutettuna taloudellisiin vaatimuksiin. Kotoisa ehto-ohjelman visiona on, että "nokialaiset asuvat viihtyisästi ja turvallisesti kaupungissa, jossa jokaiselle ikääntyneelle tarjotaan juuri hänelle sopivia palveluita sekä mahdollisuus kodinomaiseen elämään". Painopisteenä palveluissa on kotihoidon ensisijaisuus sekä hoidon tarkoituksenmukaisuus ja oikea-aikaisuus.

Toiminta 2016

Osana kokonaisvaltaista kehittämistä kotihoidossa toteutetaan toiminnallinen muutos. Muutostyö on aloitettu asteittain jo vuoden 2015 lopulla. Kotihoidon päivittäinen asiakastyö toteutetaan jatkossa kahdella maantieteellisellä alueella.

Koko kotihoidon resursointi (mm. varahenkilöstö, sijaiset), päivittäinen työn suunnittelu, asiakkaiden kotiutukset, koulutus- ja opiskelija-asiat sekä kotihoidon kehittäminen hoidetaan keskitetysti erillisen toimintayksikön kautta (Korento). Lisäksi kotihoidon toiminnassa keskitytään jatkossa vain kotihoidon toimialueeseen kuuluvien tehtävien hoitamiseen, joten aikuisvastaanotto toiminta Kankaantakana päättyy ja myös kuolonhuollon järjestäminen perusturvakeskuksessa arvioidaan kokonaisuudessaan uudelleen. Uuden toimintamallin tavoitteena on henkilöstöresurssien tasaisempi jakautuminen ja tätä kautta henkilöstön kuormittavuuden vähentäminen. Lisäksi tavoitteena on joustavuuden lisääminen (koko Nokian kotihoito) kotihoidon toiminnassa sekä kotihoidon henkilöstöresurssin kohdentaminen jatkossa nimenomaan kotihoidon perustehtävään.

Kotihoidossa siirrytään vuonna 2016 tuntiperusteiseen asiakaslaskutukseen. Samalla tarkistetaan myös tukipalveluista perittävät asiakasmaksut. Osa tarkistettavista maksuista koskee myös tehostettua palveluasumista (ateriamaksu).

Omaishoidon tukeen tulee kuusi uutta tuen saajaa. Talousarvioesityksellä kattavuus suhteessa 75-vuotta täyttäneisiin pysyy entisellään. Lisäksi vuosittain tulee omaishoidon tuen palkkioiden maksussa huomioidaan avustuksiin tulevat lakisääteiset indeksikorotukset. Palveluiden kehittämiseksi omaishoidossa toteutetaan vuoden 2016 aikana asiakastytyväisyyskysely kaikille Nokian kaupungin omaishoidon tuen piirissä oleville asiakkaille. Kyselyn kautta pyritään saama tietoa palveluiden nykytilasta ja omaishoidon kehittämistarpeista.

Ympäri vuorokautisen hoivan ja hoidon oikea-aikaisen porrastuksen varmistaminen edellyttää, että Nokian kaupungilla on käytössä riittävä määrä pitkäaikaisia hoivapaikkoja. Vuonna 2016 paikkojen määrä kasvaa kahdella. Talousarvioesityksellä pitkäaikaisen ympäri vuorokautisen hoivan kattavuus suhteessa 75 vuotta täyttäneisiin laskee. Riskinä on, että hoidon oikea porrastus ei toimi enää ilman aiheetonta viivytystä, vaan asiakkaat joutuvat tarpeettomasti odottamaan pitkäaikaishoivan paikkaa esimerkiksi terveyskeskuksessa. Myös siirrot erikoissairaanhoidosta vaikeutuvat, jos terveyskeskusosastot eivät pysty vastaamaan riittävän nopeasti esimerkiksi siirtotarpeisiin. Hoitoketjun toimimattomuudesta voi näin aiheutua merkittäviä lisäkustannuksia.

Vuonna 2017 valmistuu ikääntyneiden pitkäaikaisen hoivan käyttöön uusi rakennus. Valmistuvaan rakennukseen tulee yhteensä 90 asukaspaikkaa, joista 74 korvaa vanhojen vanhainkotosastojen A ja B ja tehostetun palveluasumisen Järvikodon paikat. Pitkäaikaishoivan käyttöön tulee 16 lisäpaikkaa verrattuna nykytilanteeseen. Rakennuksen asukaspaikoista 30 osoitetaan kuntouttavaan lyhytaikaishoitoon, jonka avulla voidaan tukea kotihoidon toteuttamista ja omaishoitoa. Uuden rakennuksen pitkäaikaisen hoivan paikat (60) tuotetaan omana toimintana.

Sekä ympäri vuorokautisen hoivan että päivätoiminnan ostopalvelusopimukset päättyvät vuoden 2016 loppussa. Näiden palveluiden uusi kilpailutus tulee toteuttaa vuoden 2016 aikana. Lisäksi selvitetään mahdollisuus palvelusetelin käyttöön tehostetussa palveluasumisessa ja kotihoidossa.

Kuntasektorilla vanhuspalveluissa, kuten muussakin hoitotyössä, työskentelevän henkilöstön sairastavuus on yleisesti suurempaa kuin monissa muissa kunnallisissa palveluissa. Tilanne on sama myös Nokialla. Yhteistyössä työterveyshuollon kanssa selvitetään henkilöstön työssä jaksamista sekä työtehtävissä selviytymistä. Lisäksi pyritään kehittämään terveyttä tukevia ja edistäviä toimenpiteitä yhdessä henkilöstön kanssa.

Organisaatorakenteen muutos

Vanhuspalveluiden organisaatorakenteessa ei tapahdu muutoksia vuodelle 2016, vaan tulosyksikkö-/kustannuspaikkarakenne pysyy ennallaan. Kotihoidon toimintamallin muutoksen myötä esimiesten määrä kuitenkin vähenee neljästä kolmeen ja vapautuva esimiehen vakanssi siirretään kotihoidon suunnitteluyksikköön (Korento) keskitettyjen kotiutusten mahdollistamiseksi.

AVAINMITTARIT											
	2014	2015	2016	2017	2018		2014	2015	2016	2017	2018
Vaikuttavuus						Tehokkuus					
Asiakastyytyväisyys	8,45	8,45	8,45	8,45	8,45	€/kotihoidon käynti	31,9	31,6	1) 29,7	29,7	29,7
Kotihoidon käynnit	165618	163213	168900	177500	182000	€/teh.palv. as. hoitovrk (oma)	111,8	112,5	2) 123,1	123,1	123,1
Hoitopaikkoja/lyhytaik.hoiva	18	25	27	30	30	€/teh.palv. as. hoitovrk (osto)	79,9	82,6	82,7	82,7	82,7
Hoitopaikkoja/pitkäaik.hoiva (yht. oma+osto)	231	236	236	254	262	Odotusaika pitk.aik.hoiva/ka. vrk	46	12	14	14	14
Omaishoidon tuki asiakkaita 31.12.	93	89	95	110	125	Henkilöstö					
Toimintapvät päivätoiminta (yht. oma+osto)	6308	6215	6310	6975	8385	Henkilöstön määrä	269,5	231,5	3) 212	4) 190	4) 195
Palvelulupaus: Palveluiden kattavuus 75 v. täyttäneistä (%)						Henkilötyövuosi HTV	5) 293,1	268	239,2	214	220
-säänn.kotihoidon piirissä	11,8	13	13	13	13	Sairauspoissaolot työpä/hlötyövuosi	6) 19,8	19,4	17,4	16,4	15,4
-omaishoidon tuen piirissä	3,1	2,9	3,0	3,3	3,5						
-tehostetussa palveluasumisessa	6,9	7,1	6,9	7,4	8,3						
-laitoshoidossa	1,3	1,3	1,1	1	0,1						

1) Maksuttomat hoitotarvikkeet siirretty uudelle kustannuspaikalle, mikä alentaa käyntihintaa.

2) Nokian hoivakodin vuokrissa huomattava korotus vuodesta 2015. Myös hallinnon vyörytyserien sekä perusturvan omien sisäisten erien laskutus muuttuu 2016, joten 2014-2015 hintatiedot eivät ole vertailukelpoisia vuoteen 2016.

3) Laitoshuoltajat (19) on siirretty perusturvakeskuksen kiinteistöhuoltoon.

4) Kotihoiton lisäresursointi Kotoisa ehtoo mukaisesti 5 tt/vuosi 2017-2018 sekä uuden päivätoimintaryhmän resurssitarve 2017.

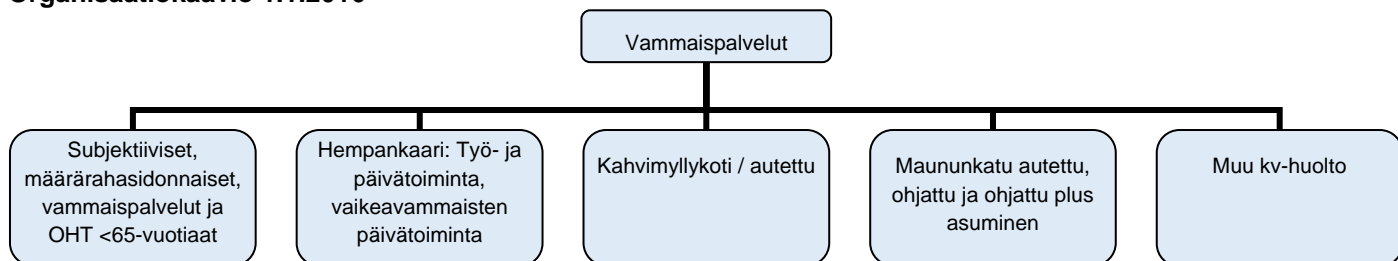
5) Arviointiosasto siirtynyt 2015 lähipalveluiden tulosalueelle.

6) Sairauspoissaoloissa ilmoitettu työpäivien osuus suhteessa henkilötyövuosiin.

Perusturvapalvelut / Vammaispalvelut

	TP 2014	TA 2015	TA 2016	SV 2017	SV 2018
Tuotot	701 921	604 350	617 919	624 099	630 340
Kulut	-7 876 996	-7 762 367	-8 315 300	-8 298 144	-8 300 501
Henkilöstökulut	-2 362 797	-2 172 521	-2 246 223	-2 229 067	-2 231 424
Muut	-5 514 199	-5 589 846	-6 069 077	-6 069 077	-6 069 077
Toimintakate	-7 175 075	-7 158 017	-7 697 381	-7 674 045	-7 670 161
Poistot	-16 979	-20 659	-19 215	-3 672	-3 690
Tulos	-7 192 054	-7 178 676	-7 716 596	-7 677 717	-7 673 852

Organisaatiokaavio 1.1.2016

Strategiasta 'Hyvinvoiva Nokia' johdetut tavoitteet

Strategian painopiste/tavoite 2016 palvelut, talous, rohkea uudistuminen	Vastualueen tavoite	Toiminta - teko	Milloin Q
Palvelut	Vammaispalvelulain mukaisten päätösten tekeminen määräajan puitteissa (3kk)	Vammaispalvelulain mukaisten hakemusten käsittely, palvelutarpeen arvioiminen ja päätöksen teko alle säädetyn määräajan	Q1-4
	Vammaispalvelu - ja kehitysvammanhuoltolain mukaisten palveluiden oikea kohdentaminen ja kehittäminen tarvetta vastaavaksi	Palvelusuunnitelman laatiminen asumispalveluiden ja henkilökohtaisen avun asiakkaille	Q4
Talous	Talouden seuranta	Tarkka talouden seuranta kuukausittain kaikilla yksiköillä / kustannuspaikoilla	Q1-4
Rohkea uudistuminen	Kehitysvammanhuollon resurssien uudelleen kohdentaminen	Palveluohjauksen vahvistaminen itsenäisesti asuville kehitysvammaisille	Q1

Palvelusuunnitelma 2016

Tehtävät ja tavoite

Nokian kaupunginvaltuusto on 12.3.2012 § 3 hyväksynyt vammaispalveluohjelman vuosille 2012 - 2016. Se määrittää kolme tavoitetta:

- Edistetään ja ylläpidetään itsenäistä suoriutumista, itsemääräämisoikeutta ja yhteiskunnallista osallisuutta
- Turvataan riittävät palvelut
- Kehitetään palvelurakennetta ja toimintakäytäntöjä

Tehtävät ilmenevät vammaispalveluohjelman sisällön nelijaosta:

- Itsenäisen elämän mahdollistaminen
- Esteettömyyden ja yhteiskunnallisen osallisuuden edistäminen
- Asenteisiin vaikuttaminen
- Palveluiden oikea kohdentaminen

Toiminta 2016

Kehitysvammahuollon asumisyksiköiden toimintaa kehitetään edelleen. Asumisyksiköiden henkilökunta-mitoitusta muutetaan siten, että se on samalla tasolla seutukunnallisesti. Tämä tarkoittaa kahden vakanssin siirtämisistä ohjattu plussan asumisen yksiköstä. Toisin kuin aiemmin suunniteltu talouden tasa-painottamisen vuoksi toinen ohjaajan vakanssi jätetään tässä vaiheessa täyttämättä.

Kehitysvammaisten asiakkaiden palveluohjauksen tarve on kasvanut tasaisesti. Itsenäisesti asuvat kehitysvammaiset ikääntyvät ja heidän ohjauksen ja avuntarve kasvaa koko ajan. Toisaalta myös nuoria itsenäisesti asuvia kehitysvammaisia asiakkaita tulee lisää. Nykyinen palveluohjaajan vakanssi ei ole kasvavaan avun ja ohjauksen tarpeeseen nähden riittävä. Tämän vuoksi toinen asumispalveluiden ohjaajan vakanssi muutetaan palveluohjaajan vakanssiksi. Tällöin saadaan suunnattua resursseja itsenäisesti asuvien kehitysvammaisten palveluohjaukseen tarvetta vastaavaksi.

Maununkadun lyhytaikaispaikkojen käyttöastetta pyritään nostamaan. Lyhytaikaispaikkojen käytön laajentaminen mm. asumisvalmennuksen suuntaan tukee osaltaan kehitysvammaisten itsenäistä asumista. Työ- ja päivätoimintaa kehitetään edelleen ja toimintoja pyritään kohdentamaan oikein. Avotyötä kehitetään niin laadullisesti kuin määrällisestikin. Kehitysvammahuollon asumispalveluiden ostopalvelut säilytetään vuoden 2015 tasolla.

Määrärahasidonnaisiin vammaispalveluihin siirretään mielenterveyspalveluista sosiaalihuoltolain mukaiseen asumispalveluihin 109 600 euroa/vuosi, jolloin määrärahan taso säilyy ennallaan. Myös alle 65-vuotiaiden omaishoidon tuen saajien määrä pysyy vuoden 2015 tasossa. Nokian kehitysvammaisten tukiyhdistyksen toiminta-avustus leiritoimintaan sisältyy vammaispalveluiden talousarvioon.

Palveluiden kehittämisessä hyödynnetään seudullista yhteistyötä ja huomioidaan valtakunnalliset lainsäädännölliset muutokset sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisessä.

Organisaatorakenteen muutos

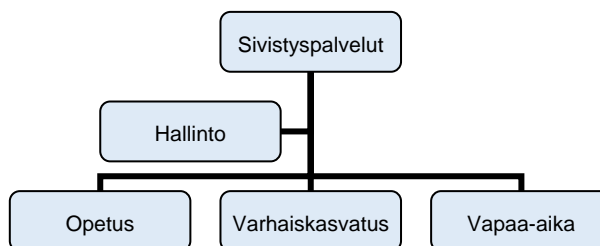
Vammaispalvelut muutettiin omaksi tulosalueeksi 1.1.2015.

AVAINMITTARIT											
	2014	2015	2016	2017	2018		2014	2015	2016	2017	2018
Vaikutavuus						Tehokkuus					
Asiakastyytyväisyys: asteikko 1-5			kehitteillä			€/suorite henkilökohtainen apu kustannukset asukasta kohden	11,98	14,3	16,4	17,65	18,65
Pääsuorite 1/määrä: Henkilökohtaisen avun asiakasmäärät	46	52	55	58	63	Vammaispalvelulain mukaisten päätösten tekeminen määräajan puitteissa (3kk)	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Pääsuorite 2/määrä: Lyhytaikaispaikkojen käyttöpäivät (autettu ja ohjattu lah-paikat yhteensä)	91	135	150	160	175	Henkilöstö					
Palvelulupaus tot: Palvelusuunnitelman laatiminen omaishoidontuen, asumispalveluiden ja henkilökohtaisen avun asiakkaille	60 %	70 %	80 %	95 %	100 %	Henkilöstömäärä	39	39	38	38	38
						Henkilötyövuosi HTV	46,4	44,5	44	44	44
						Sairauspoissaolot pv/työpäivät	18,2	15,2	13,7	13,2	13,2

SIVISTYSPALVELUT

	TP 2014	TA 2015	TA 2016	SV 2017	SV 2018
Tuotot	7 365 349	8 059 022	7 931 774	8 008 291	8 085 574
Kulut	-67 000 369	-71 041 100	-70 530 152	-69 784 529	-69 801 325
Henkilöstökulut	-40 632 008	-42 629 297	-41 313 785	-40 818 162	-40 834 958
Muut	-26 368 361	-28 411 803	-29 216 367	-28 966 367	-28 966 367
Toimintakate	-59 635 020	-62 982 078	-62 598 378	-61 776 238	-61 715 751
Poistot	-419 132	-374 014	-590 210	-818 898	-822 967
Tulos	-60 054 152	-63 356 092	-63 188 588	-62 595 136	-62 538 718

Organisaatiokaavio 1.1.2016

Strategiasta Hyvinvoiva Nokia johdetut tavoitteet			
Strategian painopiste/tavoite 2016	Vastuualueen tavoite	Toiminta - teko	Milloin Q
Palvelut	Asiakaspalvelun laatu kehittyä ja palvelu- luottavuus kasvaa	<p>Palvelukokemuksen vaikuttavuuteen tähtäävä henkilöstökoulutus käynnistetään.</p> <p>Uudelle palvelualueelle luodaan yhtenäinen, kaupunkistrategiasta johdettu toimintaohjelma, jossa linjataan monialaisesti ja -ammattillisesti tuotettavien palveluiden painopisteet elämänsäkaaren mukaisesti.</p> <p>Palvelutuotannon suunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota ennakointiin käyttäen EVA-menettelyä. Arvioinnissa hyödynnetään lisäksi tietoa kuntalaisten hyvinvoinnista (hyvinvointikertomus).</p>	Q1-Q4
Talous	Palvelualueen toiminta on kustannustehokasta ja -tietoista	<p>Tehostamisohjelman toteuttamista jatketaan kehittämällä tuotanto- ja toimintatapoja ja kannustamalla aktiiviseen toimijuuteen työyhteisöissä.</p> <p>Taloushallinnon toimivat seurantatyökälyt ovat säännöllisesti käytössä ja perehdytys niiden käyttöön on toimivaa.</p> <p>Kehitetään palvelualueen yhteisten tilojen käyttöasteen laskentamalli ja hyödynnetään tuloksia sekä käyttöasteen seurannassa että tilojen käytön tehostamisessa.</p>	Q1-Q4

Rohkea uudistuminen	Uudistetaan toimintakulttuuria yhteisen tavoitteen suuntaisesti ja etsimällä aktiivisesti ratkaisuja yhteisesti tunnistettuihin haasteisiin.	Sähköisiä palvelujen käyttöönottamista edistetään asiakasprosesseja uudistamalla. Uudistuneessa organisaatiossa huolehditaan työtä tukevien perusrakenteiden toimivuudesta perustyötä tukevien tiimien rakentamisella ja niiden toimivuutta arvioiden. Yhdessä muiden palvelualueiden kanssa laaditaan mittaristo itsearvioinnin tueksi. Kehitetään kasvu-, oppimis- ja toimintaympäristöjä kannustamalla kokeilukulttuuriin ja osallistamalla kehitystyöhön myös kuntalaiset.	Q1-Q4
---------------------	--	--	-------

Palvelusuunnitelma 2016

Tehtävät ja tavoite

Sivistyspalvelut edistävät Hyvinvoiva Nokia-strategian mukaisesti asukkaiden hyvinvointia tuottamalla laadukkaita varhaiskasvatuksen, opetuksen ja vapaa-ajan palveluita, joiden tuotanto on taloudellisesti kestävä. Palvelutuotanto on ennakoivaa, ennaltaehkäisevää, avointa ja omatoimisuuteen kannustavaa. Monialaisuus ja -ammattillisuus on tapa kehittää ja järjestää palvelua. Sivistyspalvelualue toimii kiinteässä yhteistyössä muiden kaupungin palvelualueiden kanssa.

Toiminta 2016

Vuonna 2016 otetaan käyttöön uudet kansalliset perusopetuksen ja lukiokoulutuksen opetussuunnitelmat. Valmistelutyö on Nokialla erityisen aktiivista kevään 2016 aikana. Työtä tehdään yksiköissä, kuntatasolla sekä osallistamalla seudullisiin työryhmiin. Opetussuunnitelmatyö on monialaista ja osallistavaa, ja se läpi leikkaa koko uuden sivistyspalveluiden palvelukokonaisuuden.

Investointiesityksen yhteydessä ehdotetaan laadittavaksi pitkän tähtäimen korjaustarveselvitykset. Näiden valmistumisen jälkeen laaditaan pitkäjänteinen suunnitelma palveluverkkoratkaisun ja sivistyspalveluiden investointien osalta. Tukena käytetään vuonna 2015 laadittua (FCG) kehittämisselvitystä. Päätökset tulevat tehtäväksi syksyllä.

Tilojen käytön tehostamiseen kiinnitetään vuonna 2016 erityistä huomiota. Apuna työssä on tehostuvat toimistotyön tiimirakenteet ja uudistuvat toimintatavat. Kiinteistöjen kulunvalvonnan ja sähköisen tilanhallinta- ja laskutusjärjestelmän käyttö tehostuu, kun tilojen ulkopuolinen vuokraus keskitetään kokonaisuudessaan vapaa-aikapalveluihin. Asiakaspalvelu paranee tilojen luovuttamisessa, kun asiakasnäkökulma huomioidaan ensisijaisena palveluprosessin suunnittelussa. Kaikkien sivistyspalvelualueen toimitilojen yhteiskäyttöä kehitetään ottamalla käyttöön käyttöasteen laskentamalli ja uudistamalla toimintakulttuureja eri toimipisteissä.

Harjuniityn koulu laajenee yhtenäiskouluksi 1.8.2016 lukien. Toisen vaiheen kiinteistö on valmistunut ja luovutettu kaupungille jo vuoden 2015 aikana. Vuoden 2016 aikana toteutetaan koulun välittömään läheisyyteen rakennettavan liikuntahallin rakentamishanke. Halli on kaupungin toimijoiden, seurojen sekä muiden käyttäjäryhmien käytettävissä 31.12.2016 mennessä.

Organisaatorakenteen muutos

Uusi kaupunkiorganisaatio, jonka yksi palvelualue sivistyspalvelut on, aloittaa toimintansa 1.1.2016. Uuden organisaation käynnistymiseen liittyy useita, vielä vuoden 2016 puolelle siirtyviä asioita kuten keskeisiä henkilövalintoja. Osana toimivia käytänteitä uudelle palvelualueelle luodaan toimintaohjelma, jossa määritellään uuden palvelualueen keskeiset strategiset tavoitteet vuodelle 2016 ja sitä seuraaville toimintavuosille. Johtamisrakenne sivistyspalveluiden sisällä vakiintuu ja palvelee työntekoa.

Osana johtamisrakenteen uudistamista uudistetaan sisäisen tiedonkulun käytänteet, osittain uudistettua Satamaa hyödyntäen. Tulosaluejohtajien nimittäminen/vakinaistaminen käsitellään kesään 2016 mennessä. Uuden palvelualueen työskentelyssä ja uudelleenorganisoinnissa on keskeistä johtoryhmätyöskentelyn aktiivinen ja laadukas toiminta. Palvelualueen johtaja tekee päätöksen johtoryhmän kokoonpanosta ja kokoontumisaikataulusta. Palvelualueella toimii kolme tulosaluetta sekä niiden perustoimintaa tukevia tiimejä. Tulosalueen ja tiimien väliselle yhteistyölle luodaan yhteiset toimintakäytännöt selkiyttämällä rooleja ja vastuita. Lisäksi luodaan foorumit kehittämissideoiden tuottamiselle, toteuttamiselle sekä arvioinnin tavat ja mittaristo.

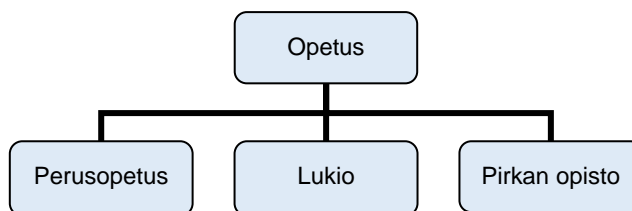
AVAINMITTARIT											
	2014	2015	2016	2017	2018		2014	2015	2016	2017	2018
Vaikuttavuus						Tehokkuus					
Palvelutytyväisyys (Palvelualueen mitaustapa kehitetään vuoden 2016 aikana. Käytettävä asteikko 1-5*)			3,8	3,9	4,0	Sivistyspalveluiden nettokustannukset € / asukas			1877 €	1877 €	1877 €
Palvelulupaus: EVA-menetelmä on ennakoidun palvelusuunnittelun toimintakäytäntönä Toteutunut: kyllä / ei	Ei	Ei	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Palvelukokeilut / vuosi / tulosalue	0	0	2	2	2
Yhteisten toimitilojen kokonaiskäyttöaste (mittaaminen edellyttää yhteisten toimitilojen määrittämistä 2016)			%	%	%	Asukkaiden osallisuus palveluiden kehittämisessä: järjestetyt tilaisuudet ja kyselyt (kpl)		6	10	12	14
Sähköisen palvelun osuus palveluista: (%) / kuvatut prosessit			%	%	%	Henkilöstö					
Palvelutuotannon itsearviointi toteutuu	Ei	Ei	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Henkilöstömäärä	953	950	933	916	914
						Henkilötyövuosi HTV	923	926	909	898	898
						Sairauspoissaolot pv			8,0	7,5	7,5

*Palvelutytyväisyyttä mitataan asteikolla 1 (erittäin tyytymätön) - 5 (erittäin tyytyväinen)

Sivistyspalvelut / Opetus

	TP 2014	TA 2015	TA 2016	SV 2017	SV 2018
Tuotot	3 272 189	3 676 148	3 664 282	3 698 124	3 732 306
Kulut	-35 160 113	-37 577 258	-37 818 366	-37 440 570	-37 443 153
Henkilöstökulut	-22 920 559	-23 927 720	-23 649 919	-23 272 123	-23 274 706
Muut	-12 239 554	-13 649 538	-14 168 447	-14 168 447	-14 168 447
Toimintakate	-31 887 925	-33 901 110	-34 154 084	-33 742 446	-33 710 846
Poistot	-237 764	-147 078	-457 946	-479 994	-482 394
Tulos	-32 125 688	-34 048 188	-34 612 030	-34 222 440	-34 193 240

Organisaatiokaavio 1.1.2016

Strategiasta 'Hyvinvoiva Nokia' johdetut tavoitteet

Strategian painopiste/tavoite 2016 palvelut, talous, rohkea uudistuminen	Vastuualueen tavoite	Toiminta - teko	Milloin Q
Palvelut	Digitalisaation hallittu lisääminen	Avustusten aktiivinen hakeminen ja viisas kohdentaminen Täsmäkoulutukset. Koulutusten erityinen kohdentaminen uuden opetussuunnitelman käyttöönottoon ja opetusteknologian hyödyntämiseen. Sähköisten yo-kirjoitusten toteuttaminen ja arviointi	Q1-Q4
Talous	Esimiesten kustannustietoisuuden edelleen lisääminen	Täsmäkoulutus esimiehille Säännöllinen seuranta ja ohjeistus. Selkeät, yhteiset pelisäännöt. Toimivat seurantatyökalut.	Q1-Q4
Rohkea uudistuminen	Palvelutuotannon uusien ja vaihtoehtoisten tapojen aktiivinen pohdinta	Nykytekniikan rohkeampi hyödyntäminen Palvelutuotannon mallien avoin harkinta ja rohkeat kokeilut Kannustimet ja palkitsemisjärjestelmät hyvästä työsuorituksesta Koulukuljetusjärjestelmän uudistaminen	Q1-Q4

Palvelusuunnitelma 2016

Tehtävät ja tavoite

Sivistyspalveluiden tulosalueena oleva opetuspalvelut tuottaa kuntalaisille perusopetuksen, lukiokoulutuksen ja Pirkan opiston palvelut. Seudullisen Pirkan opiston osalta Nokian kaupunki toimii isäntäkuntana.

Toiminta 2016

Opetussuunnitelmatyötä jatketaan ja työtä tehdään koulu-, kunta- ja seututasolla useissa työryhmissä. Uuden opetussuunnitelman mukainen toiminta käynnistyy 1.8.2016 lukien. Yläkoulujen osalta siirtyminen uuden opetussuunnitelman mukaiseen opetukseen tapahtuu vaiheittain vuoteen 2019 saakka.

Harjuniityn laajentuminen yhtenäiskouluksi 1.8.2016 lukien. Syyslukukauden alusta 2016 koulussa opiskelee 500 oppilasta. Toisen vaiheen kiinteistö on valmistunut ja luovutettu kaupungille jo vuoden 2015 aikana. Harjuniityn kouluun järjestetään sisäisin siirroin pienluokkia. Erityisopetuksen koordinaatioryhmä valmistelee asiasta esityksen lautakunnan päätettäväksi keväällä 2016. Harjuniityn koulun yhteyteen valmistuu vuoden 2016 loppuun mennessä liikuntahalli.

Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen tuntikehystä sopeutetaan yhdistelemällä opetusryhmiä sekä tarkastelemalla opetuksen jakotuntitaulukkoa. Oppilasmäärä perusopetuksessa on syksyllä 2016 yhteensä 104 oppilasta (tilanne 14.10.2015) enemmän kuin tilastopäivänä 20.9.2015. Kaikille oppilaille annettavan yhteisen opetuksen määrä laskee koko perusopetuksen (vuosiluokat 1-9) aikana 228 vuosiviikkotunnista 225 vuosiviikkotuntiin. Ohjaajatyön määrä vähenee.

Sähköiset ylioppilaskirjoitukset otetaan valtakunnallisesti käyttöön asteittain. Testikoe järjestetään keväällä ja ensimmäinen varsinainen koe syksyllä 2016.

Ensimmäiset lukio- ja ammatillisen koulutuksen kaksoistutkintoa suorittavat opiskelijat aloittavat elokuussa 2016.

Pirkan opiston omistajaohjauksen kehittämiseksi kasvatus- ja opetuslautakunnan alaisuuteen perustetaan opistojaosto, joka koostuu vastuukunnan ja jäsenkuntien nimeämistä jäsenistä. Jaoston tehtävänä on opiston talouden, strategian ja opetuksen suuntalinjausten valmistelu sekä toiminnan päälinjauksista päättäminen. Jaoston keskeisenä tehtävänä on myös opiston toiminnan ja vaikutusten arviointi.

Pirkan opiston opetustilaratkaisuissa pyritään entistä enemmän yhteiskäyttöön muiden toimijoiden, erityisesti kaupungin koulujen kanssa. Opiston käytössä olleesta Lauttalan entisestä koulukiinteistöstä luovutaan. Ratkaisujen vaikutuksesta muiden tilojen käyttöaste nousee ja sisäisissä vuokrissa saavutetaan merkittäviä säästöjä. Tilojen käytön kokonaissuunnittelu kytketään koko palvelualueen pitkän tähtäimen investointeihin ja palveluverkkoratkaisuihin.

Investointiesityksen yhteydessä on ehdotettu laadittavaksi pitkän tähtäimen korjaustarveselvitykset. Näiden valmistuttua laaditaan pitkäjänteinen suunnitelma palveluverkkoratkaisun ja opetuspalveluiden investointien osalta pitäen sisällään päätöksen esiopetuksen järjestämismallista. Tukena käytetään vuonna 2015 tuotettua kasvatus- ja opetuskeskuksen palvelurakenteen kehittämisselvitystä. Investointiesitykset valmistellaan huolellisessa yhteistyössä muiden tulosalueiden ja palvelualueiden kesken.

Vuoden 2016 aikana selvitetään voidaanko luokkien 6-9 oppilaille hankkia henkilökohtaiset päätelaitteet, koska opetussuunnitelmat uudistuvat.

Käynnistetään keväällä 2016 koulukuljetusten uudelleenorganisointihanke, jossa kartoitetaan joukkoliikenteen käytön kehittämisen, lukujärjestysmuutosten ja logististen muutosten mahdollisuudet koulukuljetuskustannusten säästöjen aikaansaamiseksi.

Organisaatorakenteen muutos

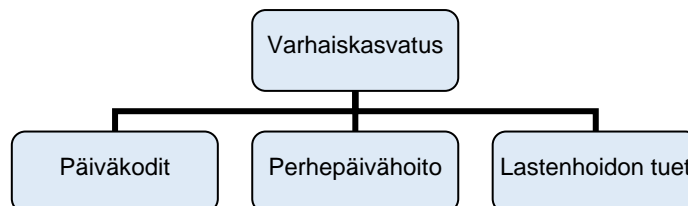
Uusi kaupunkiorganisaatio, jonka yhtenä palvelualueena sivistyspalvelut ja tulosalueena opetuspalvelut aloittaa toimintansa 1.1.2016. Tulosalueen johtajana toimii johtava rehtori. Vuoden 2016 aikana arvioidaan aktiivisesti uuden organisaation käynnistyminen.

AVAINMITTARIT											
	2014	2015	2016	2017	2018		2014	2015	2016	2017	2018
Vaikuttavuus						Tehokkuus					
Asiakastytyväisyys			4,0 (*)	4,1	4,2	€/suorite:					
Perusop. huoltajat						Perusopetus	7014	7309	7058	7058	7058
Perusop, oppilaat											
Lukio						Lukio	7452	7634	7083	7083	7083
Pirkan opisto, otanta											
Tuntikehys perusopetus lukio	6688 562	6881 547	6881 528	6789 520	6789 520	€/opetustunti Pirkan opisto	79,8	76,7	75,0	75,0	75,0
Toteutuva tuntimäärä, Pirkan opisto	45668	45800	44600	44600	44600	prosessi/läpimeno:					
						Lukion yli 3-vuotiset opp.	37	38	28	22	20
Opetusryhmän keskipö: * perusopetuksessa * lukiossa pakollisten kurssien osalta	21,1 24,1	21,2 26,5	22,6 30	22,6 30	22,6 30	Lukion oppimäärän suorittaneet	110	110	100	110	110
						Pirkan opisto Suunnitellusta opetuksesta toteutuu	90 %		92 %	92 %	92 %
Palvelulupaus, tot						Henkilöstö					
Perusopetus: Oppilaat, huoltajat ja henkilökunta osallistuvat uuden OPSin suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin. kyllä/ei			kyllä	kyllä	kyllä	Henkilöstömäärä	520	515	510	495	495
						Henkilötyövuodet, HTV	507	507	501	484	484
						Sairauspoissaolot pv	7,9		7,0	6,9	6,8
Lukio: Kaikilla opiskelijoilla on lukiokoulutuksen aikana mahdollisuus kansainväliseen opiskelijavaihtoon.			kyllä	kyllä	kyllä						
Pirkan opisto: Kaikki suunnitellut kurssit toteutetaan opiskelijoiden minimimäärän ylityksellä.			kyllä	kyllä	kyllä						
Pääsuoritteet 3-5: Opetusryhmän keskipö: perusopetuksessa lukiossa pakollisten kurssien osalta	21,1 24,1	21,2 26,5	22,6 30	22,6 30	22,6 30						
Koulujen määrä, Peruskoulut 1 - 6 Peruskoulut 7 - 9 Yhtenäiskoulut	9,5 2	9,5 2	9,5 2 0,5	9 2 1	9 2 1						
Oppilasmäärä, perusopetus Oppilasmäärä, lukiokoulutus	3694 343	3819 350	3945 350	4036 350	4103 350						

Sivistyspalvelut / Varhaiskasvatus

	TP 2014	TA 2015	TA 2016	SV 2017	SV 2018
Tuotot	3 091 977	3 593 100	3 474 400	3 509 144	3 544 235
Kulut	-25 402 444	-26 452 747	-26 084 156	-25 737 126	-25 745 803
Henkilöstökulut	-15 213 224	-16 096 681	-15 159 552	-15 062 522	-15 071 199
Muut	-10 189 220	-10 356 066	-10 924 604	-10 674 604	-10 674 604
Toimintakate	-22 310 468	-22 859 647	-22 609 756	-22 227 982	-22 201 567
Poistot	-164 524	-163 800	-126 669	-82 336	-82 747
Tulos	-22 474 991	-23 023 447	-22 736 425	-22 310 318	-22 284 315

Organisaatiokaavio 1.1.2016

Strategiasta 'Hyvinvoiva Nokia' johdetut tavoitteet

Strategian painopiste/tavoite 2016 palvelut, talous, rohkea uudistuminen	Vastuualueen tavoite	Toiminta - teko	Milloin Q
Palvelut	Varhaiskasvatuspalvelut tuotetaan asiakkaiden tarpeita vastaavasti.	Toimivan palveluohjauksen avulla perheille tarjotaan heidän tarpeitaan vastaavia palveluja.	Q1-Q4
Talous	Suunnitteilla olevia lakiuudistuksia ennakoiva toiminta.	Palvelutuotannon ja henkilöstön määrän sopeuttaminen tarvetta vastaavaan palvelutuotantoon. Määräaikaisten ohjaajien vähentäminen 1.8.2016 alkaen. Päiväkotihoidon kustannuksissa pyritään pääsemään seutukunnalliselle keskitasolle.	Q3-Q4
Rohkea uudistuminen	Suunnitteilla olevia lakiuudistuksia ennakoiva toiminta.	Pienemmän tuntimäärän (alle 90h/ kk) pilottiryhmät Puropuiston ja Harjuniityn päiväkodeissa toimintavuotena 2015-16. Suunniteltujen lakiuudistusten toteutuessa tämän toiminnan laajentaminen syksystä 2016 alkaen.	Q1-Q4/ Q3-Q4

Palvelusuunnitelma 2016

Tehtävät ja tavoite

Varhaiskasvatuksen tulosalue vastaa alle oppivelvollisuusikäisille lapsille tarjottavista palveluista. Nokian kaupungin järjestämän varhaiskasvatuspalvelun piirissä on noin 2000 lasta. Palveluseteleillä ostetaan yksityisiltä päiväkodeilta 156 hoitopaikkaa. Lisäksi yksityisiltä perhepäivähoitajilta ostetaan noin 60 hoitopaikkaa maksamalla heille yksityisen kotihoidon tukea.

Toiminta 2016

Suunnitteilla olevat, varhaiskasvatuspalveluiden toimintaa linjaavat lait eli subjektiivisen päivähoito-oikeuden rajaaminen 20 tuntia/ viikko osalle huoltajista sekä yli 3 -vuotiaiden ryhmissä suhdeluvun muutos 1:8, tulevat toteutuessaan merkittävästi vaikuttamaan varhaiskasvatuspalveluiden järjestämisen laajuuteen ja edellyttävät palvelutuotannon ja henkilöstön määrän sopeuttamista. Subjektiivista päivähoito-oikeutta ei rajata.

Nokiolla muutokseen on jo varauduttu perustamalla Puropuiston ja Harjuniityn päiväkoiteihin pilottiryhmät, joihin on sijoitettu leikkikerhon lapsia sekä alle 90 tuntia/ kk päivähoitoa tarvitsevia lapsia. Avoimen varhaiskasvatuksen kerhotoimintaan osallistuvat lapset eivät ole subjektiivisen päivähoito-oikeuden piirissä ja heidän huoltajilleen maksetaan kotihoidon tukea. Pilottiryhmissä on käytössä hoitoaikaperustainen asiakasmaksujärjestelmä subjektiivisen päivähoito-oikeuden piirissä olevien lasten osalta. Kerhotoimintaan osallistuvilla lapsilla maksu on kiinteä.

Varhaiskasvatuksen laatukäsikirja on valmistunut ja se otetaan käyttöön vuoden 2016 aikana. Perustan ja suunnan laatutyölle määrittelevät varhaiskasvatuksen visio ja kaupungin strategiassa asetetut tavoitteet. Laadunarviointiin liittyen tullaan tekemään kyselyjä huoltajille, henkilöstölle, lapsille ja tukipalveluille. Saadun palautteen perusteella selvitetään, onko toiminnalle asetettuihin tavoitteisiin päästy ja miten toimintaa tulisi kehittää. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota kasvatusprosessin vaikutuksiin ja sen toteutusta määrittäviin tekijöihin; ammattitaitoinen johtaminen, henkilöstön osaaminen, työyhteisön hyvinvointi, lasten ja perheiden tarpeet sekä toiminnan rakenteet ja puitteet. Huoltajia tullaan tiedottamaan kunkin yksikön keskeisistä arviointituloksista. Laadunarviointiin liittyvät kyselyt tullaan kohdentamaan: huoltajille 2016, 2019, henkilöstölle 2017, 2019, lapsille 2017, 2018, 2019.

Varhaiskasvatuksen palvelulupaus on, että päivähoitopaikka pystytään järjestämään lähialueelta 80 %, perheen niin toivoessa.

Työvuorojen laadintaa sekä toteuman seurantaan helpottamaan hankitaan Titania suunnittelu- ja laskentaohjelman lisenssin laajennus koskemaan koko varhaiskasvatuksen henkilöstöä. Lisenssin hinta on 45 000 €.

Organisaatorakenteen muutos

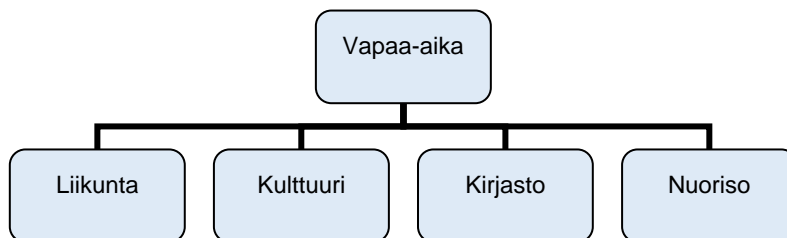
Vuoden 2016 alusta yhden varhaiskasvatusyksikön johtajan tehtävät jaetaan uudelleen. Muutoksen jälkeen varhaiskasvatuksen tulosalueella toimii 11 yksikönjohtajaa.

AVAINMITTARIT											
	2014	2015	2016	2017	2018		2014	2015	2016	2017	2018
Vaikuttavuus						Tehokkuus					
Asiakastytyväisyys/ asiakastytyväisyyskysely tehty ja tulosten perusteella kehittämiskohteet valittu (1-5)			kehitetään			€ /suorite / lapsi/ vuosi	10214	10000	9800	9500	9500
Pääsuorite 1/ käyttöaste	90	90	90	90	90						
Pääsuorite 2/ lapsia esiopetuksessa ikäluokasta		100 %	100 %	100 %	100 %						
Palvelulupaus tot.		100 %	100 %	100 %	100 %	Henkilöstö					
Varhaiskasvatusyksiköt / hoitopaikat	12/ 1999	12/ 2034	11/ 2034	11/ 2034	11/ 2034	Henkilöstömäärä	387	393	384	382	380
Lapsia palvelusetelin piirissä		156	241	250	250	Henkilötyövuosi HTV	367	373	364	370	370
						Sairauspoissaolot pv	12,8	12	12	11	11

Sivistyspalvelut / Vapaa-aika

	TP 2014	TA 2015	TA 2016	SV 2017	SV 2018
Tuotot	968 959	762 681	783 755	791 593	799 508
Kulut	-5 763 771	-6 207 215	-5 797 826	-5 780 802	-5 781 975
Henkilöstökulut	-1 940 202	-1 931 461	-1 807 389	-1 790 365	-1 791 538
Muut	-3 823 568	-4 275 754	-3 990 437	-3 990 437	-3 990 437
Toimintakate	-4 794 811	-5 444 534	-5 014 071	-4 989 209	-4 982 467
Poistot	-8 524	-5 722	-5 595	-256 568	-257 826
Tulos	-4 803 335	-5 450 256	-5 019 666	-5 245 777	-5 240 293

Organisaatiokaavio 1.1.2016

Strategiasta 'Hyvinvoiva Nokia' johdetut tavoitteet			
Strategian painopiste/tavoite 2016 palvelut, talous, rohkea uudistuminen	Vastuualueen tavoite	Toiminta - teko	Milloin Q
Palvelut	Palveluita kehitetään asukkaita kuullen ja luomalla edellytyksiä asukkaiden omaehtoiselle aktiivisuudelle	Uuden kirjastotalon suunnitteluun otetaan asukkaat mukaan käyttäen monipuolisesti erilaisia osallistamisen ja viestinnän tapoja kaikki ikäryhmät huomioiden. Nokialla järjestettävien tapahtumien teema 2016 on aktiivisen ja liikunnallisen elämäntavan edistäminen elämäkaaren eri vaiheissa.	Q1-Q4
Talous	Tilahallintaa ja tilankäyttöä tehostetaan	Tilojen käyttöastetta nostetaan keskittämällä tilojen käyttöä ja luopumalla tarpeettomista tiloista. Käynnistetään yhden palvelupisteen toimintamalli, jossa tilojen hallinta ja luovutus asiakkaiden käyttöön toimii yhtenä kokonaisuutena.	Q1-Q4
Rohkea uudistuminen	Palveluiden tuottamistapoja arvioidaan kriittisesti ja lisätään sekä monialaista yhteistyötä että edistetään kolmannen sektorin ja yritysten toimintaedellytyksiä	Laaja-alainen yhteistuotanto otetaan kaikissa vapaa-ajan palveluissa toimintakäytännöksi. Selvitetään sähköisen asioinnin laajentamismahdollisuudet asiakasprosessit huomioiden sekä palveluiden käyttömahdollisuudet omatoimisesti myös perinteisten aukioloaikojen ulkopuolella.	Q1-Q4

Palvelusuunnitelma 2016

Tehtävät ja tavoite

Vapaa-aikatulosalueen tavoitteena on edistää asukkaiden kokonaisvaltaista hyvinvointia. Vapaa-aikapalvelut -tulosalue koostuu kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalveluista. Vapaa-aikapalvelut tarjoavat asukkaille monipuolisia ympäristöjä tehdä, oppia, kokea ja harrastaa omatoimisesti. Palvelut ja tapahtumat edistävät aktiivista elämäntapaa ja lisäävät asukkaiden viihtyvyyttä. Asukkaiden elämäntahdun tukeminen ja terveyserojen kaventaminen ovat myös merkittävä osa vapaa-aikapalveluiden työkenttää. Vapaa-aikapalvelut edistävät erilaisten kansalaistoimijoiden, seurojen ja järjestöjen, toimintaa. Niiden merkitys vapaa-aikapalveluiden yhteistyökumppanina on keskeinen.

Toiminta 2016

Vapaa-aikapalvelut ovat kunnan voimavara yhteiskunnan haasteiden ja muutosten keskellä. Vapaa-aikapalvelut ovat kunnan peruspalvelu, joka hyvin hoidettuna lisää kaupungin elinvoimaisuutta ja veto-voimaa ja rakentaa asukkaiden hyvinvointia. Yhteistyössä kasvatus- ja opetuspalveluiden kanssa kulttuuri-, kirjasto-, liikunta- ja nuorisopalvelut voivat vaikuttaa myönteisesti lasten ja nuorten hyvinvointiin. Siirtämällä toiminnan painopiste ennaltaehkäisevään toimintaan on mahdollista sekä tunnistaa että ratkaista esimerkiksi nuorten elämäntahdun ongelmia ajoissa ilman, että ne kasautuvat. Yhteistyössä kolmannen sektoreiden toimijoiden kanssa kunta voi lisäksi muodostaa verkoston, joka tukee tasapuolisesti lasten ja nuorten mahdollisuuksia oppia ja harrastaa - kasvattaa sosiokulttuurista pääomaa. Terveiden elämäntapojen ja liikunnan edistäminen kaventavat terveyseroja kaikissa ikäluokissa. Ajanmukaisilla ja asukkaiden tarpeita vastaavilla kirjasto- ja tietopalveluilla voidaan vähentää digitaalista kuilua sekä tiedollista syrjäytymistä kaikissa ikäluokissa. Kirjastot edistävät sivistyksellistä tasa-arvoa. Tulevaisuuden kirjasto suunnitellaan ihmisille, jossa on tilaa tapahtumille ja työpajoille. Näin nähtynä kirjasto yhdistää ihmisiä, antaa tilaa luovaan kanssakäymiseen ja tukee innovaatioita. Erityisesti kulttuuri-, liikunta- ja kirjasto- palveluilla on nyt ja tulevaisuudessa yhä keskeisempi rooli ikääntyvien asukkaiden hyvinvointiaktiivisuuden lisäämisessä, kun se tarjoaa yhteisöllisiä tiloja ja toimintaa ikäihmisille.

Strategian painopisteiden mukaan vuonna 2016 vapaa-aikatulosalueella kehitetään palvelua asukkaan mukaan ottaen ja luomalla edellytyksiä omaehtoiselle aktiivisuudelle. Kulttuuri-, kirjasto- ja nuorisopalvelut ottavat asukkaat mukaan kirjastotalon suunnitteluun sen erivaiheissa. Eri-ikäisille asukkaille luodaan mahdollisuudet osallistua kirjastotalon suunnitteluun erilaisia menetelmiä ja viestintäkanavia käyttäen. Saadut kokemukset ja palaute kerätään ja sitä hyödynnetään vapaa-aikatoimialan kehitystyössä.

Vuonna 2016 vapaa-aikatulosalue vastaa kaupungin tapahtumien koordinaatiosta ja kehittää Nokian tapahtumakaupunkina. Tapahtumien kautta vahvistetaan hyvinvointia ja aktiivista elämäntapaa eri ikäsegmentit huomioiden. Tapahtumat tyypitellään suurehkoiksi kokonaisuuksiksi sekä pienemmiksi, kohdenne- tuiksi tilaisuuksiksi ja asukkaille järjestettäväksi kohtaamisiksi. Tapsan tahdit toteutetaan vuonna 2016 voimassa olevan sopimuksen mukaisesti.

Talousarvioraami edellyttää vapaa-aikatulosalueella tilanhallinnan ja käytön tehostamista, koska toimitilat ja niihin liittyvät kustannukset muodostavat henkilöstökulujen ohella suurimmat menoerät. Käytännössä tämä tarkoittaa muutosten toteuttamista toiminnoissa ja rakenteissa. Tavoitteen saavuttamiseksi on tarkoituksenmukaista tehostaa tilojen käyttöä ja luopua tiloista, erityisesti kun se on toimintamalleja kehittämällä mahdollista. Koulujen liikuntatilat ja Nokia-sali siirtyvät vapaa-aikatulosalueen hallintaan 1.1.2016. Tämä tarkoittaa tilojen hallinnan kokonaisvaltaista siirtoa. Tarkoitus on samalla kehittää yhden pisteen palveluperiaatetta kaikessa vapaa-aikatilojen vuokraamisessa ja selkiyttää käytäntöjä asiakaslähtöisiksi. Nokian pääkirjasto siirtyy väistötilaan vuoden 2016 ensimmäisten kuukausien aikana. Koska väistötila sijaitsee Etelä-Nokiassa, yhdistetään Koskenmäen kirjastotoiminta pääkirjaston palveluun. Koskenmäen kirjasto palvelee laajennetuina aukioloajoin asukkaita muuton ajan, minkä jälkeen tila siirtyy kesäkuun aikana nuorisopalveluiden käyttöön. Siurassa toimiville yhdistyksille tarjotaan entisen nuorisotilan sijaan toimintatila Knuutilasta. Järjestöt ja yksityiset voivat kuitenkin halutessaan vuokrata entistä nuorisotilaa suoraan tilapalveluilta entisin ehdoin. Harjuniityn liikuntahalli on suunniteltu rakennettavaksi vuoden 2016 aikana. Kun liikuntahalli valmistuu loppuvuodesta, keskitetään sinne useiden liikuntalajien toimintaa ja Yrittäjäkadulla sijaitsevista liikuntatiloista luovutaan. Kuntosali-toiminta jatkuu vuonna 2016 entiseen tapaan Yrittäjäkadulla. Kerholan vahtimestaripalvelut tulee säilyttää nykyisessä muodossa.

Palveluiden tuottamistapoja arvioidaan vuonna 2016 vapaa-aikatulosalueella rohkeasti ja kriittisesti. Uudistumisen yhtenä kärkenä on laaja-alainen yhteistuotanto, mikä tarkoittaa poikkitoiminnallisen tekemisen

juurruttamista ja uusien kumppanuuksien etsimistä. Vapaa-aikatulosalueella selvitetään verkon kautta tapahtuvan asiointin ja erilaisten palveluiden mahdollisuuksia siten, että vuoden lopussa on vähintään yksi uusi digitaalinen palvelukonsepti valmiina.

Lisäksi tutkitaan omatoimipalveluiden lisäämismahdollisuuksia vapaa-aikapalveluissa, jolloin asiointi ja palvelun käyttö olisi mahdollista myös perinteisten aukioloaikojen ulkopuolella.

Organisaatorakenteen muutos

Vapaa-aikapalveluiden entiset neljä erillistä tulosaluetta, liikunta-, kulttuuri-, kirjasto- ja nuorisopalvelut, yhdistyvät 1.1.2016 yhdeksi vapaa-aikatulosalueeksi uudelle sivistyspalvelualueelle.

AVAINMITTARIT											
	2014	2015	2016	2017	2018		2014	2015	2016	2017	2018
Vaikuttavuus						Tehokkuus					
Palvelutyytyväisyys (Mittaustapa kehitetään vuoden 2016 aikana. Käytettävä asteikko 1-5)			3,5	3,7	3,9	Vapaa-aikapalveluiden nettokustannukset: - €/asukas Nuorisopalvelut: - €/asukas Kirjastopalvelut: - €/asukas Kulttuuripalvelut: - €/asukas Liikuntapalvelut: - €/asukas *2014 TP tietoja	*146 €	163 €	151 €	151 €	151 €
Tapahtumien kävijä- määrä	41 575	39 500	42 500	43 500	50 000	Vakiovuorohakemuksen käsittely / läpimeno vrk	1 / 60	1 / 50	1 / 40	1 / 35	1 / 35
Palvelulupaus: käyttö- vuorohakemusten käsittelyaikojen lyhen- täminen Toteutunut: kyllä / ei	Ei	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Vapaa-aikatilojen käyt- töaste*		35 %	40 %	60 %	65 %
Palvelukäynnit**	487655	480000	490000	495000	499000	Henkilöstö					
Uusia kumppaneita palvelutuotantoon	1	2	3	4	4	Henkilöstömäärä	46	42	39	39	39
Ohjatun toiminnan käyttäjät***	33 673	34 500	35 000	36 000	37 000	Henkilötyövuosi HTV	48,9	46,2	44,2	44,2	44,2
						Sairauspoissaolot pv / hlö	18	18	8	8	8

*Liikuntatilat (koulujen liikuntasalit ja muut liikuntatilat), Kulttuuritilat (Kerhola, Nokia-sali), Nuorisotilat (Etelä-Nokia, keskusta). Käyttöaste on laskettu käyttökausittain ulosvuokrattavissa tiloissa.

**Palvelukäynnit: uimahallikäynnit, näyttelytoiminta, fyysiset käynnit (kirjasto), verkko- ja mobiilikäynnit (kirjasto), klubitoiminta (nuoriso), nuorten tilaillat.

***Ohjattu toiminta: käyttäjäkoulutukset (kirjasto), kulttuurikasvatus, liikuntaneuvonta, liikunnanohjaus, ryhmätykset (nuoriso), etsivätyöhön osallistuneet, erityisnuorisotyössä tavoitettut.

V TYTÄRYHTIÖT

Nokian Vesi Oy

Nokian Vesi Oy on Nokian kaupungin omistama vesihuolto-yhtiö, joka vastaa toiminta-alueellaan talousveden jakelusta sekä jätevesien käsittelystä. Yhtiöllä on 6120 vesi- ja jätevesiverkostoon liittyntä asiakasta.

Nokian Vesi Oy päätti keväällä 2015 rakentaa uuden jätevedenpuhdistamon Koukkujärventien itäpuolella sijaitsevalle Kyynijärven alueelle. Pirkanmaan Jätehuolto Oy on päättänyt rakentaa uuden biokaasulaitoksen Nokian Veden jätevedenpuhdistamon läheisyyteen. Tämä mahdollistaa synergiahöyryjen syntymisen molemmille osapuolille. Muodostuvasta laitospalvelusta aloitetaan yhteinen YVA-prosessi yhdessä Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n kanssa ja tämä prosessi pyritään viemään läpi vuoden 2016 aikana.

Nokian Vesi Oy:n tavoitteena on omalta osaltaan edesauttaa bio- ja kiertotalouden yritysten sijoittumista Kyynijärven alueelle edistämällä synergiahöyryjen syntymistä jätevedenpuhdistukseen liittyvissä ravinne- ja energiavirroissa. Jätevedenpuhdistamon uuden sijainnin takia analysoidaan koko Nokian jätevesiviemäriverkosto vuoden 2016 aikana. Tähän työhön liittyy läheisesti myös riskienhallinnan kehittäminen sekä vuotovesien pienentäminen oikeiden saneerauskohteiden valinnalla.

Harjuniityn uuden kaava-alueen ensimmäisen vaiheen rakentaminen on Nokian Vesi Oy:n suurin yksittäinen uudisrakennuskohde vuonna 2016. Muita merkittäviä uudiskohteita ovat muun muassa Yrittäjäkadulla tehtävät verkostomuutokset sekä Kyynijärven kaava-alueen kunnallistekniikka.

Kaupungin omistusosuus yhtiöstä on 100 %.

Nokian Vuokratodit Oy

Kiinteistöyhtiön tehtävänä on tarjota monipuolisia vuokra-asuntomahdollisuuksia nokialaisille asukkaille sekä huolehtia omistamansa kiinteistömäärän kunnosta ja arvosta.

Kaupunki ja yhtiö ovat aloittaneet syksyllä 2011 suunnittelun Poutuntien alueen kehittämisestä. Kaupungin ja yhtiön välillä on v. 2014 valmisteltu esisopimus, jonka mukaan kaupunki laatii ja hyväksyy uuden asemakaavan, jonka alueella vuokratut kiinteistöt 536-1-22-1, -2, -3 ja -4 sijaitsevat. Kaavamuutoksella haetaan merkittävää rakennusoikeuden kasvua. Esisopimuksen mukaan kaavoituksella pyritään turvaamaan Nokian Vuokratodille vuokratalon rakennuspaikka ja yhtiö luovuttaa kaupungille edellä mainittujen kerrostalojen omistus- ja hallintaoikeudet, ja kiinteistöjä koskevat osapuolten väliset vuokrasopimukset puretaan. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt esisopimuksen 25.8.2014 § 82.

Yhtiön rakenteilla oleva uusi vuokratalo valmistuu elokuussa 2016, kohteeseen tulee 39 vuokra-asuntoa. Kaupungin ja yhtiön välillä on valmisteltu asuntopoliittista ohjelmaa ja sen myötä myös nimetty seuraavat uudis- ja perusparannuskohteet sekä niiden suunnittelussa huomioitavat asiat.

Kaupungin omistusosuus yhtiöstä on 100 %.

Verte Oy

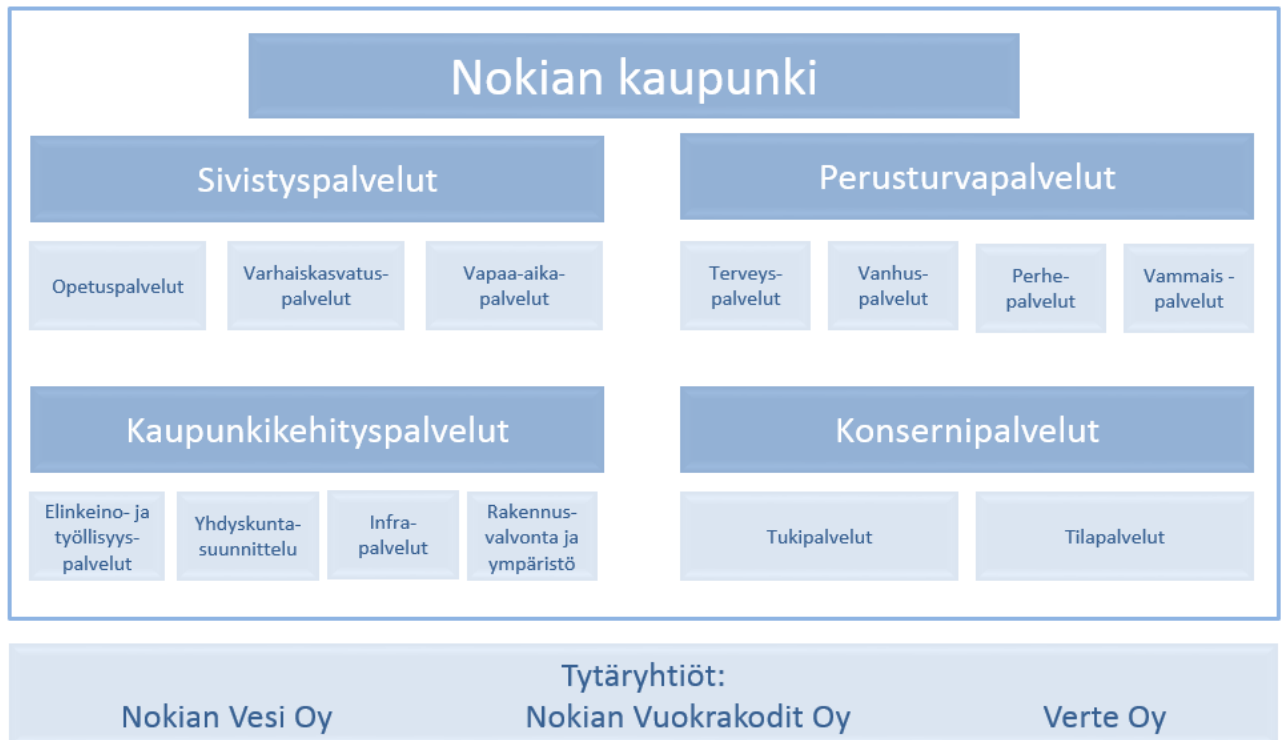
Yhtiön toimialana on kiinteistökehittämiseen sekä uusiutuvaan energiaan liittyvä liike- ja palvelutoiminta. Verte Oy liiketoiminnan tavoitteena on vaikuttaa ja tukea omalla toiminnallaan Tampereen seudun alueellista kehittämistä ja työpaikkojen ja yritysten kehittämistä.

Verte Oy:n keskeisenä kiinteistökehittämistehtävänä on Kolmenkulman ja Pitkäniemen alueiden kokonaisvaltainen kehittäminen. Tavoitteena on edellytysten luominen uusille yrityksille ja toimijoille olemassa olevaan ja uuteen kiinteistökantaan ko. alueilla.

Verte Oy:n omistus on: Nokian kaupunki 59,46 %, Pirkanmaan sairaanhoitopiiri 21,62 %, Tampereen kaupunki 18,92 %.

1.1.2016

Nokian kaupunkikonserni

LIITE 1

Ulkoiset ja sisäiset erät

Tuloslaskelma €

	TP 2014	TA 2015	LTK 2016	TA 2016	SV 2017	SV 2018
Toimintatuotot	56 310 266	55 362 791	54 891 226	55 541 270	55 782 522	56 026 186
Myyntituotot	21 052 788	16 437 289	18 418 555	18 848 599	18 896 047	18 943 969
Maksutuotot	11 321 275	12 335 063	11 712 441	11 912 441	12 031 565	12 151 881
Tuet ja avustukset	3 437 180	3 180 178	3 059 338	3 059 338	3 089 931	3 120 831
Muut toimintatuotot	20 499 024	23 410 261	21 700 892	21 720 892	21 764 979	21 809 505
Valmistus omaan käyttöön	1 781 520	2 068 085	1 853 085	1 853 085	1 853 085	1 853 085
Toimintakulut	-211 684 530	-215 173 308	-215 603 745	-215 126 846	-213 964 325	-214 070 162
Henkilöstökulut	-89 511 976	-92 063 387	-88 926 343	-88 429 443	-87 536 922	-87 642 759
Palkat ja palkkiot	-68 722 492	-71 003 458	-68 955 622	-68 609 522	-68 063 795	-68 063 795
Henkilösivukulut	-20 789 484	-21 059 929	-19 970 721	-19 819 921	-19 473 127	-19 578 964
Eläkekulut	-16 922 170	-17 074 375	-15 985 842	-15 855 242	-15 539 910	-15 645 748
Muut henkilösivukulut	-3 867 314	-3 985 554	-3 984 879	-3 964 679	-3 933 217	-3 933 217
Palvelujen ostot	-82 785 958	-78 022 657	-82 479 831	-82 349 631	-82 329 631	-82 329 631
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-11 428 723	-12 819 566	-11 522 382	-11 422 382	-11 422 382	-11 422 382
Avustukset	-10 212 906	-12 215 078	-12 741 962	-12 741 962	-12 741 962	-12 741 962
Muut toimintakulut	-17 744 967	-20 052 620	-19 933 228	-20 183 428	-19 933 428	-19 933 428
Toimintakate	-153 592 744	-157 742 432	-158 859 434	-157 732 491	-156 328 717	-156 190 891
Verotulot	122 939 783	125 438 000	126 128 000	126 329 000	128 131 000	130 533 000
Valtionosuudet	39 519 748	39 250 129	40 410 217	40 810 217	41 014 268	41 219 340
Rahoitustuotot ja -kulut	-354 806	-26 600	28 300	128 300	-241 000	-296 000
Korkotuotot	416 086	562 600	450 000	450 000	370 000	310 000
Muut rahoitustuotot	880 613	796 800	824 800	924 800	632 000	629 000
Korkokulut	-1 449 148	-1 350 000	-1 192 500	-1 192 500	-1 200 000	-1 200 000
Muut rahoituskulut	-202 358	-36 000	-54 000	-54 000	-43 000	-35 000
Vuosikate	8 511 980	6 919 097	7 707 083	9 535 026	12 575 551	15 265 449
Poistot ja arvonalentumiset	-10 972 419	-9 902 539	-9 839 566	-10 145 127	-12 149 795	-12 210 637
Suunnitelman muk. poistot	-10 722 379	-9 902 539	-9 839 566	-10 145 127	-12 149 795	-12 210 637
Arvonalentumiset	-250 040	0	0	0	0	0
Satunnaiset erät	-4 200 000	0	0	2 100 000	0	0
Satunnaiset tuotot	0	0	0	2 100 000	0	0
Satunnaiset kulut	-4 200 000	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-6 660 439	-2 983 442	-2 132 483	1 489 899	425 756	3 054 812
Poistoeron muutos	68 107	67 208	67 208	67 208	67 208	67 544
Tilikauden ylijäämä (alij.)	-6 592 332	-2 916 234	-2 065 275	1 557 107	492 964	3 122 356

LIITE 2

HENKILÖTYÖVUOSIEN MUUTOKSET

Henkilötyövuodet					HTV2
Nokian kaupunki	TP2014	E2015	TA2016	TS2017	TS2018
Kaupunkikehitys	103	102	97	97	97
Konsernipalvelut	241	235	224	222	217
Sivistys	923	926	909	898	898
Perusturva	674	680	656	633	639
Yhteensä	1941	1942	1886	1850	1851

Tehostamisohjelman mukaisesti henkilötyövuosien määrä 2014 - 2017 vähenee 75:llä. Lisäresursseja ohjelma sisälsi 5 henkilötyövuotta. Samaan aikaan uuden Vihnuskodin pitkäaikaisen hoivan 60 paikan toteutus ostopalveluina vuonna 2017 vähentää henkilötyövuosia 21:llä.

Henkilötyövuodella tarkoitetaan täyttä työaikaa tekevän henkilön koko vuoden työskentelyä. Osa-aikainen henkilö muutetaan henkilötyövuodeksi osa-aikaprosenttiaan vastaavasti. Osa-aikaisuus lasketaan työajasta. (HTV2 = palkallisten palveluksessaolopäivien lukumäärä kalenteripäivinä/365*(osa-aikaprosentti/100)).

UUDET VAKANSSIT

Palvelualue	Tehtävä	€2016	€/vuosi	Perustelu
Konserni- palvelut	henkilöstön kehittämispäällikkö			päätetty aikaisemmin
	controller	52 000	62 000	taloussuunnittelun keskitäminen
	ATK-tukihenkilö			vakinaistaminen
	pysäköinnintarkastaja			nyt uudelleensijoitus
Kaupunkike- hityspalvelut	tietohallintopäällikkö			nyt tietotekniikka-asiantuntija
	kaupunkikehitysjohtaja			päätetty aikaisemmin
	kaavoitusarkkitehti	38 000	75 000	lisäresurssin tarve
	RAKI-projektityöntekijä (toimisto)	35 000	35 000	määräaikainen
	RAKI-projektityöntekijä(tekniinen)	44 000	44 000	määräaikainen
Sivistys- palvelut	sivistysjohtaja			päätetty aikaisemmin
	johtava rehtori	74 300	74 300	uuden opetuspalvelut -tulosalueen johtaja
	luokanopettaja	18 900	45 300	Harjuniitty
	luokanopettaja	18 900	45 300	Alhoniitty
Perusturva- palvelut	toimintaterapeutti (50 %)			nyt lähihoitaja (100 %), vuodeosasto